

B U D A I R A J Z I S K O L A
ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA ÉS SZAKGIMNÁZIUM
OM 101156

PEDAGÓGIAI – SZAKMAI PROGRAM

Módosításokkal egységbe foglalt szövege

2022

TARTALOM

A PEDAGÓGIAI PROGRAM FELÜLVIZSGÁLATA

BEVEZETŐ

A Budai Rajziskola küldetése

A BUDAI RAJZISKOLA ALAPADATAI

A Budai Rajziskola jellemzői

Az iskola tanulói köre

AZ ISKOLA KÉPZÉSI TERÜLETEI

NEVELÉSI PROGRAM

A pedagógiai alapelvek meghatározása

A Budai Rajziskola operatív céljai

A művészeti nevelés átfogó stratégiai céljai

Az alapfokú művészetoktatás célrendszere

A szakgimnáziumi képzés céltrendszere

Pedagógiai elvek és módszerek az alapfokú művészetoktatásban

Pedagógiai elvek és módszerek a szakgimnáziumi évfolyamokon

A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

A tanulóközpontú nevelés pedagógiai alelvei a Budai Rajziskolában

A személyiségfejlesztés pedagógiai feladatai

Nevelési értékek, melyekre kiemelt figyelmet fordítunk

Európai Unió-s kulcskompetenciák fejlesztése

A művészeti képzésben kiemelt kompetenciák fejlesztése

A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS INTÉZMÉNYI FELADATOK

A művészeti nevelés specifikumai

A BUDAI RAJZISKOLA EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAMJA

Az egészségfejlesztés helyi programja

Az iskolai egészségnevelés főbb szinterei

Az egészségnevelésben résztvevők, segítő kapcsolatok

A teljeskörű iskolai egészségfejlesztés alapfeladatai

A KÖRNYEZETI NEVELÉS ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLJAI AZ INTÉZMÉNYBEN

A környezeti neveléssel összefüggő pedagógiai célok

A környezeti nevelés feladatai az oktatásban alap- és középfokon

A környezeti nevelés formái az alap- és középfokú művészetoktatásban

FOGYASZTÓVÉDELEM

A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓK AZ INTÉZMÉNYBEN

A tanulási, beilleszkedési és magatartási zavarokkal összefüggő pedagógiai tevékenység

A differenciált oktatás működési formája a Budai Rajziskolában

A fejlesztés fő területei az alapfokú művészetoktatásban

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózásának segítése a *szakgimnáziumi képzésben*

GYERMEK ÉS IFJÚSÁGVÉDELEM

Gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok az intézményben

TEHETSÉGGONDOZÁS

A tehetséggondozás szervezeti formái, céljai, feladatai, kritériumai

A képesség és tehetség kibontakoztatását segítő tevékenységek

A TANULÓK RÉSZVÉTELE AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN

Diákönkormányzat/diákképviselő

Egyenlő bánásmód és esélyegyenlőség érvényesülése a *szakgimnáziumi évfolyamokon*

A SZÜLŐK – TANULÓK - PEDAGÓGUSOK KAPCSOLATTARTÁSA

A szülőkkel való kapcsolattartás rendje, formái

AZ OKTATÁS SZEREPLŐI ÁLTAL TÁMASZTOTT KÖVETELMÉNYEK

A pedagógusok intézményi feladatai a nevelés-oktatás folyamatában

AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA NEVELÉSI TARTALMA

Az osztályfőnök közvetlen pedagógiai tevékenységének jellemzői

AZ ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok

INTÉZMÉNYI HAGYOMÁNYOK

Közösségi, kulturális események

HELYI TANTERV

I. ALAPFOKÚ MŰVÉSZETOKTATÁS

Képzőművészeti / Grafika és Festészet Tanszak a 2011/2012 tanévtől

Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja

Az alapfokú művészetoktatás struktúrája

A képző- és iparművészeti oktatás általános fejlesztési követelményei

Alapfok (1-3. évfolyam) fejlesztési feladatok és követelmények rendszere

Fejlesztési feladatok / Alapfok 3. évfolyam

A Budai Rajziskola összevont évfolyamokkal működő képzésének feladatcsoportjai (1-3. évfolyam) számára

Alapfok (4-6. évfolyam) fejlesztési feladatok / Tananyag / Követelmény

A Budai Rajziskola összevont évfolyamokkal működő képzésének feladatcsoportjai (4-6. évfolyam)

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

Művészeti alapvizsga

A művészeti alapvizsga követelményei

Fejlesztési feladatok - Tananyag – Követelmény 1-3. évfolyam

GRAFIKA ÉS FESTÉSZET TANSZAK - GRAFIKA ÉS FESTÉSZET MŰHELYGYAKORLAT tantárgy

Fejlesztési feladatok / *Alapfok 4. évfolyam*

Fejlesztési feladatok / *Alapfok 5. évfolyam*

Fejlesztési feladatok / *Alapfok 6. évfolyam*

Feladatcsoportok /az Alapfok 4-6. évfolyam számára

Grafika és festészet - műhelygyakorlat tantárgy művészeti alapvizsga feladatai

II. SZAKGIMNÁZIUMI KÉPZÉSEK

A SZAKMAI KÉPZÉSEK MODULTARTALMAI

4 0213 01 KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZETI MUNKATÁRS SZAKKÉPESÍTÉS

A pedagógiai-szakmai program megvalósításának feltételrendszere

Minőségbiztosítás

Az intézményi működést szabályozó legfontosabb törvények, rendeletek

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

PEDAGÓGIAI-SZAKMAI PROGRAM

(A 2000.05.06; a 2003.06.14.; a 2004.06.15.; a 2006.09.01.; a 2007.01.30; a 2009.09.01.; a 20011.05.28.; valamint a 2013.08.23; 2017. augusztus 30-án kelt 2020.08.30-án kelt pedagógiai programok 2022.évi módosításokkal egységbe foglalt szövege)

A PEDAGÓGIAI PROGRAM FELÜLVIZSGÁLATA

Szükségessége

A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről (Nkt.), A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet, A szakköznevelési képzésről szóló LXXX. törvény és végrehajtási rendeletei, a szakmai képzésben bekövetkező átalakítások, szervezeti és kerettantervi változások, az intézmény szakköznevelési helyi tanterve a pedagógiai program új tartalmi elemekkel való bővítését teszi szükségessé.

Hatálya

A pedagógiai program elfogadását követően, 2022. szeptember 1-től a visszavonásáig kiterjed az intézmény tanáira, szülőkre, tanulóira. A korábbi, 2017.08.30-án kelt, 2020.-ban módosított előző Pedagógiai Program ezzel egyidőben hatályát veszti.

Végrehajtás módszere

A pedagógiai program beépül az éves vezetői munkatervbe, valamint az iskolai képzési szintek, osztályok, csoportok munkatervébe (alapfokú művészeti iskola és szakköznevelési képzés). A Pedagógiai Program értékelése az intézményi önértékeléssel és elvárásrendszerrel összhangban történik.

Intézményi alapidokumentumok nyilvánossága

A 11/1994. (VI. 8.) MKM rendeletnek megfelelően, és az elektronikus információszabadságról szóló 2005. évi CXCV. törvény alapján a jogszabályban meghatározott intézményi alapidokumentumok, az SZMSZ, Pedagógiai Program, a Házirend, valamint beszámolók, értékelések megtekinthetők az intézmény honlapján: www.budairajziskola.hu. oldalon.

A Pedagógiai Program eredeti példánya a tanulók, szülők és a Budai rajziskola munkatársai számára, nyitvatartási időben megtekinthető az iskola könyvtárában.

BEVEZETŐ

*A művészeti nevelés és oktatás szolgálat, a szó legteljesebb értelmében.
Azoknak a művészeknek, mestereknek önként vállalt feladata, akik tudásukat
és tapasztalataikat át tudják, és át is akarják adni az újabb generációknak.*

A Budai Rajziskola küldetése

Vállalt feladatunk, hogy minél szélesebb rétegek számára érthetővé, befogadhatóvá és átélhetővé tegyük a vizuális művészetet, amely része a mindennapi életünknek, minősége meghatározó a tágabb és szűkebben vett környezet minden területén. Arra törekszünk, hogy a legjobb művésztanárok közösségével megvalósítsuk, és hosszú távon fenn tudjuk tartani a Budai Rajziskola innovatív művészetpedagógiai műhelyét, amely nyitott és sokszínű bázist teremt a tervezés és alkotás iránt érdeklődőknek: régi, új és jövőbeli diákjainknak.

A harmincadik éve felé haladó iskolánk küldetése a kezdetektől változatlan: értő, befogadó közönség nevelése az alapfokú művészeti iskolában, tehetségek felfedezése és sikeres pályára állítása, valamint magas színvonalú szakmai tudás átadása a szakgimnáziumi képzésben. Az intézmény fejlődéstörténete, múltbeli és jelenkori változásai folyamatosan alakították az iskola profilját a képző- és iparművészet területén belül, módosították a tanításra felkért tanárok feladatkörét. Céljainkat, vállalt iskolai oktatási-nevelési feladatainkat a tanulói-szülői igényekhez igazítva, a saját tapasztalatainkra, elért eredményeinkre tudtuk építeni. Konstans, meghatározott szándékunk a fenntartó és az iskolavezetés által az alapításkor megfogalmazott és következetesen megvalósított művészeti értékteremtés, értékközvetítés.

Iskolánk, saját anyagi és emberi erőforrásait maradéktalanul a vállalt művészetoktatási célok szolgálatába állítja.

Kislétszámú, civil szervezésű intézményünkben módunkban áll a kitűzött célokhoz a legmegfelelőbb partnereket megkeresni, valamint az együttműködés, minden résztvevő számára legjobb formáit kialakítani. Iskolánkban, mely tanár- és gyerekközpontú egyszerre, a harmonikus tanár – diák (mester és tanítvány) kapcsolatra lehet csak hosszú távú tervet alapozni. Az intézményi feladatunk nem több mint megtalálni az alkalmas személyeket - mindkét oldalon - majd megfelelő teret és lehetőséget biztosítani az élményteli, közös munkához. A művészeti képzések során a tehetségek felfedezése, az alkotómunka egymásrautaltsága, különleges kihívásokat és eredményeket ígér a résztvevőknek mindkét oldalon. Mindennél többet jelent a személyesség és nyitottság, amellyel a tanárok a tanítható mesterségbeli fogásokat átadják a diákoknak.

A művészeti nevelés a felnövekvő nemzedékek érdekében, a magyar társadalom hosszútávú fejlődésének feltételrendszeréhez járul hozzá a tudás, a szabadság, a méltányosság, a szolidaritás, az egyenlő bánásmód, valamint a fenntartható fejlődésre és az egészséges életmódra nevelés szellemében. Az iskola pedagógiai kultúráját az egyéni figyelem, a gyermek, a tanuló elfogadása, a bizalom, az empátia, az életkornak megfelelő követelmények támasztása, és a gyermek, tanuló fejlődését biztosító sokoldalú, a követelményekhez igazodó értékelés jellemzi.

A BUDAI RAJZISKOLA ALAPADATAI

A BUDAI RAJZISKOLA - ALAPÍTÓJA ÉS FENNTARTÓJA a VIZUÁLIS KULTÚRÁÉRT ALAPÍTVÁNY

(Alapító: néhai Gálócsy Edit Ferenczy-díjas keramikusművész; Képviseli Formanek Zsuzsanna kuratóriumi elnök)

A Vizuális Kultúráért Alapítvány 1995-ben a Budai Rajziskolában szervezett művészetoktatási tevékenység intézményes formájának kialakítására és támogatására jött létre. A fenntartó a lehetőségeihez mérten segíti a művészeti értékek és tevékenységek mind szélesebb körben való terjesztését, népszerűsítését. A művészeti oktatás módszertanának fejlesztésével, a különböző, gyermekeket és fiatalokat megcélzó művészeti programok indításával, a környezetkultúra színvonalának javításához kíván hozzájárulni. Az esztétikai értékekre fogékony alkotók és a műértő közönség nevelése hosszú távú programot ad. Az Alapítvány forrásai a különböző, rokon célú pályázatokon elnyert összegek, egyénektől és a gazdálkodó szervezetektől érkező befizetések, valamint a közoktatási feladatok ellátásához nyújtott állami támogatás. Az Alapítvány, a vagyonát, forrásait kizárólag az Alapító Okiratban leírt támogatási célokra fordítja.

A BUDAI RAJZISKOLA ADATAI

Az intézmény felügyeleti szerve:	Budapest Főváros Kormányhivatala
Az intézmény fenntartói felügyeleti szerve:	Vizuális Kultúráért Alapítvány
Az intézmény jogállása:	Önálló jogi személy, önállóan gazdálkodó intézmény
Az intézmény típusa:	Többcélú köznevelési intézmény Alapfokú Művészeti Iskola <i>(Grafika és Festészet tanszak)</i> Szakgimnázium (kizárólag szakgimnáziumi évfolyamokkal) <i>(Művészeti grafikus, Ötvös, Művészeti és médiafotográfus, Festő, Aranyműves)</i>
Az intézmény alaptevékenységei:	TEÁOR 8520 - alapfokú művészetoktatás TEÁOR 8532 – szakmai középfokú oktatás /szakgimnázium TEÁOR 8541 – felső szintű nem felsőfokú szakmai oktatás
Szakterület:	Művészet
Ágazat:	Képző- és iparművészet
Szakmacsoportok:	Képző- és iparművészeti munkatárs (4 0213 01)
Szakgimnázium:	1/13., 2/14., 1/15. - kizárólag érettségi utáni szakgimnáziumi évfolyamokkal
Felnőttképzés:	az iskolarendszerű szakgimnáziumi képzéssel azonos: Művészeti grafikus (4 0213 01) engedélyszám: E/2021/000226 (Nemzeti Szakgimnáziumi Képzési és Felnőttképzési Hivatal)

A Budai Rajziskola jellemzői

Az 1992 óta létező Budai Rajziskola (BRI) a szakgimnáziumi képzésben 1997 óta, az alapfokú művészetoktatás területén 2001 óta lát el közoktatási feladatokat is. Az intézmény kiemelkedő szerepét a művészetoktatás terén elért szakmai eredményei adják. Az eltelt idő alatt az iskola az alapfokú és szakmai művészeti képzés mértékadó szakmai központjává vált. Az országos és területi versenyeken, pályázatokon nyertes tanulók és a felvételi, továbbtanulási aránnyal is mérhető teljesítményei bizonyítják az iskolában folyó pedagógiai munka eredményességét. Budapesten, vidéken és külföldön rendezett kiállításain, a képzést bemutató előadásokon keresztül, és a két megjelentetett iskolai kiadványa segítségével (Kép/Sor, 2001; Alkotás utca címmel, 2005; Alapszínek - A Budai Rajziskola könyve 25, 2017) folyamatosan igyekszik bemutatni a képző- és iparművészeti oktatás lehetőségeit és szakmai eredményeit.

A Budai Rajziskolában az oktatás igényes, ingergazdag környezetben, korszerű tárgyi feltételek között zajlik Buda egyik főútvonalán, jól megközelíthető helyszínen. Az évek során létrejött művésztanári testület szakmai képzettsége, elismertsége és pedagógiai rátermettsége kiváló szakmai színvonalat garantál. Az iskola művésztanárai között (alkalmazottak és óraadók) többdiplomás szakemberek, Dla hallgatók, Ferenczy-, Munkácsy díjas művészek is szerepelnek. A tanári kar stabil, együttműködő szakmai közösséget alkot. A képzés minősége a különböző képzési szintek és szakmai ágak egymásra hatásával is erősödik. A tanárok személyre szabott képzési koncepcióval, nagy odafigyeléssel látják el a művészetpedagógiai feladataikat és a tanítás mellett, aktív művészeti tevékenységet folytatnak.

Az intézmény a művészeti oktatás tartalmi fejlesztésével, a különböző korosztályokat megcélzó művészeti programok indításával a tehetségkutatást segíti és hozzájárul a tehetséggondozás, a környezetkultúra színvonalának javításához. 2005 óta, az iskola tanárai folyamatosan részt vállalnak a köznevelésért és szakgimnáziumi képzésért felelős minisztériumok és intézményeik által kiadott, a művészeti képzésfejlesztést, minőségbiztosítást érintő aktuális feladatokban.

Több mint tizenöt nagyszabású Országos pályázat lebonyolításával, az OM, OKM, EMMI által támogatott Tanulmányi és tehetséggondozó versenyek (4) rendezésével és a Vizuális kultúra OKTV-ben való többéves közreműködés során számtalan iskolát és több ezer tanulót sikerült bevonni az alkotás világába.

Az iskola tanulói köre

Az alapfokú művészetoktatásra különböző általános- és középiskolákból érkeznek a tanulók, Budapest összes kerületéből és a főváros vonzáskörzetéből. Ez a képzési forma az általánosiskolai képzés kötött órarendje miatt kizárja a térségi, országos feladatellátás lehetőségét. A BRI középfokú szakmai képzésére jellemző országos hatókörű beiskolázás ugyanakkor jelzi az iskola széleskörű ismertségét és komplex feladatvállalását.

A képesség-kibontakoztató, felzárkóztató képzés az iskola integrációs programjának megfelelően egyéni foglalkozással és a csoporton belüli differenciált feladatokon keresztül valósul meg. A vizuális oktatás, bár alapvetően csoportos formában történik, a tevékenységhez adott pedagógiai segítség minden esetben egyéni. Az iskolánk művészeti karakteréből adódóan a jelentkezők érdeklődésüknek, tehetségüknek megfelelően és a szakmai és ismerősi körök véleménye alapján választják az iskolánkat. A képi gondolkodás, a vizuális kommunikáció iránti fogékonyság minden korosztály esetében érzékelhető a diákok felvételi anyagában. Sokan továbbtanulási céllal jelentkeznek, másokat az alapfokú képzés személyiséget formáló tevékenysége vagy a leendő szakma tudásanyagának elsajátítása vonz elsősorban. A kiemelkedő adottságú

tanulók tehetségének kibontakoztatására kiváló lehetőség adódik a képzések keretében. Az iskolánkban egyre gyakrabban találkozunk különböző részképesség-zavarral (diszlexia, diszgráfia, diskalkulia) vagy különböző fokozatú spektrum-zavarral is. Törekszünk arra, hogy kibontakoztassuk minden tanulóknak egyéni képességeit, ellensúlyozzuk esetleges hiányosságait.

A Budai Rajziskola tevékenységének minősítése és elismerései

- 2007 – Kiválóra minősített Alapfokú művészeti intézmény
- 2013 – Bonis Bona - Kiváló tehetségsegítő cím elnyerése (intézményvezető)
- 2016 – Kiváló művészetoktatási intézmény - MMA Elismerő oklevél
- 2018 – Kiemelkedően magas színvonalú művészeti és a vizuális kultúráért végzett művészetpedagógiai munka elismeréséért adományozott emlékérem – Magyar Rajztanárok Országos Egyesülete
- 2018 – Magyar Alapfokú Művészetpedagógiai Értéktár cím elnyerése – MZMSZ
- 2021 – Budapest Főváros XII. kerület Hegyvidék Díszpolgára kitüntető cím a Művészeti oktatás területén országosan is elismert eredményekért
- 2022 – Dr. Csóregh Éva Emlékelem – Magyar Rajztanárok Országos Egyesülete
- 2022 – Államtitkári Köszönet az ALAPFOKÚ MŰVÉSZETOKTATÁS TARTALMI SZABÁLYOZÁSÁNAK MEGÚJÍTÁSA ÉRDEKÉBEN VÉGZETT KIEMELKEDŐ ÉS PÉLDAÉRTÉKŰ SZAKMAI MUNKÁÉRT

AZ ISKOLA KÉPZÉSI TERÜLETEI

A Budai Rajziskola közös igazgatású, többcélú köznevelési intézmény, amelynek intézményi egységei:

I. ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA

II. SZAKGIMNÁZIUM (nappali és felnőttoktatás)

Köznevelési alaptevékenységével összefüggő egyéb tevékenységei:

FELNŐTTKÉPZÉS

TANÓRÁN KÍVÜLI MŰVÉSZETI FOGLALKOZÁSOK

I. Az alapfokú művészeti képzés az általános- és középiskolások számára Képző- és iparművészet tanszakon, csoportos foglalkozások keretében, délutáni és esti időpontokban szervezhető. Az általános és középiskolai elfoglaltságokat figyelembe véve az alapképzés hetente 2 - 4 órás elfoglaltságot jelent a tanulóknak.

II. A Budai Rajziskola középfokú szakgimnáziumi képzése a 2020-21 tanévtől érettségire épülő, **2 éves, nappali és esti tagozatos - iskolarendszerű művészeti szakmai képzés Művészeti grafikus, Ötvös, Művészeti és médiafotográfus, Divatstílus- és jelmeztervező, Festő és Aranyműves szakon.** A szakgimnáziumi képzés a 2020-21 tanévtől a képzési idő végén szakmai képesítő vizsgával zárul, amelynek alapján a tanulók jogosultak az Európa Unión belül felhasználható un. EUROPASS bizonyítvány-kiegészítő kiváltására. A 25. életévüket betöltött tanulók iskolarendszerű felnőttoktatásban vehetnek részt, amely esti munkarenddel megszervezett képzési forma. A felnőttoktatás választható szakjai: Grafikus, Ötvös, Festő szak, illetve az Ötvös szak ráépülő szakmája az Aranyműves szak (1 éves képzés).

Kiegészítő tevékenységek:

A felnőttképzési forma az élethosszig tartó tanulás lehetőségét biztosítja, munka mellett, hétféle időbeosztással elérhetővé teszi a Művészeti grafikus szakképesítés megszerzését. Az oktatás időtartama 4 félév – összesen 900 óra.

A képzés tartalmát és feltételeit a Felnőttképzési törvény előírásai szerint összeállított, a Szakmai és vizsgakövetelményekre épülő Képzési Program rögzíti. A képzés célja a szakmai elméleti és gyakorlati ismeretek és tapasztalatok átadása, valamint a szakmai képesítő vizsgára való felkészítés.

Az Alapítvány szervezésében zajló **tanórán kívüli rajz - festés - mintázás foglalkozások, valamint a kiegészítő szakmai kurzusok tanfolyami rendszerű oktatása** a képző- és iparművészeti tehetségkutatás és tehetséggondozás alappilléreit adják. A résztvevők a látásnevelésen keresztül olyan vizuális elméleti és gyakorlati ismeretekre tesznek szert, amelyeket a mindennapi életben is hatékonyan használhatnak. Az általános és középiskolai iskolai munkarendhez igazodva, a foglalkozásokat elsősorban a délutáni és esti időszokban lehet szervezni 2-3 órás heti időtartammal, választható időbeosztással és intenzitással. A tanfolyami rendszerű képzés az intézmény kiegészítő tevékenységeként végzett feladat az Alapítvány közvetlen elszámolásával, elkülönülten jelenik meg a gazdálkodáson belül.

A többfokozatú, koncentrált képző- és iparművészeti képzés optimális személyi (tanári) és eszköz kihasználtságot tesz lehetővé, amellyel javulnak az egyébként magas költségigényű művészeti oktatás fajlagos költségei. A többszintű oktatásban egymásra építhető, összehasonlítható a tanulók szakmai fejlődése, jól mérhetővé válik a képzés hatékonysága.

NEVELÉSI PROGRAM

CÉLOK ÉS ALAPELVEK A MŰVÉSZETI KÉPZÉSBEN

A művészetoktatás célja a képző- és iparművészeti alkotótevékenységeken keresztül a teljes személyiség fejlesztése.

A pedagógiai alapelvek meghatározása

Intézményünk folyamatosan fejleszti művészeti oktató-nevelő munkáját, melynek középpontjában a tanulók állnak. Célunk, olyan széleskörű vizuális műveltség biztosítása, amely jó alapot ad a professzionális művészeti tevékenység gyakorlásához, az élet más területein is hasznosuló kreatív problémamegoldáshoz vagy a művészeti egyetemeken történő tovább haladáshoz. Tanulóink számára biztosítjuk mindazon szakmai ismeretek átadását, azoknak az alapkészségeknek és képességeknek kialakítását, melyek életkori adottságaiknak megfelelnek, és elősegítik kulturális-, művészeti-, szakmai- és személyiségfejlődésüket.

Olyan iskoláért dolgozunk, amelyet messzemenően a tanulók érdeke határoz meg, a magyar és európai klasszikus értékrendnek megfelelően törekszünk a partnerközpontú gondolkodás és tevékenységrendszer megvalósítására.

Szeretnénk elérni, hogy iskolánk minden résztvevője otthon érezze magát – mindenekelőtt a tanulók, a művésztanárok, a gyerekek szülei és az iskola szakmai partnerei.

Gondot fordítunk arra, hogy iskolánk és környezete kulturált és esztétikus legyen, ahol a közös munka feltételei megfelelnek a résztvevők elvárásainak.

Törekszünk arra, hogy intézményünk hírnevét folyamatosan erősítsük, művészetoktatási tevékenységünket minél szélesebb körben tegyük ismertté kerületi és országos szinten is.

A nevelés során kiemelt figyelmet fordítunk tanulóink személyes, önfejlesztő, önépítő magatartásának erősítésére, a közösségteremtő, szociális érzékenységet kialakító tevékenységformák gyakorlására. A személyiségfejlesztésben fontos szerepet szánunk a jó hagyományoknak, a szakmai példaképek kiemelésének. Partnereinkkel aktív, kooperatív kapcsolatot igyekszünk kialakítani.

A Budai Rajziskola operatív céljai

Az intézmény egészét átfogó minőségközpontú szemlélet kialakítása érdekében:

- az önfejlesztés, az önművelés, az önértékelés igényének fenntartása a tanulók és pedagógusok körében
- a tudásvágy erősítése a tanulóknak és pedagógusoknak egyaránt

A tehetséggondozás hatékonyságának megőrzése, növelése érdekében:

- a problémafelismerő, problémamegoldó képesség kialakítása
- a tanulási- és munkafegyelem megőrzése

Az esélyegyenlőség biztosítása érdekében:

- a szociális hátrányok kompenzálása
- a folyamatos, személyre szabott fejlesztés megvalósítása
- komplex személyiségfejlesztő program alkalmazása

Az iskola partneri igényeihez való alkalmazkodás érdekében:

- a tanulók, szülők igényeinek figyelembevétele (pl. színvonalas képzés, értékmegőrzés, a kulturált környezet iránti igény)
- továbbtanulási esélyek növelése

A művészeti képzések intézményi pedagógiai alapelvei

Pedagógiai alapelvünk, hogy a minőség-központú művészeti nevelés és a tehetséggondozás célját szem előtt tartva, tevékenységünk közszolgálati jellegét megőrizzük. A ránk bízott tanulók emberi értékeit, lelki egészségét, értelmi és érzelmi intelligenciáját, magatartási szokásait, alkotásvágyát előtérbe helyezve, alkotóképességét sikerélményt adó, mindenkire személy szerint odafigyelő, segítő, az esélyegyenlőségre lehetőséget adó iskolai környezet megteremtésével biztosítjuk. Kiemelt figyelmet fordítunk a tehetségigérek individuális fejlesztésére, a tanulók művészi kifejező képességeinek kibontakoztatására, a kíváncsiság, az eredetiség megőrzésére. Olyan eszközrendszerrel kívánunk a tanulók kezébe adni, mely a problémamegoldó képességek fejlesztésével elősegíti a pozitív életszemlélet kialakulását.

A művészeti nevelés átfogó stratégiai céljai

Az iskola stratégiai nevelési célja a művészeti nevelésen keresztül elősegíteni, hogy a tanulóink személyisége helyes irányban fejlődjön, kiteljesedjen. Megismertetni, elfogadtatni a legfőbb általános

emberi értékeket. Az alapelvekben megfogalmazott pedagógiai hitvallásunkat a nevelő-oktató munkánk stratégiai és operatív céljai támasztják alá, melyek az iskolában folyó művészetoktatás egészére, teljes tevékenységrendszerére érvényesek.

Az oktató-nevelő munkánk kiemelt stratégiai céljai az alapelvekből következően az alábbiak:

- a művészetoktatás egészét átható minőségközpontú szemlélet elérése
- egyénre szabott motivációval a tehetséggondozás hatékonyságának erősítése
- a tanulók, pedagógusok és az intézmény partneri igényeinek megfelelően az intézmény köznevelési és szolgáltató jellegének továbbfejlesztése
- az intézmény lehetőségeihez mért esélyegyenlőség biztosítása

AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETOKTATÁS CÉLRENDSZERE

Az alapfokú művészetoktatás a Budai Rajziskolában a képzőművészet iránt érdeklődő tanulók számára - felmenő rendszerben – Előképző és Alapfokú évfolyamokon biztosítja készségeik, képességeik fejlesztését, alkotóképességük kibontakoztatását. Az alapfokú művészetoktatás olyan pedagógiai módszeregyüttest képvisel, amelyben a hangsúly a meghatározott követelmények teljesítésével történő hosszú távú képességfejlesztésen van. A tananyag a képzőművészeti terület azon alapvető tartalmait foglalja magába, amelyek elengedhetetlenek a vizuális műveltség megalapozásához. A feldolgozott tananyag kiváló eszköz a tanulók értelmi, érzelmi kifejezőképességének fejlesztéséhez.

A SZAKGIMNÁZIUMI KÉPZÉS CÉLRENDSZERE

A szakgimnáziumi képzésnek ebben a képzési formában hármas célt kell szolgálnia: a művészetelméleti tárgyak tudásszintjének növelését, a tervezői, alkotói magatartás és gondolkodásmód életre hívását, valamint az ötvös-aranyműves tárgykészítés, a fotográfia, festészet, és grafika gyakorlati alapfogásainak elsajátíttatását.

A tanári munka szerepe abban áll, hogy a választott szakterületen végzett diák kreatív, önálló tárgykészítő, vagy együttműködő munkatárs lehessen, aki tevékeny résztvevője a környezetalkításnak. A felsőoktatásra jelentkező, továbbtanuló diákokat szakmailag, és mentálisan is kellő mértékben fel kell készíteni a szakmai feladataik minél jobb színvonalú teljesítésére. Az elmúlt évek tapasztalatai alapján megállapítható, hogy az iskolai munka színvonala és szakmai súlyozása szerint, a szakképzettség nem csak ún. ugródeszka a művészjelöltek számára, hanem valódi szakmai pozíciót jelent a célzott művészeti területen.

A Budai Rajziskola a szakgimnáziumi képzés az Európában elterjedt „post secondary” képzés mintájára, biztos tudású, alkalmazott szakemberképzést kíván megvalósítani, amely figyelembe veszi a pályakezdők mindenkori elhelyezkedési igényeit, és a munkalehetőségeket. Az Iskola arra törekszik, hogy a művészeti tanulmányokkal töltött idő intenzív és élményszerű legyen, és az iskolában szakmai képességeiket-, igényességüket és emberi magatartásukat illetően egyaránt fejlődhessenek a növendékek.

Az alapfokú művészeti nevelés szerepe a tanulók személyiségfejlesztésében

Az alapfokú művészetoktatás-nevelés elősegíti a teljes emberré válást (a kognitív és érzelmi nevelés közötti összhangot), a közösségformálást, a szociokulturális hátrányok csökkentését, a kulcskompetenciák fejlesztését. A különböző művészeti gyakorlati tevékenységek, kreatív feladatok által az ismeretek

élményszerűvé, a tanulók sajátjaivá válnak, segítik a mélyebb megismerést, és fejlesztik a kreativitást. A művészetekkel való foglalkozás hozzájárul az észlelés érzékenységének, a kifejezés árnyaltságának fejlesztéséhez. A művészeti tevékenység magában hordozza a személyiségformálás specifikus lehetőségét, a művészet átörökítő szerepét, rávezeti a tanulókat, hogy az alkotás az egyik legértékesebb emberi alapképesség.

A művészeti nevelés megalapozza a tanuló esztétikai szemléletét, kommunikációs képességét, az alkotómunka iránti igényét. A rendszeresen átélt pozitív élmények alakítják azokat az emberi tulajdonságokat, magatartási szokásokat, melyek a művészetek területén az eredményesség összetevői. A művészeti nevelés az alkotótevékenységek megismertetése által járul hozzá az akarat, az alkotó-alakító cselekvőképesség fejlesztéséhez.

A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó tanulókat segíti abban, hogy megtalálják, megőrizték és fejlesszék identitásukat, vállalják önmagukat, megmutassák a kisebbség értékeit. A művészeti nevelés tananyagbázisa a nemzeti- és egyetemes kultúra és a mindennapi élet esztétikai jelentéssel bíró tartománya. A művészeti oktatás biztosítja a tanulás személyes, tapasztalati útját. A tanulók élményszerű foglalkozásokon ismerhetik meg a művészeti stílusok és irányzatok sokszínűségét, valamint azokat a kifejezési formákat, amelyek a képző- és iparművészetben ötvöződnek.

A rendszeresen átélt pozitív élmények alakítják ki azokat az emberi tulajdonságokat, magatartási szokásokat, melyek a művészetek területén és azon kívül is, az eredményes szereplés összetevői. Az alkotótevékenységek megismerése hozzájárul az akarat, az alkotó-alakító cselekvőképesség fejlesztéséhez.

A program célja az is, hogy az azonos érdeklődésű csoportok együttes munkája segítse a tanulókat a közösségépítésben, önmaguk és társaik elfogadásában, egymáshoz való pozitív viszony kialakulásában. A művészeti alapképzés lehetőséget teremt arra, hogy a közismereti tárgyakat kiegészítve, a gyerekek a képzőművészeti szakterülettel megismerkedhessenek. A rajzolás, ábrázolás különféle formái, a festés nem egyszerűen kézügyességet igénylő és fejlesztő tevékenységek, hanem a vizualitás eszközeivel széles körben segítik a tanulók szellemi, szemléleti fejlődését. Az esztétikai- és stílusérzékenység fejlesztése, a vizuális műveltség bővítése és az alkotói gondolkodásmód megalapozása a program legfőbb célja.

Pedagógiai elvek és módszerek az alapfokú művészetoktatásban

„Megrajzolni, kifaragni, utánozni, lejátszani, eltáncolni, elmondani, fantáziába foglalni, mindez az ÉN fokozott védelme a fenyegetővel, a gonosszal szemben” – Mérei Ferenc foglalja így össze a művészetek lényegét. Pontosan érthetővé válik az a hosszú és bonyolult folyamat, amely a mágia kialakulását összekapcsolja a művészetek eredetével és mai funkciójával. Aki megkettőzi a világot, – rajzol, jelképpel, szóval megjelenít – az a valóságban, bizonyos értelemben birtokba veszi azt. Ez az oka, hogy az oktatásban a világ megismertetésének és a személyiség fejlesztésének egyik legjobb útja a művészetek felől való közelítés lehet. Ugyanaz a funkciója a kisgyermek játéknak, a mesélésnek, a rajzolásnak, mint a felnőttek bármely művészeti tevékenységének, és a gondolkodás bármely funkciójának: megélni, megérteni, újraértelmezni a világot. Művészetoktatás – vizuális alapismeretek. Köztudott, hogy művészetet tanítani valójában nem lehet direkt módon. A tanár abban tud segíteni, hogy valaki a képzőművészeti technikák megismerésével, fölhasználásával képeket, tárgyakat tudjon létrehozni, melyeken keresztül a lehető legnagyobb szabadsággal viszonyulhat a világhoz és önmagához. Eszközöket, irányokat lehet mutatni, és kialakítani azokat a feltételeket, amelyek között ezek szabadon fölhasználhatók.

A képző- és iparművészet tanítási metodikájának kialakításában a korcsoportok-fejlettségi szintek szerinti meghatározás nagyobb súllyal szerepelnek, mint az iskolarendszerű képzésben elfogadott osztályok szerinti felosztás.

Pedagógiai elvek és módszerek a szakgimnáziumi évfolyamokon

- a tanulók pozitív személyiségjegyeinek (18-26 éves korosztály) erősítése, az önmegismerésen alapuló korrekciók elérése, a színvonalas alkotómunka igényének kialakítása
- a fokozatosság elve a pedagógiai program elsajátítása, gyakorlása során
- rendezett, szakszerű ismeretek adása és a tervezői gondolkodásmód kialakítása a különböző művészeti szakmai feladatok gyakorlásával, életszerű, valós szakmai helyzetek megoldásával
- a minőség elvárása a pedagógiai program minden részletének elsajátítása során

A szakgimnáziumi képzés nevelési sajátosságai

A fiatal felnőtt kor számos felelősségteljes és izgalmas nevelési feladatot tartogat. Különösen érzékeny életkorszak, amely alig-alig képes a társadalmi környezet egyre bonyolultabb tájékozódási, döntési és alkalmazkodási feladatainak megfeleltetni saját vágyait. Érettségi után, látszólag felnőtt fiatalok érkeznek az iskolába. A valóságban a legkülönbözőbb családi háttérű, már nem középiskolás és még nem egyetemista fiatal egyéni motivációit kell összehangolni és tartalmas, perspektivikus szakmai feladatokkal rávezetni az önálló, alkotómunkára. A felvételi válogatáson a művészeti kvalitások mellett fontos erényként értékeli az iskola a személyes és társas kompetenciákat is, melyek alapján remélni lehet, hogy a csoportban is pozitív szerepet tud vállalni a jelentkező. Zene, színház, sport – és minden olyan tevékenység, amely hozzájárulhat az iskolai élet teljesebb tételéhez – felértékelődik a közösségben. Ebben az életkorban a saját korosztály által diktált minták az elsődlegesek, ezért kell fokozottan támogatni a jó kezdeményezéseket. Nagy figyelmet kell fordítanunk tanítványaink személyes problémáira, hogy hozzájárulhassunk diákjaink egészséges lelki fejlődéséhez. Törekednünk kell arra, hogy egyetlen olyan fiatal sem maradjon észrevétlen, aki akár időszakosan is, de céltalan, sikertelen periódust él meg, vagy valamilyen más családi vagy mentális problémával küzd.

A művészpédagógiai munka „rejtett tanterve” az ismeretátadás mellett kiterjed a különböző kommunikációs problémák feloldására, a konfliktuskezelési módok kialakítására, és a viselkedési formák fejlesztésére. A tehetséggondozás feladatai, a pályaválasztás aktuális kérdései kiemelt jelentőséget kapnak ebben a tanulmányi szakaszban. A legfőbb célunk, hogy az iskola tanárai saját személyiségüket, mint munkaeszközt, jól tudják használni, ezáltal segítve a fiatalokat a jobb önismereten keresztül a kiegyensúlyozott szakmai közérzet kialakításához. Minden tanóra és minden iskolai kapun kívül szervezett program egyformán tere a személyiségfejlesztésnek – miközben a tanulóknak egyértelműen érzékelniük kell a tanárok és az iskola elfogadó, segítő magatartását.

A művészeti nevelés vállalt intézményi feladatai

Szeretnénk segíteni a ránk bízott tanulókat eligazodni a mai, sok szempontból értékvesztett világban, megismertetni őket a rendszeres tanulás, rendezett munka által nyújtott sikerélményekkel. A művészeti nevelés feladatainak sikeres teljesítését csak a szülőkkal teljes összhangban tudjuk elérni. A

szülők partneri együttműködését csak az iskola nevelési koncepciójának megismertetése, elfogadtatása révén tudjuk biztosítani. Törekednünk kell a szülőkkel, családdal való sokoldalú kapcsolattartásra.

A pedagógiai alapelvek konkrét feladatok elvégzésével valósulhatnak meg. A művészeti tevékenység, az ember életminőségét alapvetően meghatározó szükséglet, mely kihat az egyén teljes személyiségére, életének sikerességére, eredményességére. A művészeti nevelés egyik legfontosabb feladata a művésztanár és a tanulók közötti konstruktív értékcsere. Az emberi környezet változása igényli olyan tananyag kialakítását, mely korszerű, átfogó szemléletű s ugyanakkor differenciált vizuális nevelést eredményez.

Feladataink a művészeti nevelés alapelveinek megvalósításához:

- a feladatmegoldást segítő minél korszerűbb eszközpark kialakítása
- érdekes, változatos, motiváló, problémamegoldó feladatok meghatározása
- személyre szabott feladatok megfogalmazása, differenciálás
- többirányú művészeti alapkészségek kialakítása, fejlesztése

A feladatok megoldása érdekében alkalmazott tevékenységformák, módszerek, eljárások, eszközök:

- kompetencia alapú fejlesztés, valós élethelyzeteket modellező feladatrendszer,
- egy-egy feladat megoldására projekt módszer alkalmazása,
- tehetséggondozó eljárások,
- kreativitásfejlesztő tevékenységrendszer,
- egyénre szabott személyiségfejlesztő módszer,
- közösségfejlesztő módszer,
- játékos, élményre épülő oktatás, alkotómunka,
- kiscsoportos oktatás.

Nevelési eszközök:

- mintaadás, példa, példakövetés, egyéni utak bejárásának lehetővé tétele

Ösztönző eszközök:

- megerősítés, biztatás, dicséret, a legjobb tanulói munkák kiállítása, jutalmazás
- a tanulók teljesítményének következetes, segítő értékelése

A tanulói teljesítmények értékelése, a gyakorlati munkafolyamatok érési- és időigénye miatt javarészt félévi és év végi értékeléssel és osztályzással történik. A féléves értékelések átfogó képet adnak a pedagógiai munka koncepciójáról, teljes folyamatáról és a tanulók teljesítményéről.

A tanulók teljesítményének értékelése félévkor és év végén szóbeli értékeléssel és 1-5 osztályzattal zárul. Felsőbb évfolyamba csak az a tanuló léphet, aki a tanévben a tantárgy minimum-követelményeit teljesítette. A célok, feladatok, követelmények megvalósulását a nevelő- oktatómunkával segített változatos tevékenységek biztosítják.

A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

A tanulóknak, különösen az alapfokú művészeti oktatás során, a megszokott általános és középiskolai helyzettől eltérő, felszabadult, a spontaneitást, a kreativitást támogató - elfogadó klímára van szükségük a képességeik kibontakoztatásához. A foglalkozásokon támogatnunk kell az elfogulatlan, nyitott, „rácsodálkozó” attitűd, a valódi „gyermeki” vonások megnyilvánulásait.

A gyerekek egyéni vagy szülői motiváció alapján jelentkeznek iskolánkba, ami lényeges tényező, mert a művészetre nyitott, fogékony tanulóink rendszerint szívesen és örömmel fogadják a tananyagot, és az elsajátítás folyamata is oldottabb.

Tapasztalataink szerint, a tanulóinknak nem kell megküzdniük beilleszkedési nehézségekkel, ami a nyugodt, harmonikus tanórai légkörnek, az egyéni vonások és készségek elfogadásának, az inspiráló, segítő tanári hozzáállásnak, az együtt alkotásnak és a gyakori közös eseményeknek is köszönhető. Ugyanakkor, pszichológiai kutatások bizonyítják, hogy a kreatív tanulók esetenként fegyelmezetlenebbek, impulzívak lehetnek társaiknál. A szuverén alkotói magatartásból, személyiségjegyekből adódó problémákat az alapfokú művészetoktatásban is kezelni kell és lehet. Ezeket az eseti jelenségeket szülői konzultációkkal, egyéni teljesítmény-ütemezéssel, a személyiséghez illő téma- és technikaválasztással igyekszünk megoldani.

A tanulóközpontú nevelés pedagógiai alapelvei a Budai Rajiskolában

- a tanulók egyéni érdeklődésének, képességeinek megismerése és törekvéseik támogatása
- a diákjogok tiszteletben tartása a partneri viszony kialakításával
- a jogok és kötelezettségek egyensúlyának elve – következetes, kiegyensúlyozott partneri viszonyok és eljárásrendek kialakításával
- a méltányosság elvének érvényesítése minden döntési, választási helyzetben
- a diákközösségek működésének és működési feltételeinek biztosítása
- a műalkotások befogadásának elve – sokoldalú, alkotói és kiállításlátogatói megközelítésekkel
- az esztétikai érzékenység fejlesztésének igénye az alkotás és környezetalakítás területén
- kulturált magatartás és viselkedés megerősítése az intézményi és személyközi kapcsolatokban
- az egyénre és a közösségre káros, veszélyes, magatartási és viselkedési formák elutasítása - prevenció kialakítása a negatív tendenciák ellensúlyozására
- hátránnyal induló tanulók felzárkóztatása – egyéni szakmai és anyagi támogatással
- a kirekesztés elleni határozott fellépés – az iskolai csoportok perifériára szorult tagjainak támogatása, elemző és cselekvő magatartással is megerősítve
- egészségmegőrzés, egészségtudatosság hangsúlyozása – közvetítése a vizuális kommunikáció eszközeivel
- az iskolai környezet személyiségformáló szerepének felismerése – intézményi és közösségi cselekvésformák segítése

A személyiségfejlesztés pedagógiai feladatai

Az iskolai nevelés terén a tanórai és tanórán kívüli foglalkozások, csoportos és egyéni munka során az alábbi személyiségfejlesztéssel összefüggő területek és feladatok kapnak kiemelt hangsúlyt:

- önismeret: a személyiségben rejlő lehetőségek és gátak feltárása, a személyiség stabilizálása, az önálló döntéshez szükséges képességek kialakítása
- a tanulás tanulása: a személyiségjegyekkel összehangolt egyéni tanulási módszerek, eljárások kialakítása az elméleti és gyakorlati területeken

- társas kapcsolatok: készség, képesség és igény a tartalmas, harmonikus emberi kapcsolatok kialakítására és fenntartására
- konfliktuskezelés: képesség és igény a konfliktusok konstruktív módon történő kezelésére, a megélt konfliktusok megfelelő feldolgozása, a társas kapcsolatok elmélyítésére
- lelki egészség: a lelki egészség (mentálhigiéné) kialakításához és megőrzéséhez szükséges készségek és képességek kialakulása
- testi egészség: az egészségnek alapértékként való elfogadása, az egészségmegőrzés igényének felkeltése
- viselkedéskultúra: a mindennapi együttéléshez szükséges civilizált magatartásformák kialakulása és rögzülése
- pályakép kialakulása: képesség a szakmai közegben és a munka világában való eligazodásra, az egyéni céloknak, törekvéseknek a lehetőségekkel történő összehangolása
- felkészülés az élethosszig tartó tanulásra, az önfejlesztés képességére
- eligazodás az aktuális társadalmi változások között, saját álláspont, saját értékrend kialakítása
- felelős állampolgári magatartás kialakítása: a jogok és kötelességek ismerete az iskolában és a társadalomban
- a demokráciának, mint alapértéknek az elfogadása, a közös szabályok, normák betartása
- globális problémákkal kapcsolatos egyéni felelősség belátása
- a világ dolgai és szakmai folyamatai iránti érdeklődés, a tájékozottság iránti igény felkeltése
- a munkavállalással kapcsolatos tapasztalatok megszerzése, külső megbízások és pályázatok közvetítése

Nevelési értékek, melyekre kiemelt figyelmet fordítunk

- a nemzeti hagyományok, az egyetemes kultúra megismertetése, tisztelete – szakmai és más, kulturális értékek feldolgozásával, egyéni értékekkel való összekapcsolásával
- gyermeki autonómia tiszteletben tartása – a tanulói igények figyelembevételével, egyenrangú kommunikációs és cselekvési helyzetek kialakításával
- minden egyedi emberi különbség (mátság) elfogadása - az empátia erősítésével
- együttműködési készség kialakítása - együttműködő munkacsoportok szervezésével
- alkotó részvétel a tanulásban, munkában – a tananyag önálló feldolgozásával, közreadásával és élő szakmai feladatok felvállalásával
- a műveltség megszerzésének igénye, kíváncsi – a tananyag és a tanórán kívüli programok célzott, sokoldalú feldolgozásával
- idősek tisztelete – hétköznapi helyzetekben és a vizuális kommunikáció eszközeivel kifejezve
- társadalmi szolidaritás, szociális érzékenység hangsúlyozása – csoporton belüli és külső eseményekhez való kapcsolódás, önkéntes programok szervezésével
- plurális értékrend (demokrácia) kialakítása – az önszerveződő diákcsoportok támogatásával
- szellemi és művészi értékek megbecsülése – ismeretátadással, példaadással
- esélyegyenlőség megvalósítása – célzott támogatásformák kidolgozásával, működtetésével

Európai Unió-s kulcskompetenciák fejlesztése

- az anyanyelvi kommunikáció fejlesztése – az önálló munkák bemutatásával
- idegennyelvi kommunikáció – szakmai nyelvi felkészítéssel, külföldi diákok fogadásával és külföldi tanulmányutak szervezésével

- a technológiai jellegű alapkompenciák – a szakmai eszköztár és technológia elsajátításával
- digitális – infó-kommunikációs technológiák alkalmazása – a tervezéshez és prezentációhoz szükséges programok használatával
- a tanulási folyamat tanulója – újabb és újabb technikai – gondolkodásbeli rutint igénylő feladatokkal
- interperszonális és állampolgári kompetenciák – szakmai ügyintézés és együttműködést kívánó feladatok teljesítésével
- vállalkozói kompetencia – vállalkozói helyzetek modellezésével, valós megbízási helyzetek teremtésével
- kulturális tudatosságot szolgáló kompetenciák – átgondolt alkotói, tervezési koncepciók kialakításával

A művészeti képzésben kiemelt kompetenciák fejlesztése

- problémaérzékenység – tervezési feladatok tervezői gondolkodásmód fejlesztésével
- nyitottság, kíváncsiság – az újabb problémamegközelítések elismerésével
- kreatív gondolkodásmód – a divergens gondolkodásmód támogatásával, kreativitás fejlesztő feladatsorokon keresztül
- elhivatottság – példaadással és saját sikerélményeken keresztül
- térlátás – színérzékenység – célzott szakmai feladatokkal, saját tapasztalati úton
- konstruktivitás – alapozó művészeti és szakmai feladatokba ágyazva
- esztétikai érzék – a vizuális kultúra hagyományos és kortárs értékeinek megismertetésével
- ritmusérzék – a zenei és vizuális élmények összekapcsolásával
- együttműködő képesség – projektfeladatokon keresztül és a csoportközösség programjainak segítségével
- precizitás – a képzés differenciált, egyre nehezedő feladatainak kivitelezésén keresztül
- türelem (monotónia-tűrés) – nagy odafigyelést és kitartó munkát igénylő szakmai feladatokkal
- koncentrációképesség – különböző ábrázolási feladatok konzekvens végig vitelével
- megfigyelőképesség – a vizuális memóriát igénybe vevő feladatok, célzott megfigyelések alkalmazásával
- prezentációs képesség – a tanulói szakmai munkák, a tanulók általi különböző életszerű helyzetekben való bemutatásával

A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS INTÉZMÉNYI FELADATOK

A képző- és iparművészeti ág műhelymunkája lehetőséget ad arra, hogy a tanulók kis csoportlétszámú foglalkozások keretein belül megismerjék a közösség erejét. Az együtt-alkotás segíti az alkalmazkodóképességet, a szociális és kommunikációs képességek fejlődését. A tanulók felelősnek érzik magukat társaik sikeréért is, az empátia, a segítőkészség elmélyül. A tudatos és fegyelmezett alkalmazkodás vállalásával felerősödik az együtt gondolkodás élménye.

A hibák megbeszélése, a bírálat, a jó megoldások kiemelése, az egyéni teljesítmény mások produktumaihoz való viszonyítása mind hozzájárulnak a reális énkép kialakulásához, az értékítélet objektívitasához. A közösen megélt pályázati munkafolyamatok, versenyek és projektfeladatok különböző, csoportosan szervezett kulturális programokkal egészülnek ki.

A tanulók a különböző családi háttér és iskolai előélet, valamint egyéni személyiségfejlődési szakaszuk miatt is rendkívül differenciált, színes összetételű csoportot alkotnak, ezért az osztályok közösséggé szervezése kiemelt tanári feladat:

- a sokféle szemlélet, magatartási-, viselkedési mód megértésére,
- a különbözőségek tiszteletére, megbecsülésére nevelés
- a közösségi érdekeket sértő magatartás ellensúlyozása, nyitás a teljes évfolyam felé
- új közösségi feladatokban való részvétel, feladatvállalás, önkéntes segítségnyújtás erősítése

A MŰVÉSZETI NEVELÉS SPECIFIKUMAI

A képzési forma a célzott művészeti terület megismertetése mellett, rendszeres kiállítás- és múzeumlátogatásokat is lehetővé tesz, amelyek betekintést adnak a művészet különböző irányzataiba, számtalan kapcsolódási pontot kínálva ezzel a tanulóknak. A művészeti képzés mester-diák viszonya ezen a szinten jól érvényesül, a művésztanár egyéni példáin keresztül tud a leginkább hatással lenni diákjaira. Közös akciók, nagyméretű munkák elkészítése csoportokban, valamint a saját bemutatkozó kiállítások rendezése, mind a tevékenység közösségformáló erejét jelzi, és elősegíti a művészeti tevékenység rangjának, szerepének felismerését.

Különböző szakmai feladatokon keresztül, indirekt módon lehet foglalkozni a fiatalokat veszélyeztető legfőbb problémákkal, mint a dohányzás és drog, a különböző devianciák, vagy a társadalmi jelenségek és szociális problémák.

A képzésben eltöltött rövidebb idő ellenére, sok esetben éppen ebben a közegben a legegyszerűbb a fiatalok őszinte kérdéseit és reakcióit megismerni, számukra segítséget nyújtani.

A BUDAI RAJZISKOLA EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAMJA

Az egészségfejlesztés helyi programja

Az egészségfejlesztési program célja

A testi és lelki egészség megőrzése érdekében minden eszközzel javítani kell a felnövekvő nemzedék jövőbeni életesélyeit, és meg kell kísérelni a tanulóink egészségi állapotában jelentkező hátrányok csökkentését. Személyi és tárgyi környezetével az iskola segítheti azoknak a pozitív magatartásoknak és szokásoknak kialakulását, amelyek a gyerekek, a fiatalok egészségi állapotát javítják. Az egészséges életmódra nevelés nem csak a betegségek megelőzésének módszereit ismerteti meg a diákokkal, hanem az egészséges állapot és a harmonikus élet értékékként való tiszteletére is nevel.

Tanáraink, példaadásukkal személyesen is hozzájárulhatnak ahhoz, hogy a fiatalok önálló, felnőtt életükben képesek legyenek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani, a konfliktusaikat jobban megoldani. Az intézményi példamutató magatartás fejleszti a tanulók elfogadó és segítőkész magatartását a beteg, vagy fogyatékkal élő embertársaik iránt.

A tanulók a gyakorlati munkájuk során felkészülhetnek a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére. Az iskolánk kiemelt figyelmet fordít a veszélyes anyagok, illetve készítmények helyes használatára, kezelési szabályaira (felismerésére, tárolására).

Támogatnunk kell a fiatalokat a káros függőségekhez vezető szokások (a dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, helytelen táplálkozási szokások) kialakulásának megelőzésében. Az egészséges,

kiegyensúlyozott életvitelt megalapozó szokások csak a tanulók cselekvő, tevékeny részvételével alakíthatók ki.

Az iskolai egészségnevelő program a diákok egészséges életvitelét szolgálja. A tanulók egészségével kapcsolatos problémáikról ugyanakkor, csak úgy lehet tudomást szerezni, ha minden helyzetben bizalommal fordulhatnak az iskola tanáraihoz, munkatársaihoz. A bizalom kialakítása a program egyik legfontosabb célja. Tudnunk kell, hogy az egészségi állapot nem kizárólagosan az egyén felelőssége, nem pusztán az egyéni tulajdonságoktól és tudástól függ, jelentős szerepet játszanak társas, társadalmi, ökológiai tényezők is. Az Iskola – mint az intézményes szocializáció lehetséges színtere – fontos szerepet játszik a felnövekvő generációk egészségmagatartásának és a környezethez való viszonyának formálásában.

Az iskolarendszerű oktatás különböző szintjein, az egészségnevelés kapcsán más-más feladatkörökre, tevékenységformákra helyeződik a hangsúly. Az egészségfejlesztési és prevenció programok kiválasztásánál szükség szerint beszerezzük pszichológus, az iskola-egészségügyi szolgálat, vagy a megyei Kábítószerügyi Egyeztető Fórum véleményét.

Az iskolai egészségnevelés főbb színterei

- a tanórák
- állandó vagy időszaki kiállítások
- egyéb programok (tájékoztató előadások, beszélgetések, gyakorlati bemutatók)
- diáknapok rendezvényei, kirándulás, egészségnap(ok)

Az egészségfejlesztéssel összefüggő iskolai feladatok

Az osztályok önszerveződő közössége, a tanárok vagy az osztályfőnök irányítása, az iskolai programok lehetősége, és az aktualitások határozzák meg a konkrét megvitatásra kerülő témákat, feladatokat mind az alapfokú művészetoktatás, mind a szakgimnáziumi csoportokban.

A szemléletalakítás lehetséges témakörei,

melyek alkotói-tervezői feladatok vagy ismeretterjesztő előadásokon kerülhetnek terítékre

- az egészség és betegség fogalma, az egészséget befolyásoló tényezők
- az egészséges táplálkozás / helyi termelés, helyi fogyasztás összekapcsolása
- a testmozgás, szabadidősport (alapfokon és a szakképző évfolyamokon nincs testnevelés óra)
- a testi és lelki egészség fejlesztése
- a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségek megelőzése
- a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése
- baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás
- a lelki egészség, önismeret, önértékelés
- a két agyfélteke harmonikus fejlődése
- az érett, autonóm személyiség jellemzői
- a társas kapcsolatok – női és férfi szerepek
- a társadalmi együttélés normái
- konfliktuskezelés otthon és az iskolában
- a családi élet - kapcsolat a család tagjai között
- művészeti és sporttevékenységek hatása a lelki egészségre
- médiatudatosság, a médiafogyasztás egészségvédő módja
- fogyasztóvédelem

- az idő és az egészség, bioritmus, időbeosztás
- táplálkozás – divat – táplálkozási zavarok
- egészséges életmód – karrier és életvitel
- változó társadalmi, családi szerepek
- pályatervezés – önismeret – helyzetismeret

Az egészségnevelésben résztvevők, segítő kapcsolatok

A szülők, a család a legfontosabb társak a tanulók érdekében végzett munkában. A szülők megfelelő tájékoztatás és információátadás után aktív részvételükkel tudják támogatni az Iskola egészségfejlesztési programjait, közülük jó néhányan szakértelmükkel is jelentősen növelhetik az iskolai munka hatékonyságát.

Az egészséges életmódra vonatkozó intézményi munkarendben és házirendben előírt támogató célzatú szabályok betartása az intézményben mindenki számára kötelező.

Közreműködünk a tanulók veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során szükség esetén felvesszük a kapcsolatot a gyermek- és ifjúságvédelmi szolgálattal vagy más, az ifjúságvédelem területén működő szervezettel, hatósággal, amely javaslatot tesz további intézkedésekre.

Az intézményben, illetve az iskolán kívüli rendezvényeken a népegészségügyi termékadóról szóló 2011. évi CIII. törvény alapján alkohol- és dohánytermék nem árusítható. Az iskolában a kiskorú tanulók részére szervezett rendezvényeken alkohol- és dohánytermék nem fogyasztható.

Az iskolai egészségfejlesztési program hatékonyságának kritériumai

Az iskolai egészségfejlesztés akkor hatékony, ha teljes körű:

- ha nem szűkül le egyik-másik beavatkozási területre, hanem mindegyik fő egészség- kockázati tényezőt érinti
- ha nem szűkül le egy-egy akció időtartamára, hanem az iskola mindennapi életében folyamatosan és rendszeresen jelen van
- ha nem szűkül le egy iskolai közösség valamelyik részére, hanem az egészségfejlesztést megvalósító iskola minden tanulója részt vesz benne
- ha nem szűkül le a tantestület egyes tagjaira, hanem a teljes tantestület részt vesz benne
- ha nem szűkül le az iskolán belüli közösségre, hanem bevonja a szülőket és az iskola közelében működő, erre alkalmas civil szervezeteket, valamint az iskola társadalmi környezetét is

A megvalósítás alapvető irányai

- a lelki egészség fenntartása: a közösségben egymás megbecsülése, tisztelete, a támogató emberi kapcsolatok elősegítése, a helyes önértékelés kialakítása, családi életre nevelés
- az egészséges testtartás, a mozgás fontosságának hangsúlyozása
- az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepének tudatosítása
- a személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismertetése
- a szenvedélybetegségek elkerülése (dohányzás, alkoholfogyasztás-, és kábítószer használat megelőzése)
- A tanulási környezet tudatos alakítása (osztályterem berendezése, világítás, rövidlátás, hallási zavar, zaj, légszennyezettség, hulladékkezelés)

- az egészséges munkakörnyezet modern feltételeinek megteremtése (az ergonómiailag leghelyesebb munkaállomások kialakítása)
- a természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége (osztály- higiéné, ismeretterjesztő anyagok)
- a betegség és gyógyulást segítő magatartás ismertetése, (elsősegélynyújtás, gyógyszerhasználat)
- a pedagógusok egészségfejlesztési továbbképzésének ösztönzése
- szabadidős közösségi mozgásprogramok és kapcsolódó egészségfejlesztési programok megvalósítása az iskolán kívüli szereplők bevonásával
- egészségfejlesztő, szemléletformáló iskolai programok megvalósítása a tanulók egészségének védelme, valamint az egészséges életmód és a testmozgás iránti igény beépülése érdekében
- intézményi mozgásprogramok és kapcsolódó egészségfejlesztési programok szervezése

A teljeskörű egészségfejlesztési program az iskolai közösség életminőségének, életfeltételeinek javítását szolgáló, az intézményi közösséghez tartozók közös akaratát összegző cselekvési program kell, hogy legyen, melynek célja az egészségi állapot, ezen keresztül életminőség javítása, olyan új közösségi problémakezelési módszer, amely az érintettek aktív részvételére épít.

A teljeskörű iskolai egészségfejlesztés alapfeladatai

- egészséges táplálkozás megvalósítása (lehetőleg a helyi, termelészeli fogyasztás összekapcsolásával)
- mozgás lehetősége minden tanuló számára (tartásjavító torna, relaxáció és tánc)
- a gyermekek érett személyiséggé válásának elősegítése személyközpontú pedagógiai módszerekkel és a művészetek személyiségfejlesztő hatásának alkalmazásával (énekek, tánc, rajz, mesemondás)
- környezeti, médiatudatossági, fogyasztóvédelmi, balesetvédelmi nevelést is magában foglaló egészségfejlesztési témák feldolgozása

A teljeskörű iskolai egészségfejlesztés indikátorai

- a dohányzás, az alkoholfogyasztás, a kábítószer-fogyasztás és egyéb szenvedélyek
- elsődleges megelőzése,
- a lelki egészség, az önismeret és önbizalom javulása, érett, autonóm személyiség kialakulása
- a krónikus, nem fertőző megbetegedések (lelki betegségek, szív-érrendszeri, mozgásszervi és daganatos betegségek) elsődleges megelőzése.

A KÖRNYEZETI NEVELÉS ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLJAI AZ INTÉZMÉNYBEN

Általános környezeti nevelési célok

- A természeti értékek tisztelete és megőrzése, beleértve az összes élettelen és élő létező, így az embert is, annak környezetével, kultúrájával együtt

- A Föld egészséges létének, működési folyamatainak megőrzése, harmóniájára való törekvés.

A környezeti neveléssel összefüggő pedagógiai célok

- a tanulói aktivitás, tenni akarás erősítése, a problémamegoldás módszereinek kialakítása, a cselekvőképesség és aktivitás erősítése a pedagógia eszközeivel
- a fiatalok érzékenyítése a harmonikus környezet kialakítására – közös munkák szervezésével, dekoratív alkotások felállításával az intézményben és a tágabb környezetben
- a környezeti folyamatok, összefüggések megértésének elősegítése a környezettudatos életvitel kialakítása – a környezetvédelmi programokhoz kapcsolódó projekt feladatok kiadásával, az ehhez kötődő pozitív emóciók megélésével
- az értékrend, pozitív jövőkép és környezeti etika kialakulásához nélkülözhetetlen élmény-helyzetek kialakítása – ismeretterjesztő előadások, meghívott előadók segítségével
- környezetkímélő termékek, technológiák előnybe részesítése – szemléltető előadások, filmvetítésekkel alátámasztott bemutatók az egészségesebb ételek fogyasztásával kapcsolatosan
- a természeti károkozást megelőző, ellenző gondolkodásmód kialakítása – ismeretterjesztő filmek vetítésével, környezetkímélő megoldások versenyének, kreatív programok szervezésével,
- a környezeti nevelés beépítése a művészeti tananyagok feladatsorába (pl. plakát, reklámkampány tervezési feladatok)

A környezeti nevelés feladatai alap- és középfokon

- a művészeti szakmai képzésnek környezeti felelősséggel kialakított környezet teremtése, amely az épületen belül, az épület udvarán és közvetlen környezetében jó alkotó miliót teremt
- az Iskola jövőjének pozitív módon való alakítása a partnerek (tanulók, szülők) aktív kezdeményező, együttműködő, környezettudatos szemléletére támaszkodva
- az ökológiai gondolkodás kialakítása, fejlesztése az alkotótevékenységeken keresztül
- holisztikus és globális szemléletmód kialakítása
- fenntarthatóságra nevelés a szakmai munkában
- érzelmi és értelmi környezeti nevelés az alkotásokon keresztül
- tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés
- az életminőség fogyasztáson túlra mutató értékeinek keresése
- az egészség és a környezeti hatások összefüggéseinek tudatosítása

Kiemelt feladatok

- Az intézményi munkaterek és szociális helyiségek tisztán tartása
- A szemetelés, falfirkálás, rongálás megelőzése, a hulladékkezelés megoldása

Tanáraink elkötelezettek a környezeti nevelés ügyében, a környezettudatos magatartás előmozdításához elengedhetetlen, hogy a diákjaink megértsék és saját életükben alkalmazni tudják az alábbi fogalmakat:

Fenntartható fejlődés: a jelenlegi generációk szükségleteinek kielégítése olyan módon, amely nem veszélyezteti a jövő nemzedékek szükségleteinek biztosítását

A növekedés korlátai: a Föld és a földi erőforrások végeességéből adódó korlátok, melyek lehetetlenné teszik az emberiség lélekszámának, és anyagi javainak folyamatos gyarapodását.

Alapvető emberi szükségletek: minden ember és társadalom igénye és joga van a túléléshez szükséges energiához és anyagokhoz való igazságos és egyenlő hozzáféréshez, a Föld lehetőségeihez mért kielégítő életminőség megvalósítására

Az elővigyázatosság elve: a megfontolt, a nem kívánt következményekre is figyelemmel lévő, az ökológiai folyamatokba a lehető legkevésbé beavatkozó döntéshozatal szükségessége olyan esetekben, amikor nem ismerünk minden körülményt, és/vagy amikor az adott kérdésre vonatkozó tudományos álláspont megosztott

Kölcsönös függőség: a minden elem és életforma (beleértve az embereket is) között fennálló kölcsönös és egyenrangú függőségi kapcsolatok felismerése a természeti rendszerekben

A környezet és az egészség nem választhatók el egymástól. Egészséges emberi életről nem beszélhetünk a természet óvása, védelme nélkül. Az ember által okozott környezeti ártalmak károsan hatnak vissza a szervezet működésére. A környezeti nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének csökkentésére, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését.

A környezeti nevelés formái az alap- és középfokú művészetoktatásban

Az iskola meghatározó szerepet játszik abban, hogy a tanulók további életszakaszaikban, munkahelyi körülmények között, milyen magatartással viszonyulnak a környezethez, milyen döntéseket hoznak majd a környezet védelmére. A nevelőtestület fontos feladata, hogy a környezet fogalmát, a gyerekeket is érintő hatásokon keresztül láttassák a környezet-szennyezés, környezetvédelem, környezetgazdálkodás ok-okozati összefüggéseinek feltárásával. A környezeti értékek felismertetése az értéktudat teljesebbé tételét szolgálja. Szeretnénk elérni, hogy a környezettudatos szemlélet kisugározzon a lakóhelyre, a makro-környezetre is. Az iskola igyekszik érdekeltté tenni, növelni tanulóinak aktivitását ebben a kérdéskörben. A tárgy- és környezetkultúra területén sok lehetőség adódik az ember és természet kapcsolatának feltárására. A rajziskolai közegben tematikus rajzpályázatok kiírásával, plakáttervezési feladatok kiadásával lehet elősegíteni a környezeti nevelés hatékonyságát. (A Föld-napja; A madarak és fák napja stb.) A pálya- és élettervezés órák keretében jó lehetőség nyílik a különböző problémakörök felvetésére. A nagy mennyiségben felhasznált papír, a fémek-műanyagok szelektív gyűjtése, a használt elemek gyűjtése kiemelt szerepet kap a napi munkában. Az iskolai szakmai munka veszélyes anyagainak szakszerű kezelése, a tanulók későbbi munkakultúrájának részévé válik. Hosszú távú feladat az energiatakarékos működés tárgyi feltételeinek megteremtése és a célzott figyelem kialakítása.

A környezeti kultúra másik meghatározó területe a **vizuális kultúra**, amelynek fejlesztése alapfeladata az oktatási intézménynek. A magyarországi helyzetkép - budapesti és vidéki egyaránt - nem ad okot elégedettségre: az igényesség és ízlésség terén rengeteg tennivaló mutatkozik. Az európai normákat, sajnos meg sem tudjuk közelíteni ezen a területen. A vizuális kultúra iránti igény sem a legtehetősebb, potenciális támogatókban, sem az emberekben nincs olyan mértékben jelen, mint az kívánatos lenne. Az eredmény érzékelhető a hétköznapi környezeti kultúra igénytelenségében, a művészetek iránti értetlenségében vagy közömbösségében, és fellelhető a tétova, céljukat veszített fiatalok szélesedő körében.

Meggyőződésünk szerint a legfontosabb cél: minél szélesebb kört bevonni az alkotómunkába, amelyen keresztül nyitottabb, színesebb, befogadóbb fiatal generációt lehet nevelni. A közönségnevelés a

képzőművészet befogadása és hétköznapi környezet fejlődése miatt is a legátfogóbb feladat kell, hogy legyen. A közönségnevelés egyik eszköze a nagyszámú, még igazán fogékony kisiskolás korosztály érdeklődésének fenntartása, fejlődésének előmozdítása annak érdekében, hogy gimnazista korukra se veszítsék el a vizuális kifejezőképességüket. A legfiatalabb korosztálynak élményszerű foglalkozásokkal, sikerélményt adó feladatokkal és észrevétlen irányítással lehet a legtöbbet segíteni. Az iskola fiatal és felnőtt tanulóinak a tanítás mellett számos olyan lehetőséget ad a művészeti tevékenység, amelyen keresztül egyéni módon, rokon érdeklődési körű társaságban tudják saját képességeiket kibontani, önértékelésüket kialakítani.

Közösségi környezeti-nevelési tevékenységek

- az iskolai rendezvények digitális anyagon való archiválása – kinyomtatás helyett
- kiállítások rendezése a téma feldolgozásával az iskolagalériában és külső helyszíneken
- hazai és nemzetközi környezetvédelmi programokhoz való kapcsolódás a vizuális kommunikáció eszközeivel
- a fogyasztói kultúra fejlesztése (fenntartható fogyasztás)

A környezeti nevelés céljai

- az értékek tudatos formálásával, széleskörű ismeretekkel alátámasztva a környezetéért felelősséget érző, cselekvőképes szakemberek nevelése
- környezetbarát szemlélet, magatartás, életvitel kialakítása és megszilárdítása
- az esztétikus környezet és egészséges életmód iránti igény kialakítása
- tudatosítsák a természeti és társadalmi környezet változásait, az urbanizáció, az ipari és mezőgazdasági termelés emberi egészséget veszélyeztető hatásait
- alakítsák ki a környezetvédelmet, az ergonómiát, a munkavédelmet, a biztonságtechnikát és a munkaszervezést összekapcsoló szemléletmódot

A környezeti nevelési feladatai

- a tanulók életkorának megfelelő lokális és globális ismeretek átadása
- a helyi környezetvédelmi programok, tervek megismertetése, melyeknek koruknak megfelelően aktív részesei lehetnek
- a környezetbarát anyagok, technikák fontosságának megismertetése

Követelmények a környezeti nevelés terén

- képesek legyenek tevékenységük, szakmájuk káros környezeti hatásainak csökkentésére, elkerülésére
- a szelektív hulladékgyűjtés legyen természetes számukra
- ismerjék meg a szakmájuk veszélyes hulladékait és kezelésükre vonatkozó szabályokat
- törekedjenek a munkájuk során keletkező maradékok, hulladékok felhasználására, újra hasznosítására
- legyen számukra természetes a takarékos anyag-, víz- és energiafelhasználás
- sajátítsák el a szakma gyakorlásához kapcsolódó természet és környezetvédelmi ismereteket
- ismerjék a tevékenységükhöz, szakmához kapcsolódó higiéniai követelményeket és tudják ezeket a gyakorlatban alkalmazni

A környezeti nevelés területei

- tanórák (szakelmélet, rajz, mintázás, szakmai gyakorlat)
- műhelyek, eszközök, gépek működtetése, takarítása (szakmai csoportokban)
- kiállítások, múzeumlátogatások
- környezetvédelmi jeles napok programjai – projektek
- kirándulások környezettudatos projektjei

A környezet javulását szolgáló célok, változást segítő feladatok az intézményen belül

- környezetvédelemmel foglalkozó céges pályázatok és megbízások teljesítése – a tevékenység megismerésével
- iskolaudvar zöldítése, rendben tartása
- szelektív hulladékgyűjtés kiterjesztése
- tantermi fűtés szabályozása
- takarékos energiagazdálkodás
- takarékos anyagfelhasználás
- iskolai eszközállomány védelem
- műtermi, tantermi rend megszilárdítása
- dohányzóhely és környezetének tisztán tartása

FOGYASZTÓVÉDELEM

A fenntarthatóság – fenntartható fogyasztás tartalmi elemei és dimenziói

- jelenlegi szükségletek és a jövőbeni igények
- végső fogyasztásra szánt javak és környezeti javak
- rendelkezésre álló javak és azok elosztásának igazságossága
- szociális dimenzió: jobban élni, jobban érezni magam ott, aholélek
- ökológiai – környezeti dimenzió: környezeti lehetőségekre tekintettel lévő
- gazdálkodási formációk
- ökonómiai - gazdasági dimenzió: termelési, szolgáltatási szféra, amely eszköz
- oldalról támogatja a fenntartható fejlődés folyamatát

A fogyasztóvédelmi nevelés területei és nevelési céljai

- egészség, táplálkozás, élelmiszerek okozta betegségek megelőzése
- egyes termékek veszélyei, termékek címkézése
- fogyasztói kultúra fejlesztése és a tudatos kritikus fogyasztói magatartás kialakítása
- a szükséges cselekvési kompetenciák fejlesztése (vállalkozási, munkavállalói, gazdálkodási képességek)
- a tájékozódási képesség, döntési helyzet felismerése és a döntésre való felkészülés
- a minőség és a biztonság szerepének hangsúlyozása a fogyasztásban
- megismertetni a tanulókkal a piac, a marketing és a reklám szerepét

Preventív fogyasztóvédelem

A fogyasztóvédelem színterei a Budai Rajziskola oktatásában:

- művészeti szakmai elméleti és gyakorlati foglalkozások a témában
- adatgyűjtés, feldolgozás információrögzítés a tervezési feladatok során
- projekthelyzet – problémamegoldó gyakorlat ötletbörzével, értékeléssel

- projekthelyzet – fogyasztói kosár – a fogyasztási, vásárlási szokásaink szembeállítás a fenntarthatóság kritériumaival
- táplálkozás, öltözködés, lakáskörülmények, közlekedés, turizmus (infografika)
- minőség, mennyiség, ár kérdései stb.
- az öko design (termék-innováció – tervezési feladatok ötvös-grafikus szakon)

A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓK AZ INTÉZMÉNYBEN

A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 4. § 13. kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

- aa) *sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló (SNI),*
- ab) *beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló (BTM),*
- ac) *kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,*

b) gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint **hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló,**

aa) *sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló:* az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

ab) *beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló:* az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alul teljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiség-fejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek,

ac) *kiemelten tehetséges gyermek, tanuló:* az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

c) *hátrányos helyzetű gyermek, tanuló* az, akit családi körülményei, szociális helyzete miatt a jegyző védelembe vett, illetve akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát a jegyző megállapította. E csoporton belül *halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló, akinek a törvényes felügyeletét ellátó szülője a, tanuló esetében a tankötelezettség beállításának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. Halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek.*

A tanulási, beilleszkedési és magatartási zavarokkal összefüggő pedagógiai tevékenység

A fejlesztő munka az alapfokú művészeti oktatásban eltér a szokásos pedagógiai tevékenységtől. A fejlesztés nem felzárkóztat, hanem olyan képességeket fejleszt, melyek a gyerekek iskolai teljesítményét javítják.

A komplexitás elvének érvényesítése szellemében a fejlesztés az alábbi területeket öleli fel: mozgás (nagy- és finommozgás), testséma, téri orientáció, percepció (vizuális, auditív, taktilis), melyekhez mindig kapcsolódik a verbális tudatosítás.

Művészeti iskolánkban is egyre gyakrabban találkozunk valamilyen részképesség zavarral rendelkező tanulóval. Rendszerint, a hiányzó képességekkel egyidőben, a szakmai készségek fejlettsége épp ellentétes,

ezért fontos, hogy a felvételtől a részképességzavar ne zárja ki a tanulót. Mire iskolánkba jut egy BTM-es diák, már számos kudarc érte iskolai előéletében. A művészeti és intellektuális képességeik legtöbbször jóval magasabbak, mint a bizonyítványukban szereplő eredmények. Fontos feladatunk a probléma megismerése és a tanulási kedv visszaadása, a tehetség megerősítésével egyidejűleg.

A fejlesztésbe bekerülők köre

Azon tanulók, akik az intelligenciaszintjük alapján elvárhatótól lényegesen alacsonyabb tanulási teljesítményt mutatnak vagy a tanulási képességeket vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottságok tanulási képességvizsgálata alapján részképesség zavarokkal, tanulási nehézséggel, illetve másodlagosan kialakuló magatartási zavarokkal küzdenek. A képességfejlesztés a szülő aktív támogatásával végezhető. A fejlesztés tartalmilag kiterjedhet mindazon részterületekre, amelyeket a szakértői bizottság megjelöl (mozgás, testséma, téri orientáció, percepciófejlesztés stb.).

A differenciált oktatás működési formája a Budai Rajziskolában

Egyéni fejlesztés (1-1 fős), csoportos fejlesztés differenciált feladatokkal, tanítási módszerekkel

A fejlesztés célja

- pozitív énkép, jó kommunikációs képesség kialakításával
- az érzelmi élet fejlődésével, nyelvi képességek fejlődésével, az érzékszervek fejlődésével
- prevencióval a teljes személyiség fejlesztése, kiegyensúlyozott, képességei szerint teljesítő egészséges tanulók nevelése

A részképesség zavarok ellensúlyozása

- figyelem-, viselkedési-, tanulási zavarok csökkentése
- egészséges működéssel való ellensúlyozása (korrekció, kompenzálás)
- ismeretek bővítése
- iskolai szerepeknek, elvárásoknak való megfelelés

A fejlesztés módszerei az alapfokú művészetoktatásban

A tanulási alkalmasság megítéléséhez szükséges pszichikus funkciók:

- pontos és differenciált vizuális észlelés,
- forma, méret, szín pontos felfogása,
- összetartozó részek értelmes egészként való észlelése (Gestalt-látás),
- megadott formák–színek megtalálása, kiemelése egy képi környezetből
- adott tárgyak térbeli helyzetének helyes felismerése, megítélése
- vizuális információk téri elrendezése
- vizuális információk sorba rendezése, szekventálása
- a látott-hallott információk összekapcsolásának képessége, motoros visszaadása
- rövid idejű vizuális-verbális memória
- szándékos figyelem - kb. 10 perces figyelemkoncentráció

Az egyéni fejlesztés ütemezése

Szeptember: szintfelmérés; egyéni fejlesztési terv kidolgozása

Szeptembertől június közepéig a kijelölt fejlesztési területek félévenkénti megbeszélése, az egész tanév folyamán való nyomon követése

Január közepe: értékelés, tájékoztatás a szülők felé

Június közepe: értékelések, tájékoztatás a szülők felé

Módszerek

Életkori sajátosságokhoz alkalmazkodó foglalkozások, az érzelmi vagy szakmai motivációra építve

Fejlesztő terápia

az érzelmi intelligencia felhasználása

beszéd/kommunikációfejlesztés

viselkedés korrekciós módszerek, figyelemfejlesztő gyakorlatok, kommunikációs

tréning, informatika és audiovizuális technika alkalmazása, Relaxációs módszerek

A fejlesztés fő területei az alpfokú művészetoktatásban

Szenzomotoros integráció (érező-érzékelő idegi szabályozás összhangja) egyensúly, ritmus, téri- és idői tájékozódás, reakcióidő növelése, taktilis érzékelés, téri orientáció

Perceptuomotoros készség (érezékelő-észlelő mozgások) vizuális diszkrimináció, szemmozgás koordináció, alak-háttér megkülönböztetése, vizuális emlékezet, finommozgások koordinációja, térbeli formaérzékelés, azonosságok–különbözőségek meglátása, vizuomotoros integráció.

Személyiségfejlesztés - a kisiskolások esetében a foglalkozások légköre, az életkori sajátosságok figyelembevételével, a játékoság mind hozzájárulnak a jótékony cserehatáshoz, mely végső soron a pszichomotoros és a motoros- pszichés kiegyensúlyozott fejlődést eredményezi. A személyiségfejlesztéskor során fontos figyelembe venni a pedagógus személyiségét, egyéni adottságait is.

Pszichomotoros fejlesztés részterületei

Téri tájékozódás - a saját test pontos ismerete, viszonyítása ad segítséget a térben való eligazodáshoz. A gyermekek önmagukhoz viszonyítva lesznek képesek meghatározni a környezetükben lévő tárgyak elhelyezkedését, később pedig a dolgok helyét egymáshoz viszonyítva is meg kell tudniuk határozni. A testsémához tartozó ismereteket a mozgás rendszerén belül sajátítják el, e tevékenységi forma áll legközelebb fejlettségi szintjükhöz. Mozgás közben van lehetőségük arra, hogy megtapasztalják a térirányok elhelyezkedését, majd később a térben való elmozdulások neveit (előre, hátra, oldalra, mellette, mögötte, alatta, fölötte).

Időbeli tájékozódás – Az idői relációk, összefüggések megértése talán a legnehezebb a gyermekek számára. Míg a mozgás kivitelezhető, érezhető, látható, addig az időben való tájékozódás megfoghatatlan számukra. Segít, ha mindent valamilyen eseményhez, cselekvéshez kötünk.

Mozgásfejlesztés – a mozgás a gyermekek legtermészetesebb megnyilvánulási formája, a mozgásos tevékenység az alapja egészséges fejlődésüknek. Fejlesztő hatással van egész énjükre, szellemi és fizikai állapotukra. Kedvezően befolyásolja személyiségfejlődésüket, a környezet által közvetített információk jelentős részét mozgásos tevékenységek által szerzik meg. A mozgás fejleszti a gyermekek testsémáját, téri tájékozódását, egyensúlyérzékét, a test összerendezett (koordinált) mozgását, állóképességét. A mozgásfejlesztés fontos szabálya a fokozatosság elve, a nagymozgásoktól haladva a finommozgások felé.

A finommozgások körébe a kéz mozdulatai, tevékenységek tartoznak. A „kézügyesség” az aprólékos mozgások kivitelezése kisebb izomcsoportok, izomrészek szabályozását, rugalmas izomműködését igényli. Minél jobban irányítják a tanulók ezeket a mozgásokat, annál összerendezettebbek, koordináltabbak lesznek mozdulataik, egyre nehezebb és bonyolultabb tevékenységek elvégzését teszik lehetővé számukra. A gyakorlati munkához számos fejlesztő tevékenység kínálkozik. A színezés, rajzolás, nyírás, formázás, festés. Mindig egy alacsonyabb szintű tevékenység begyakoroltatása alapozza meg a következő, nehezebb funkció fejleszthetőségét, fejlődését. Fontos, hogy megtaláljuk azt a területet, ahol a feladatvégzés szinte tökéletes, biztos alapot ad a kiinduláshoz, és már a gyakorlás kezdetén sikerélményhez jut a tanuló.

Beilleszkedési és magatartási zavarok - A beilleszkedési és magatartási zavar komplex jelenség, személyiségprobléma, amelyben értelmi, érzelmi és akarati tényezők ötvöződnek. A zavar létrejötte többnyire az első óvodás-iskolás években és a családi háttérben keresendő. Súlyos magatartási és beilleszkedési zavarral küzdő tanulóknál elengedhetetlen a szakértői bizottságokkal való kapcsolat felvétele, és szakvélemény kérése.

A beilleszkedési zavarok okai, problémái

I. Pszichés zavarok - önértékelési zavar, gyenge fékrendszer, konfliktuskezelési deficit, sérülékeny kudarctűrő képesség, tolerancia hiány, szabálytartás hiánya, illetve különböző kompenzációs mechanizmusok, mint projekció, elfojtás, agresszivitás

II. Tanulási nehézségek - percepció-diszlexia, diszgráfia, figyelem-hiperaktivitás, kommunikáció-autisztikus jelek, a szenzomotoros mozgás fejletlensége, csak szekunder jellegű memória

III. Rossz vagy hiányos szocializáció - túlzott engedékenységek, szeretet- és figyelemhiány, túlzott elvárások stb.

A további célok csak az okok (részleges) elhárításával érhetők el, ennek megfelelően a fenti zavarok mindegyike esetében más-más feladatok adódnak.

Fő célunk minden gyermek számára lehetővé tenni az optimális intellektuális és érzelmi fejlődést, a testi- lelki és szociális kibontakozást, hogy belső harmóniával, önmagával és környezetével egyensúlyban éljen.

Célkitűzések	Feladatok	Kritériumok
<p>I. Pszichés zavarok esetén: az adott diszfunkció csökkentése, megszüntetése a korábbi fejlődési szakaszban gyökerező hiányosságok és torzulások feltárása, rendezése, újratanulása; az érzelmi élet egyensúlyban tartása, sikerek és kudarcok egészséges feldolgozásának segítése; a kompenzáló magatartásformák elhagyása</p>	<p>Az okok (diszfunkció) felkutatása. A diszfunkció kezelése megfelelő terápiákkal: - személyiségfejlesztés egyéni tanácsadás, relaxáció, kognitív terápia - kommunikáció szerepjátékok szerepátvitel szituációs játékok</p>	<p>életkornak megfelelően a tanuló is értse meg a problémát; érezze szükségét, fogadja el a segítségnyújtást; legyen együttműködő; csökkenjen a szorongások erősödjenek a megküzdő mechanizmusok; érzelmi reakciója a helyzethez adekvát legyen; kompenzáló mechanizmusainak száma és intenzitása csökkenjen</p>
<p>II. Tanulási zavar esetén: a tanulási nehézség csökkentése vagy megszüntetése (ez feltételezi a kiváltó ok megszűnését)</p>	<p>beszédfejlesztés: a környezet pontos észlelésén és tapasztalásán alapuló fejlesztés; a tanulási zavart kiváltó okok felderítése és kiküszöbölése a fejlesztő pedagógus által; képesség és készségi szint felmérés; személyre szabott fejlesztő, felzárkóztató programok kidolgozása; a követelmények pontos, objektív meghatározása a tanuló lehetőségeihez mérten; a teljesítményorientáltság csökkentése; oldott, bensőséges légkör biztosítása; valamennyi pozitív irányú változás megerősítése; a negatív kompenzáló magatartás ignorálása, más kompenzálási lehetőségek feltárása; a szülőkkel való együttműködés</p>	<p>a fejlesztő és fejlesztett össz munkája eredményeként fejlődés, változás mutatkozik; (a fejlődés mértéke és ritmusa problémánként és tanulóként változó); érzékkelhető eredmény elérése az adott tanuló korábbi szintjéhez képest</p>
<p>III. Szocializációs zavar esetén: mivel a problémák a gyermek rendszerint a korai szocializáció rendellenes tanulási folyamatából, illetve a családi diszfunkciókból, vagy a szűkebb környezetéből erednek, ezért a problémából adódó zavarokat csökkenteni tudjuk, de megszüntetni nem; célunk a kompenzálás és a kooperáló szülők segítése a nevelési kérdésekben</p>	<p>az életkori sajátosságok ismeretében, az elvárható viselkedésformák, és a még nem követelhető kontroll szétválasztása; az elvárások pontos meghatározása, és a gyermek számára jól érthető (életkorának megfelelő) közlése; pozitív modellnyújtás, a pozitív megerősítés és minősítés; a tanulóban rejlő pozitív értékeknek kiaknázása; szeretetteljes légkör teremtése</p>	<p>tudja, hogy mit várnak el tőle; döntéshelyzetben tudjon jó és rossz, helyes és helytelen között választani; legyen képes elfogadni és követni a pozitív modellt; érezze tanárai segítő szándékát</p>

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózásának segítése a szakgimnáziumi képzésben

Iskolánk szociális vagy műveltségi hátránnyal küzdő tanulóinak felzárkóztatásához a tanórán kívüli egyéni foglalkozások nyújtanak segítséget, melyek lehetővé teszik a hátrány minimalizálását vagy lehetőség szerinti megszüntetését. Ennek leghatékonyabb eszköze a személyre szabott foglalkozás, a rendszeres beszélgetés a tanulóval és kapcsolattartás a szülőkkel. A felzárkóztatásra szoruló tanulóval való foglalkozást integrált környezetben, differenciált pedagógiai eszközökkel, a csoporton belül oldjuk meg.

Felzárkóztatásra szorul a tanuló, ha

- szórt figyelmű; nehezen tud koncentrálni
- gyorsan felejt, és nehezen idézi fel a tanultakat, látottakat
- túlmozgásos vagy túlzottan lassú
- kezűgyessége fejletlen
- lassan vált át egyik feladatról a másikra
- a szakértői bizottság javaslata alapján egyéni fejlesztést igényel
- vagy valamely részképesség területén adódó lemaradást mutat

A felzárkóztatás célja

- a környezeti hátrányok kompenzálása, az iskolai közösségbe való bekapcsolódás és továbbhaladás lehetőségének biztosítása, az esélyegyenlőség megteremtése
- egyéni készségek, képességek fejlesztése
- a szakmai munka feltételeinek biztosítása, a korrekciós tevékenység révén a lépéstartás elérése, az eredményes tanulási folyamat megszervezése
- valamely részképesség területén megnyilvánuló hátránykompenzálása
- viselkedési szokások kialakítása, módosítása az általánosan elfogadott normák szellemében
- a pályorientáció segítése

Tevékenység	Módszer	Felelős	Határidő
A tanulási kudarcnak kitétt tanulók felismerése	képességek felmérése iskolába lépéskor képességek felmérése az iskolai időszak folyamán	tanár (fejlesztő pedagógus) pszichológus	tanév eleje
	megfigyelés	szaktanár, osztályfőnök, fejlesztő pedagógus	folyamatosan
	a tanuló iskolai- otthoni produktumainak célirányos áttekintése, elemzése	szaktanár, (fejlesztő pedagógus)	tanév eleje, illetve közben
	beszélgetés (tanulóval, szülővel)	szaktanár	folyamatos
	a tanulók tanulási szokásainak	szaktanár	első félév
A tanulási kudarcnak kitétt tanulók fejlesztése (az iskolán belül)	egyéni fejlesztés (fejlesztési terv alapján)	szaktanár (fejlesztő pedagógus)	folyamatos
	differenciált tanórávezetés	szaktanárok	folyamatos
	korrepetálás	érintett szaktanár pedagógus	folyamatos
	mentesítés bizonyos tárgyak értékelése alól	igazgató, szaktanár, szakértői bizottság szakemberei	tanév eleje, illetve folyamatos
A tanulási kudarcnak kitétt tanulók fejlesztése	kis létszámú csoport	iskolavezetés, szaktanár, fejlesztő pedagógus	tanév eleje, ill. folyamatos
	tanulásmódszertan, tanulás tanítása	a kurzust oktató pedagógus	tanév eleje, illetve folyamatos
	tréning - tanulástechnika, koncentráció stb., relaxáció	fejlesztő pedagógus, szaktanár	folyamatos
A fejlesztés hatékonysága, értékelés	a tanuló tanulási szokásainak felmérése (kérdőív)	szaktanár, osztályfőnök	tanév vége
	szakmai munkák elemzése (a tanuló iskolai produktumainak célirányos áttekintése)	szaktanár, osztályfőnök, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus	tanév vége
	fejlesztő szakemberek szöveges	fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus	félévente, illetve tanév
	megfigyelés	szaktanár, (fejlesztő pedagógus)	folyamatos, illetve tanév
	tanulmányi, szakmai eredmények áttekintése (dokumentumelemzés)	szaktanár, osztályfőnök, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus	tanév vége
	beszélgetés (tanulóval, szülővel)	szaktanár, osztályfőnök	tanév vége

Bár, erre a Budai Rajziskola gyakorlatában kevés példa akad, tisztában kell lenni azzal, hogy a tanulási zavar vagy a tanulási nehézség gyakran a magatartászavarral és a szociális hátránnyal együtt jelentkezik, egymással szoros kölcsönhatásban van. A tanulási nehézség vagy zavar mögött lehet születési, fejlődési rendellenesség, fogyatékoság vagy kisgyermekkorú betegség is. Az iskolai tanulási kudarcok hatására a gyermekben olyan pszichés tünetek alakulnak ki, (érzelmi labilitás, szorongás, önbizalom hiánya, hiperaktivitás stb.) amelyek kedvezőtlen magatartási megnyilvánulásokat eredményeznek. A tanulási nehézségekhez olyan szociális kapcsolati zavarok is társulnak, mint a nem megfelelő anya- gyermek kapcsolat, az ingerszegény környezet, az elhanyagoló családi háttér. Tapasztalataink szerint, ezek a tanulók normál iskolai körülmények között, nagyobb létszámú osztályban, a megszokott módszerekkel nem képesek a tanulásban előre haladni, fejlődni.

Az egyes képességek terén jelentkező elmaradás, lassúbb fejlődés rendszerint más pszichikus folyamatokkal is párosulhat, a felidézés nehézségei többnyire az észlelés és a megfigyelés folyamatainak elégtelenségeivel is összefüggenek. Nem célravezető ezért egy- egy képesség elszigetelt fejlesztése, inkább a különböző intellektuális és érzelmi tényezők együttes fejlesztésére törekszünk.

Az érdeklődés a megismerő tevékenység belső motívuma. A képességek fejlődésének a belső aktivitás a legfontosabb indítéka, amely a tanulást, a valóság megismerését örömteli, szívesen vállalt tevékenységgé teszi. Lényeges, hogy a gyermeknek sikerélményt nyújtson a feladatok megoldása, hiszen ez növeli az érdeklődését, fokozza az erőfeszítését.

Az egyéni fejlődés szempontjából döntő fontosságú a szocializációs képességek, a társas kapcsolatok alakulása. A tanulási zavar vagy nehézség társas beilleszkedési zavarral is párosulhat. Jobb intellektuális teljesítmény erősebb szociális kontaktussal járhat együtt.

A tanári értékelő-minősítő viselkedést ilyen esetekben különösen fontos, hogy felváltsa a beleérző-segítő-okkereső beállítottság. Az eseti, programszerű foglalkozások nem oldják fel a zavart, nem hoznak hosszabb távon is ható pszichikus változást a tanulóknál. Valós korrekciójáról csak akkor beszélhetünk, ha az okok ismeretében törekszünk a tanuló mindennapi életfeltételei, tevékenysége folyamatában a pszichikus folyamatok befolyásolására. Fontos tényező a tevékenységek feltérképezése, megfelelő környezet, a megfelelő eszközök biztosítása. A tanulási kudarc komplex jelenség, ezért a leküzdésére irányuló tevékenységnek is sokoldalúnak kell lennie. A tanulóknál - még a felsőbb évfolyamokon is nagyon erős az egyes tanárokhoz való személyes kötődés. Igénylik a személyes együttlétet, a problémák rendszeres megbeszélését. Az így kialakított oldott légkör feltétele a sikeres munkavégzésnek. Előfordul, hogy az otthoni környezet nevelési hiányosságait is az iskolában kell pótolni. A szülők többsége nem tudja a gyermekét a tanulásban segíteni, vagy a teljesítményét objektíven értékelni. Ezért kiemelt helyen kell foglalkozni a helyes tanulási szokások és képességek, a helyes önértékelés kialakításával.

Alkalmazott pedagógiai módszereink, elveink az intézmény fejlesztő tevékenységében:

- a tananyag csökkentésében és főként az elsajátítás módjában, tempójában igyekszünk a tanulók egyéniségéhez alkalmazkodni
- új feladattípus belépésekor külön megismertetjük tanulóval a munkaeszközöket, szakkifejezéseket - a szaknyelv gyakorlása, tanulása beépül a mindennapi munkába
- Az átlagosnál több időt fordítunk a magyarázatra, gyakorlásra, ismétlésre

- olvasási nehézségük miatt, a tanulók az ismeretek befogadására inkább auditív módon képesek, ezért a szemléltető eszközök használatát a vizuális képességek fejlesztése szempontjából is fontosnak tartjuk
- a digitális hanganyagok a csökkent olvasási igényt is ellensúlyozzák, kiegészítik a tanári közlést
- az egyes osztályok közötti átjárhatóságot az azonos értékelési rendszer biztosítja - az értékelés azonos norma szerint történik.
- az értékelésbe beleszámítjuk a választható szorgalmi feladatokat, amelyek többnyire valamilyen alapkészség gyakorlását segítik - a tanulók szorgalma, aktivitása szintén beleszámít az értékelésbe

Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő további programelemek

A tanulók továbbtanulási esélye, műveltségük várható szintje attól függ, hogy milyen fejlettségi szinten kezdik meg tanulmányaikat az első évfolyamon, és a továbbiakban milyen képességekkel, készségekkel, jártasságokkal rendelkeznek a tanuláshoz és egyéb ismeretszerzéshez. A tanulási nehézségek összefügghetnek a különböző értelmi és személyiségi folyamatok problémáival is.

A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység specifikumai a szakgimnáziumi képzésben

- A felvételi vizsga a szakmai alkalmasságon túl a kirívó magatartási, szocializációs zavarok, alkalmatlanságok érzékelésére is lehetőséget ad. Pályaalkalmatlanság miatt nem nyer felvételt, aki a szakgimnáziumi képzés szakmai és viselkedési-magatartási normáknak, követelményeknek nem felel meg. A válogatás ugyanakkor nem jelenti az egyéni, az átlagostól eltérő magatartású, jó képességű fiatalok kiszűrését a tanulói körből.
- A művészeti pedagógiai program, a kreativitás kibontakoztatása, az önként vállalt, tudatos életszakasz sok tanulót felszabadít addigi kötöttségei alól, ezért általában pozitív irányú elmozdulás tapasztalható a legtöbb tanulószemélyiségfejlődésében.
- Az egyéb iskolai helyzetekben sok problémát okozó agresszív viselkedés ebben a körben egyáltalán nem jelenik meg.
- A leggyakoribb a túlérzékenységből, szorongásból eredő visszahúzódó magatartás, amelyet a legnagyobb odafigyeléssel és érzékenységgel kell kezelni.

GYERMEK ÉS IFJÚSÁGVÉDELEM

Gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok az intézményben

- általános prevenciók tevékenység a káros hatások kiszűrése érdekében
- mentálhigiénés programok, egészségügyi felvilágosító, információs tanácsadás
- pályaorientációs, munkavállalási tanácsadás
- kapcsolattartás külső intézményekkel (ideggondozó, pszichiáter, drogambulancia, pályaválasztási tanácsadók, civil szervezetek)

A gyermek-és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység a képességek egyenlő esélyű kibontakoztatását teremti meg, a szociális hátrányok, a beilleszkedési, a magatartási, tanulási nehézségek enyhítését segítő tevékenységeket biztosítja.

Veszélyeztetett tanulók érdekében végzett feladatok

- veszélyeztetett tanulók felmérése az osztályfőnökök közreműködésével
- a veszélyeztetettség típusának és súlyosságának mérlegelése, melynek alapján a további intézkedések lehetnek szükségesek
- a veszélyeztetett tanulók szabadidős tevékenységének és tanulási előmenetelének figyelemmel kísérése (indokolt esetben pszichológus, vagy külső szakember bevonása)
- egészségügyi, felvilágosító, információs tanácsadás tanulóknak, szülőknak, tanároknak
- drog-és bűn megelőzési programok biztosítása

Hátrányos helyzetű (HH) tanulók a szakgimnáziumi képzésben

- hátrányos helyzetű tanulók felmérése ifjúságvédelmi felelős, valamint osztályfőnök segítségével, nyilvántartásba vétel, a hátrányos helyzet típusának mérlegelése, javaslattétel a további teendőkre
- veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, intézkedések a hátrányos helyzetű tanulók esetében
- tanácsadás tanulóknak, szülőknak, tanároknak
- szociális ellátások számbavétele (tankönyvtámogatás, kollégiumi elhelyezés, utazási kedvezmény)

Bár, a Budai Rajziskolában tanuló diákok között, az iskola sajátosságai miatt, nagyon ritka a halmozottan hátrányos gyermek, az intézmény igyekszik minden lehetséges támogatást megadni a nem deklarált, de valamilyen okból nehéz szociális- vagy hátrányos helyzetben lévő diákoknak.

A támogatás kiterjed a térítési díjak-tandíjak mérséklésére, illetve elengedésére és különféle szakkönyvtámogatási és tanulást segítő, fejlesztő támogatásokra.

Évente, az alapítvány által támogatottan saját ösztöndíjprogramot hirdetünk kerületi fiataloknak és a szakgimnáziumi képzésre jelentkezőknek. Keressük a külső pályázati lehetőségeket is, hogy tanulóink esélyeit ezzel is javíthassuk.

Az iskolában folyó nevelő és oktató munkát segítő pszichológusi tevékenység

Az iskolai munkába időszakosan (pályázati programok és eseti segítségnyújtás formájában) bevont pszichológus az intézményben folyó pedagógiai munka hatékonyságát a pszichológia eszközeivel segíti elő. Ennek érdekében a nevelépszichológia, a fejlődés-, a szociál-, és személyiségpszichológia, valamint a klinikai pszichológia eredményeit az iskola szolgálatába állítja. Az aktuális nevelési helyzet pszichológiai elemzésével és az alakításában való részvétellel járul hozzá a szocializációs rendszerek sikeresebb működéséhez, a tanulók iskolai és társadalmi beilleszkedésének elősegítéséhez. A pszichológus támogatást nyújt abban, hogy a tanárok jobban megértsék növendékeik problémáit, a szülők gyermekeiket, és a tanulók jobban megismerjék önmagukat.

A tanulási esélyegyenlőség segítésének elvei

- a tanulók tanulási nehézségeinek feltárása, problémái megoldásának segítése az iskolai nevelés-oktatás valamennyi területén
- a tanulók kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek felismerése, fejlesztése a

- képzés során, és e folyamat támogatása az iskolán kívül
- adaptív tanulásszervezési eljárások alkalmazása
- szükség szerint differenciált és egyénre szabott tanulási követelmények, értékelési eljárások alkalmazása

Az egyes tanulók közötti különbségek lehetséges okai

A tanulók eltérő személyes tulajdonságai, adottságai, alapkészségei

- szociális helyzete, lakókörnyezete
- hozott ismeretanyag tartalma és mélysége
- munkatempója, érdeklődése
- motiváltsága
- értelmi, szociális képességei
- szokásai, lehetőségei, elérendő céljai, pályaválasztása
- önmagukkal szemben támasztott elvárásai
- a szülői elvárásai
- tanulási, önálló ismeretszerzési képességei
- probléma-, feladatmegoldó képessége

Felzárkóztatás

- képesség szerinti egyéni foglalkozás a heterogén csoporton belül (a csoportok szintjének megfelelő, a fejlődést biztosító különböző feladatok)
- folyamatos konzultáció tanulási, szakmai problémákról
- könyvtárhasználat, célzott internetes információgyűjtés segítése

Felzárkóztató nevelés területei

Tanár és diák szoros együttműködésével válik megismerhetővé

- az értékek szerepe a tanuló életében, gondolkodásában, megnyilatkozásaiban
- tanuló iskolai céljai, életcélja, törekvései
- magatartási, viselkedési szokásai, társaikhoz, szüleikhez, tanáraihoz
- közösségi attitűdje, programjai, életvitele
- munkafegyelme, tanulási attitűdje, tevékenységrendszere (napi, heti)

A felzárkóztatás módszerei:

- egyéni foglalkozások, feladatkiadások
- személyiségfejlesztő tréningek, pályázati programok
- az intézményen belül igénybe vehető szolgáltatások, ellátások
- szabadidős programok
- intézményen kívüli segítségnyújtási formákhoz juttatás
- tájékoztatás, tanácsadás a diákoknak és a szülőknek

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

- éves szintű és eseti támogatás nyújtása a hátrányos helyzetű tanulók számára (térítési díj és tandíjkedvezmény, kirándulások, utazási kedvezmények, kollégiumi elhelyezés,)
- külső támogatási akciók szervezése szponzorok, pályázatok révén

- együttműködés külső intézményekkel (gazdálkodó szervezetek, önkormányzat, családsegítő szolgálat, civilszervezetek stb.)

Az iskolai prevenciós programok

- egészségvédő programok (információ, önismeret, döntéshozatal, stressz-kezelés, egészséges életmód – a témák feldolgozása szakmai feladatokon keresztül)
- ismeretterjesztő előadás, filmvetítés, egyéni és csoportos foglalkozások
- konfliktuskezelés az osztályban, szakmai csoportoknál
- problémamegoldás (diák-tanár, diák-tanár-szülő)
- tapasztalatcsere, társintézményekkel, esetmegbeszélések szükség szerint külső szakember bevonása (nevelési tanácsadó, ideggondozó stb.)

A drog- és alkohol prevenciót szolgálja a művészetoktatási-nevelési program egész szellemisége: az egyén kibontakoztatása, a sikerélmény, a szakmai tanulmányok újragondolásának lehetősége, a tudás megszerzése, a másik fél és a másságelismerése

A tanulási nehézséggel küzdő tanulók esetén egy-egy tantárgy vonatkozásában (főként elméleti tárgyak) a tanároknak a tanulókkal együttműködve kell megtalálni a működőképes, motiváló tanulási metodikát

A referenciapontok elvesztése vagy bizonytalanná válásának légkörében fontos szerep jut a pályaorientáció keretében vagy külső szakértők bevonásával szervezett tájékoztató előadásoknak

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program a szakgimnáziumi képzésben

A tanulási kudarc okainak sokfélesége között a felismerést és a rá adható pedagógusi válasz mindenképpen egyéni felzárkóztató foglalkozás keretében valósítható meg.

A kudarc színtereinek, lehetséges okainak elkülönítése:

- alkati - képesség, készség (tanulási nehézség)
- előtanulmányok hiánya
- a tanórai munkában való részvétel elégtelensége
- az otthoni feladatok nem teljesítése
- a rendszeres vagy tartós hiányzás
- a koncentrált felkészülés zavara; beszámolóra, vizsgára (időzavar, vizsgadruk)
- a vélt kortárs környezeti elvárásnak való megfelelés
- hanyagság, lustaság, nemtörődömség
- rendezetlen családi vagy anyagi háttér (tanult tehetetlenség)

Az egyéni felzárkóztató foglalkozások, a tanórai differenciálás a tömbösített tanórák keretében a csoportos foglalkozások ideje alatt is megvalósíthatók:

- konzultációval, rávezetéssel
- külön feladattal, gyakoroltatással, ismétléssel, a korrektúrák gyakoriságával és egyéni módszereivel
- kezdetekhez viszonyított értékeléssel, biztatással

TEHETSÉGGONDOZÁS

Tehetségen, azt a velünk született, adottságokra épülő, majd gyakorlás, céltudatos fejlesztés által kibontakoztatott képességeket értjük, amely az emberi tevékenység egy bizonyos, vagy több területén kiemelkedő teljesítményt tud létrehozni. A tehetség, Mönks-Renzulli féle definíció szerint, valamely adottságnak, képességnek vagy képesség együttesnek kimagasló szintje, a feladatok iránti erős elkötelezettség és a magas kreativitás együttese.

Tehetségjelek, a tehetséges tanulókat jellemző tulajdonságok lehetnek még, az átlagosnál magasabb intelligencia, az analízis és szintetizálás képessége, önálló útkeresés, szorgalom és kitartás, előítéletmentesség, a bizonytalanság tolerálása, becsvágy, kockázatvállalás, divergens gondolkodás, folyamatos kommunikáció.

A tehetség és a képességek kibontakoztatása szempontjából elsődleges, hogy tanulóink versenyképes, gyakorlatias tudásra tegyenek szert. Mindezekhez is szükséges az egyéniség, személyiség erőteljesebb fejlesztése. Az egyes tanulók erős és fejlesztendő oldalait felismerve lehet a hangsúlyokat a magasabb szintű gondolkodási képességek erősítése, a problémamegoldási technikák megismerttetése, igazi műveltségélményhez juttatás irányába mozdítani.

Tudjuk, hogy bármely társadalmi rétegben született gyerekekről megállapíthatunk vele született vagy tanult tehetséget. Az esélyegyenlőség csak abban az esetben valósulhat meg, ha a kedvezőtlen helyzetben élő, jó adottságokkal rendelkező gyermekek minél hamarabb hozzájuthatnak adottságaik, képességeik fejlesztésének lehetőségéhez. Szervezett, céltudatos munkával, speciális gondozással és feltételekkel a kiemelkedő képességek továbbfejleszthetők. A felismert tehetség neveléséhez világosan megfogalmazott célokra, mindenre kiterjedő nevelési koncepcióra és következetes munkára van szükség.

A tehetség kibontakoztatását elősegíti:

- a megfelelő alkotói légkör
- a motiváció, a pedagógus ösztönző attitűdje
- a bizalom
- a megfelelő szervezeti strukturáltság
- a játékosság

A tehetség kibontakoztatását gátolja:

- a kreativitás lebecsülése
- a túlzott fegyelem
- a teljesítménykényszer

A tehetséggondozás a Budai Rajziskolában az iskolai nevelés lényegi kérdése. Legfontosabb feladatunk idejében felfedezni a gyermekek egyéni művészeti képességeit, s készségeiket az adott iskolatípus által adott maximális szintig fejleszteni. Ehhez tanáraink folyamatosan bővítik pedagógiai-pszichológiai ismereteiket, és szorosan együttműködnek a tehetséges diákok családtagjaival és iskolai tanáiraival.

A tehetség idejekorán való felismerésének forrásai lehetnek:

- az iskolai, középiskolai tanári vélemények
- pályázati és versenyeredmények
- egyéb képességek jelzései (zene, sport stb.)
- pedagógusok megfigyelései
- a szülők, a környezet véleménye

A tehetséggondozás szervezeti formái, céljai, feladatai, kritériumai

A tanítási órán differenciált feladatok biztosítása. A csoportbontásoknál fontos a viszonylagos homogenitás, hogy a tehetséges gyermekek a velük versenyképes kortárstanulókkal ismételtlen összemérhessék képességeiket, erejüket. Megvalósulhat a tantervdúsítás, tananyag gazdagítás. Egyes feladattípusokkal, anyagrészekkel elmélyültebben foglalkozhatnak, gazdagíthatják tapasztalataikat, projektet készíthetnek, gyűjtő- és kutatómunkát végezhetnek.

- emelt óraszámú tantárgyak tanítása
- szakkörök, felkészítő foglalkozások munkájában való részvétel
- pályázatokon való részvétel
- képzőművészeti kiállítások látogatása
- versenyekre felkészítés (iskolai, kerületi, budapesti, országos)
- szaktáborok, műhelyfoglalkozások

A tehetséggondozás cél és feladatrendszere:

Célok	Feladatok	Kritériumok
A tehetséges tanulók korai felismerése	Látogatás az iskolákban, a tanári véleményének kikérése. Osztályfőnökök, szaktanárok megfigyelései, célirányos adatgyűjtés. Iskolán kívüli elfoglaltságok megismerése beszélgetés a szülőkkel, tanárokkal	A partnerekkel való permanens kapcsolattartás
A felismert tehetség fejlesztése, ösztönzése, kibontakoztatása az önmegvalósítás jegyében	A szükséges szakmai támogatás biztosítása: tanórai csoportbontás, differenciálás; érdeklődés alapján szerveződő szakkörök, klubok; tantervdúsítás; versenyekre való felkészítés; közéiskolai, egyetemi előkészítő tanfolyamok; táborok, műhelyek	A szakkörök sikeres működése Tanulmányi versenyeken való részvétel Sikeres felvételi vizsgák (továbbtanulás) Közösségi produkciókban való szereplés Egyéni alkotások létrehozása Kiegyensúlyozott, sikeres tanulók
Az esélyegyenlőség biztosítása valamennyi tehetséges gyermek számára társadalmi helyzetétől függetlenül	Lehetőség szerint kompenzálni kell a családi és anyagi háttér hiányosságait; Saját forrásból vagy pályázatok útján biztosítani kell a szükséges anyagi, tárgyi feltételeket azon tehetséges tanulók részére, akik rossz anyagi körülmények között élnek; Hozzáférhetővé kell tennünk számukra az információkhoz való minél jobb hozzáférést.	Iskolai tanulmányi ösztöndíjak, támogatások biztosítása, pályázatok elnyerése
A tanulók vállalják tehetségüket és használják fel az érvényesülésükhöz	Feladatunk a lehetséges pályák, lehetőségek minél tágabb körét bemutatni	A tanulók találják meg a tehetség hasznosításának módját

A tehetséggondozás csak a család támogatása mellett lehetséges, ezért célunk a családdal való minél szorosabb együttműködés	A családnak tudtára kell adni a felismert tehetséget, a fejlesztés lehetőségét, formáját. Folyamatosan informálni kell az aktuális eredményekről, sikerekről, kudarcokról	A család, lehetőségeihez mérten támogassa anyagilag, és erkölcsileg a gyermek fejlesztését
---	---	--

Az alapfokú művészetoktatás alapfeladata a tehetséggondozás. Az alapfokú képző- és iparművészeti nevelés minden tevékenysége a fenti cél megvalósulását kell, hogy segítse. A tantárgyi programokat úgy állítottuk össze, hogy az alapvetően szolgálja, biztosítsa a személyiségfejlődést, a tehetségkibontást, tehetségfejlesztést.

A tehetséggondozást segítik a kiscsoportos műhelyfoglalkozások, az intézmény által biztosított személyi és tárgyi feltételek. A kiscsoportos műhelygyakorlatok során az alakítható anyagok, a megmunkálás-formálás széles körét és technikáját ismerhetik meg a tanulók. A tehetséggondozási munkában kiemelt szerepe van az évente megrendezésre kerülő kiállításoknak, az évközi versenyeknek, pályázati részvételeknek, valamint a nyári napközis táboroknak. Művésztanáraink részt vesznek a tanulók, pályázatokra, versenyekre való felkészítésében.

A képesség és tehetség kibontakoztatását segítő tevékenységek

A tehetség megmutatkozásában rendkívül fontos tulajdonság az információk felvétele és kezelése, a problémaérzékenység és a megoldásra való törekvés, valamint a hatékonyság, ügyesség érzése valamely területen. A tehetséggondozásnak többféle módja ismert, így az *kiemelés* (speciális tanfolyamok, osztályok, csoportok, műhelyek kialakítása), a *gyorsítás* (a kiemelkedően tehetséges tanulók esetén a tanulási szakaszok lerövidítése), továbbá a *dúsítás* (egy-egy téma mélyebb feldolgozása). Az alapfokú művészetoktatás keretein belül mindhárom fejlesztési módra lehetőség nyílik.

A kreativitás alkotási képességet jelent, melyben megnyilvánul az ember teremtő, újat létrehozó, a jobbító szándéka és képessége. A kreativitás nem csak a tevékenységekben, hanem az egyén magatartásában és életvitelében is megmutatkozó komplex jelenség.

A kreatív diákban fellelhető gyakori tulajdonságok a változásra törekvés, merészség, impulzivitás, hajlam a fegyelmezetlenségre, nyitottság az új elképzelések iránt, nonkonformizmus, rugalmas reagálás az új helyzetekre. A kreativitás kialakulását: a hibázástól való félelem csökkentésével, a bizalom légkörével és a játékos helyzetek teremtésével segíthetjük elő. Tisztában vagyunk azzal, hogy nem kizárólag a kiemelkedően tehetséges tanulók képességfejlesztése a feladatunk. Egy kéthetes tehetségprogram tanúsága szerint, ugrásszerű fejlődést lehet elérni olyan „átlagos” képességű csoportban is, ahol sikerül az érdeklődést felkelteni a feladat iránt és kellő támogatást lehet biztosítani az első bátortalan kísérletek létrehozására. Néhány hét után az adott program teljesítése nem maradt el a tehetségesebbnek ítélt csoport munkájától.

A képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek jellemző formái

Tanáraink nagy odafigyeléssel és szakértelemmel látják el tehetséggondozó művészetpedagógiai feladataikat. Iskolánk támogat minden tehetségkutatással és fejlesztéssel kapcsolatos törekvést, a pedagógusok tehetséggondozással kapcsolatos továbbképzését. Személyes konzultációkkal segítjük a gyerekek pályaorientációját, művészeti tovább fejlődésüket.

A kezdetektől nagyszabású országos versenyeket hirdetünk, és reprezentatív kiállításokat szervezünk a legjobb tanulói munkák és szakmai anyagok bemutatására. Folyamatosan, különböző szintű

tanulmányi és tehetséggondozó versenyeket szerveztünk az általános és középiskolás korú tanulók, valamint a szakgimnáziumi képzésben résztvevők számára az oktatásért felelős minisztérium támogatásával. (OKTV, SZTV)

Az intézményben folyó képző- és iparművészeti oktatásról három (2001; 2005; 2017) ismeretterjesztő, gazdagon illusztrált kiadványt jelentettünk meg.

Aktív szakértő résztvevői vagyunk az alapfokú művészetoktatás és művészeti szakgimnáziumi képzés minisztériumi képzésfejlesztési programjának. Rajzpályázatok, OKTV-k, tematikus versenyek zsűri-feladatait látjuk el, hazai és nemzetközi konferenciákon kiállítással és oktatásfejlesztési előadásokkal képviseljük a magyar képzőművészeti oktatást. 2012-től a Nemzeti Tehetség Program több tehetséggondozó pályázati projektjét valósítottuk meg a különböző korcsoportba tartozó diákjainkkal.

A tehetségkutatás az iskolaválasztás előkészítő munkájával kezdődik. Az Iskola feladata a minél szélesebb körű tájékoztatás biztosítása annak érdekében, hogy a jó készségű, vizuális érdeklődésű tanulók a tanáraik, szüleik segítségével vagy önálló kereséssel megtalálják a számukra legmegfelelőbb iskolát, vagy a Budai Rajziskolában felkészüljenek a továbbtanulásra.

Fontos feladat az Iskola programjainak, képzési feltételeinek meghirdetése, bemutatása az érdeklődőknek, felkészülési tanácsadás és konzultációk biztosítása a továbbtanulóknak.

Az egyénre szabott tehetségprogram és együttműködési módok kialakítása a tanórákon és az egyéni konzultációk keretében. Az egyén, az egyéniség nevelése az alkalmazható tudással párosítva.

A tanórán kívüli program lehetőségek a kétéves szakgimnáziumi időszakban az életkorra jellemző önálló munkavállalás és önálló létforma megteremtése, valamint az időigényes szakmai munkaterhelés miatt háttérbe szorulnak. A tanári munka célja, hogy a közös kiállítás látogatások, kiállítás szervezések és a területhez kapcsolódó kulturális programok, projektek beépüljenek a tanulók életébe.

A TANULÓK RÉSZVÉTELE AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN

Diákönkormányzat / diákképviselet

Az intézményi együttműködés hivatalos formája a Diákönkormányzat érdekképviselete lenne, amely alulról építkezik. Szakcsoportonként 1-1 fő tanuló képviseletével, saját program alapján működhet, amennyiben erre az adott csoportoknak igénye van. A kislétszámú Iskolában az érettségi után szervezett szakgimnáziumi évfolyamokon a szervezett diákönkormányzati tevékenység minden ösztönzés ellenére minimális aktivitást mutat. Az érdekérvényesítés évfolyamonkénti, szakonkénti, illetve személyenkénti megnyilvánulásai ugyanakkor zökkenőmentesen működnek. Ezzel együtt, az Iskola mindenkor biztosítja a diákönkormányzat létrehozásának és működésének a jogát és keretfeltételeit. A diákönkormányzati munka pedagógiai célja az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése, az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt, igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és a helyi közéletben való részvételre. A Diákönkormányzat szerepe annak a diáktestületnek a létrehozása, amely jogosult az Iskolában a tanulók egyszéne a képviseletében eljárni (létrehozása törvény által garantált jog).

A Diákönkormányzat olyan közösségi szervezet, amelynek tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed:

- legfontosabb feladata a diákok érdekeinek képviselete, valamint – a nevelőtestület véleményének meghallgatásával - az iskolai közösségi élet szervezése, annak mind színvonalasabbá tétele érdekében
- a Diákönkormányzat segíti a tanulókat jogaik gyakorlásában és képviseletében.
- a Diákönkormányzat nem politikai, illetve nem etnikai közösségi szervezet, nem kíván semmilyen iskolán kívüli egyesülés, egyesület, szervezet részeként tevékenykedni.

A tanév elején az oktatási titkár tájékoztatja az új osztályokat a Diákönkormányzat létrehozásának lehetőségéről, működési feltételeiről. A Diákönkormányzat tájékoztatja az Intézményt a megalakulásának tényéről, a választott képviselők személyéről. A Diákönkormányzat részére, a rendszeres vagy eseti megbeszélések idejére az Iskola helyiséget biztosít. A diákönkormányzati helyiség használatára a házirend szabályai vonatkoznak. A Diákönkormányzat a működéséhez igénybe veheti az iskola infrastruktúráját, és a működéshez szükséges irodai eszközöket biztosítja is az Intézmény.

A Diákönkormányzat szervezeti felépítése

- osztályonként és szakcsoportonként választott 1-1 fő vezető képviselő (összesen 2 x 6 fő)

Kapcsolattartás

- az csoportképviselek tájékoztatják diáktársaikat és/vagy meghallgatják a diáktársaik észrevételeit, gondjait
- az időszakosan megtartásra kerülő megbeszéléseken az osztályképviselek tájékoztatják egymást és a vezetőséget
- aktuális hírek, információk e-mail, facebook csoport formában vagy faliújságon

Diák önkormányzati dokumentumok

- Jegyzőkönyv, jelenléti ív minden gyűlésről, mely megtekinthető a kijelölt helyszínen, tároló szekrényben

Diákönkormányzat jogköreinek gyakorlása

Döntési minden tanév elején – a képviselet megválasztása, munkatervkészítés

Véleményezési

- a felvetett problémák, javaslatok megvitatása
- meghatározott alkalmakkor – esetleges fegyelmi tárgyalás alkalmával
- tanulói pályázatok, versenyek meghirdetésekor, megszervezésekor

Egyetértési

- a diákönkormányzat rendelkezésére bocsátott helyiség tárgyi feltételek kialakítása
- az iskolai dokumentumok (Pedagógiai Program, Házirend stb.) módosítása, felülvizsgálata

A Diákönkormányzat működési feltételei

A diákönkormányzat számára a tanulmányi időn kívül biztosítani kell megfelelő helyiséget, számítógépet, nyomtatót, valamint nyilvánosan hozzáférhető tároló helyet a diák önkormányzat dokumentumai számára.

Diákönkormányzat munkájának fő területei

A Diákönkormányzat nem rendelkezik önálló költségvetéssel. Tervezett iskolai programjainak szervezéséhez a rendelkezésre álló Intézményi forrásokat vagy eseti pályázati támogatást vehet igénybe

- iskolai rendezvények (az intézmény anyagi támogatásával)
- aktív részvétel az iskolai kiállításokon, kulturális rendezvényeken, programokon
- részvétel szakmai napokon, a Nyílt napok szervezésében
- házi rend folyamatos karbantartása
- fegyelmi ülésen való részvétel

Az Intézmény nevelési elvei, feladatai a diákok jogérvényesítésének segítésében

- az emberi méltóság tisztelete, mely tisztelet mindenekelőtt megilleti a tanulókat is
- a tanár felelőssége és kötelezettsége támogatni, óvni a tanulót és jogait érvényre juttatni
- az iskolavezetés olyan nyitott légkört teremt, ahol a felmerülő konfliktusokat kezelni lehet (tanár és diák, tanár és szülő, diák és szülő között)
- különös figyelmet fordít a személyi szabadságjogok érvényesülésére
- mindent megtesz annak érdekében, hogy a tanulók biztonságban (jogbiztonságban is) érezhessék magukat
- az iskolai demokratikus közeg gyakorlóteret ad a tanulóknak a saját ügyeik elintézésére
- törekszik a tanulók véleményalkotó magatartásának alakítására (a megszólalás felelőssége) az eltérő álláspontok ütköztetésére, érveléstechnika kialakítására, a konszenzus keresésére
- hozzásegíti a tanulókat ahhoz, hogy érdeksérelem esetén képesek legyenek méltányosan dönteni, intézkedni (érdekérvényesítő magatartás kialakítása)
- támogatja a diákközösségeket saját közösségi programjaik megvalósításában.

Egyenlő bánásmód és esélyegyenlőség érvényesülése a szakgimnáziumi évfolyamokon

Az Iskola vallási - világnézeti szempontból nem elkötelezett. A tanulóknak a vallási, illetve világnézeti információkat és ismereteket a tanárok tárgyilagosan, objektíven és pluralista módon közvetítik. A művészeti iskola, minden jelentkező, a felvételi pályaalakalmassági vizsgán megfelelt tanulót befogad, az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőségről szóló törvényt maximálisan betartva. Semmilyen körülmények között nem tesz különbséget, és nem részesít kedvezőtlenebb bánásmódban tanulót neme, faji hovatartozása, bőrszíne, nemzetisége, nemzeti vagy etnikai kisebbséghez való tartozása, anyanyelve, fogyatékosága, egészségi állapota, vallási és világnézeti meggyőződése, politikai és más véleménye, származása, vagyoni helyzete miatt.

A SZÜLŐK – TANULÓK – PEDAGÓGUSOK KAPCSOLATTARTÁSA

Az alapfokú művészetoktatás tanulói jogviszonyt nem keletkeztető köznevelési forma, a tanulóink, délutáni, esti elfoglaltságként, heti maximum 4 órát töltenek az iskolánkban. A szülői kapcsolattartás ezen a kereten belül kell, hogy megvalósuljon.

A szakgimnáziumi képzés tanulói önálló, felnőtt jogukat érvényesíteni tudó fiatalok, akik tudatosan választották ezt az iskolát és szakmai képzést, ezért az együttműködés természetes, harmonikus légkörben folyik. A művészeti jelleg, a tantermekben kiépített munkakörülmények, a szakmai csoportlétszám a személyre szóló egyedi együttműködés feltételeit biztosítják az iskolaépület keretein belül.

- Az otthon végzendő kötelező és szorgalmi feladatok teljesítése önként vállalt feladat is, mely elhivatottsággal, örömmel végzett tevékenységnek tekinthető; az alkalmazott művészet funkcionális szempontjainak való megfelelés hangsúlyozásával.
- Az együttműködés természetes formája egyéni vagy különböző érdekek, érdeklődési csoportok közvetlen kapcsolatfelvétele útján lehetséges; tanárral, iskolavezetéssel, igazgatóval.
- A szülő vagy eltartó (esetleg házastárs) is közvetlen kapcsolatfelvétel formájában találkozhat a tanárral, osztályfőnökkel, igazgatóval - előzetes bejelentés nélkül is.

A szülővel való kapcsolattartás rendje, formái

Az intézmény sajátos összetétele miatt, az alapfokú művészeti képzés az általános és középiskolai képzéssel párhuzamos, kiegészítő oktatási feladatot lát el, a szakgimnáziumi évfolyamok pedig a középiskola és az egyetemi képzés közötti átmeneti időszakot jelentik a nagykorú tanulók számára. Emiatt, a szülők Szülői munkaközösségek vagy Iskolaszék létesítésére nem tartanak igényt, megalakítását nem kezdeményezik.

Az iskola a szülővel igyekszik minél közvetlenebb személyes kapcsolatot kiépíteni, minél jobban megismertetni a művészetoktatási intézmény szellemiségét, nevelési alapelveit. A szülők folyamatos, többoldalú tájékoztatása nélkülözhetetlen az eredményesség eléréséhez. A tanulmányi időszak során félévente bizonyítványt és tájékoztatást kapnak gyermekük fejlődéséről. Az iskolai programok és lehetőségek tájékoztatására közvetlen e-mail értesítést küldünk. Szívesen látjuk tanulóink családtagjait bármely ügy megbeszélésekor, a Nyílt napokon, az alkotó hétvégeken, a táborozás során, kirándulások alkalmával, a vizsgakiállításokon vagy a tehetséggondozó műhelyekben.

Célkitűzések	Feladatok	Kritériumok
az iskolai nevelő- és oktató munka segítése, a tanári testület, a szülők és a tanulók, az intézmény- fenntartó, intézmény működésében érdekelt más szervezetek együttműködésének előmozdítása	partnerközpontú hálózat kiépítése	közös gondolkodás, felelősségvállalás
a különböző társadalmi környezetből érkező tanulók közösségének kialakítása és fejlesztése	az iskola közös teret adhat: rendezvények megtartásához, hasznos hulladék gyűjtéséhez, környezetvédelmi akciók, kulturális programok szervezéséhez	Ki kell alakítani az iskola és a lakókörnyezet barátságos, kölcsönös segítségnyújtáson alapuló kapcsolatát.

a szülők együttműködésével a törvény adta jogaik és kötelességeik érvényre juttatására	a szülői közösség dönthet saját szervezeti és működési rendjéről; - az iskolai és családi nevelés összehangolásának módszereiről; - véleményeket, javaslatokat közvetíthet az iskola felé; - intézményt segítő munkák, kezdeményezések szervezése - szülők közötti kapcsolattartás, - az igazgató tájékoztatója az intézményi munkáról, feladatokról, problémákról	Az iskola életének ne csak szemlélői, hanem aktív résztvevői legyenek a szülők.
a szülők ismerjék meg az iskola helyzetét, céljait, feladatait, terveit és elért eredményeit	igazgatói tájékoztató a tanévnyitó és évzáró eseményeken, - tájékoztató értekezleteken - nyíltnapokon - tehetségprogramokon	A szülők legyenek jól tájékozottak az iskola életéről. Konstruktív véleményükkel segítsék az iskolai munkát.
a szülők otthoni nevelő munkájának segítése; az iskola és a család pedagógiai törekvéseinek összehangolása	Szülői értekezlet az osztályfőnök és a szaktanárok tartják. - a szülők tájékoztatást kapnak az iskola működéséről, a tanév feladatairól - a szaktanárok beszámolót tartanak az egyes tanulók munkájáról, eredményeiről, a nevelés fontos, időszerű kérdéseiről - Rendkívüli szülői értekezlet hívható össze, ha a szülők vagy a pedagógusok ezt kérik	Legyenek tájékozottak a szülők gyermekük osztályával kapcsolatban. Kapjanak használható segítséget a gyerekek problémáinak megoldásához.
Célkitűzések	Feladatok	Kritériumok
közvetlen kapcsolat kialakítása tanár és szülő között	fogadóórák tartása - Szaktanári fogadóóra november és március hónap első hetében - Rendkívüli fogadóóra (a szülő vagy pedagógus kérésére) a kialakult különleges helyzet azonnali megoldására	Kölcsönös bizalmon alapuló, őszinte kapcsolat kialakítása a szülőkkel.

az iskola és a család közti folyamatos kapcsolattartás	írásbeli tájékoztatás - az egyes tantárgyaknál minimum félévente értékelendők és osztályozandók a tanulói teljesítmények - magatartással, szorgalommal kapcsolatos közlemények (dicséretes, elmarasztalások) - szülői értesítések, meghívók - A szülők közlései, igazolások. Telefonos kapcsolat - halasztást nem tűrő helyzetekben	A szülők tájékozottak legyenek gyermekük iskolai életével, előrehaladásával kapcsolatban.
a szülők lássák gyermeküket iskolai körülmények között	Nyílt napok szervezése; kiértékelések, kiállítások látogatása	gyermekük megítélése realisabb legyen; fontos mutató számunkra a részvételi arány
az iskola mutassa be a nevelő- oktató munka sikereit; teremtsen oldott hangulatú találkozást a tanulók, szülők és a nevelőtestület között	kiállítások a tanulók munkáiból, versenyeken elért helyezések, díjak, oklevelek bemutatása szakmai programok; bemutató foglalkozások az érdeklődő kollégák és szülők számára; kiállítás és múzeumlátogatások	a szülő: - legyen tájékozódni gyermeke helyéről az iskolában, - ismerje meg gyermeke tehetségét Váljanak széles körben ismertté a kerületben és más szakmai berkekben az intézmény szakmai munkájának eredményei. A közös programok erősítsék meg a sokoldalú kapcsolatot A szülők érezzék a pedagógus gondoskodását, szeretetét gyermekük iránt.

AZ OKTATÁS SZEREPLŐI ÁLTAL TÁMASZTOTT KÖVETELMÉNYEK

A tanulók

- kapjanak az iskolától értékálló tudást a választott tervező- és alkotóművészeti területeken
- ismerjék meg lehetőségeiket és érvényesítsék jogaikat: vegyenek részt az iskola életében
- értékeljék saját és mások tudását, a tanulásnak legyen tekintélye
- fejlődjön önismeretük
- saját képességeiknek megfelelő maximális tudást (jártasság, készség) szerezzenek
- olyan értékeket sajátítsanak el, mint szakmai igényesség, egymástisztelete
- kapjanak személyiségfejlődésüknek és képességeiknek megfelelő egyéni bánásmódot

A pedagógus

- rendelkezzen magas színvonalú, korszerű szaktudással, pedagógiai ismeretrendszerrel
- nyitottsággal és önművelődési készséggel

- készüljön fel a tanítási óráira a szaktárgyat, didaktikailag és módszertanilag is
- ismerje és alkalmazza a differenciált képességfejlesztés formáit, módszereit
- legyen képes kollégáival, a szülőkkel és főleg a tanulókkal a mindennapos kapcsolattartásra
- vegye észre problémáikat, hallgassa meg véleményüket, javaslataikat
- értékvállaló magatartással hitelesen érvényesítse az iskola által közvetített nevelési elveket
- rendelkezzen kommunikációs-, döntési-, szervezési- és elemzőképességgel
- a nevelőtestület tagjaként egységesen képviselje a szakmai munka tiszteletét

A szülő

- ismerje saját és gyermeke jogait, kötelességeit,
- mindenkor bizalommal fordulhasson véleményével, javaslatával vagy problémáival a pedagógusokhoz,
- kapjon támogatást az iskolától problémáinak megoldásához,
- együttműködhessen a pedagógusokkal gyermeke nevelésében.

A pedagógusok intézményi feladatai a nevelés-oktatás folyamatában

Az intézményben dolgozó pedagógusok a tanulók tudásának, képességeinek és személyiségének fejlesztése érdekében önállóan és nagy felelősséggel végzik szakmai munkájukat a munkaköri leírásban foglaltak keretein belül, az iskolai tantárgyfelosztás meghatározott munkarendje alapján.

A pedagógus általános feladatai

- tanóráira és tanórán kívüli foglalkozásaira rendszeresen felkészül, nagy gondot fordít a gyermekek, fiatalok életkori sajátosságainak megfelelő fejlesztő foglalkoztatásra, a módszertani innovációra, a rendelkezésre álló idő optimális kihasználására
- alkalmazotti vagy óraadói státuszától függően rendszeresen megbeszéli és kialakítja a legfontosabb napi feladatokat a munkaközösségben tanító tanárokkal
- munkájának szerves része a tanártársaival való folyamatos szakmai egyeztetés, eseti óralátogatás és a félévi, évvégi kiértékeléseken való részvétel
- tevékeny részt vállal az intézményi önértékelés végig vitelében, segíti a partneri adatok feldolgozását, a kollégák értékeléséhez felhasználja a közös tanórák és iskolai kiértékelések tapasztalatait
- tanórai munkáját a gyermekek adottságainak megfelelően differenciáltan szervezi
- a lemaradó tanulók számára felzárkóztató foglalkozásokat szervez, egyéni segítségnyújtással biztosítja továbbhaladásukat
- gondot fordít a tehetséges tanulók megfelelő foglalkoztatására, tanórai differenciálással, egyéni tehetséggondozó foglalkozással, illetve tanulmányi versenyekre való felkészítés formájában is teljesíthet
- a tanulók szakmai, tanulmányi fejlődését egyéni foglalkoztatással, sokoldalú szemléltetéssel szolgálja, s gondoskodik az általa használt szemléltető és technikai eszközök helyes tárolásáról, épségének megőrzéséről
- rendszeresen ellenőrzi és értékeli a gyermekek tanulmányi munkáját, az értékelése az életkori sajátosságoknak megfelelő, motiváló hatású
- az írásbeli feladatokat ellenőrzi, javítja, vagy a tanulókkal együtt értékeli

- az írásbeli számonkérések anyagait a következő tanóra, de legkésőbb 10 munkanapon belül köteles kijavítani
- a tanulók személyiségfejlesztését a tanítás-tanulás folyamatában tervszerűen végzi, s ennek keretében feladata a tanulók minél alaposabb megismerése, amit a diákok folyamatos, tudatos megfigyelésével, változatos közös tevékenységek szervezésével, szükség szerinti családi egyeztetések segítségével érhet el
- tanulóival megismerteti és betartatja az iskola házirendjét
- biztosítja tanulói számára, hogy nyugodt légkörben, elfogadó környezetben fejlődjenek
- feladata a tervező- alkotómunka megszerettetése, a szellemi erőfeszítésekben rejlő örömforrások felfedeztetése, a tanulók érdeklődésének fenntartása, fejlesztése
- tanórán kívüli kulturális programokat szervez a tanulók életkorának, igényeinek megfelelően
- a tanítási órákon és tanórákon kívüli foglalkozásokon különös gondot fordít a tanulók együttműködési készségeinek, önállóságának és öntevékenységének kialakítására
- az otthoni kötelező szakmai feladatokat a tanulókkal együtt értékeli
- megismeri a tanulókról szóló esetleges szakvéleményeket és szakértői véleményeket, melynek ajánlásait figyelembe veszi az érintett gyermekek tanításkor és osztályzásakor
- az iskolavezetés jóváhagyásával a lassúbb tempóban haladó tanulók számára felzárkóztató foglalkozásokat szervez, lehetőséget biztosítva a javításra,
- foglalkozásain felhasználja a rendelkezésére álló szemléltetőeszközöket
- állandó jelleggel gyarapítja szakmai és pedagógiai tudását, tájékozódik a szaktárgya körébe tartozó új eredményekről és a módszertani fejlesztések körében.

AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA NEVELÉSI TARTALMA

Az osztályfőnök céltudatosan irányítja az osztályban/szakmai csoportban folyó nevelő- oktató munkát, összehangolja az iskolai és iskolán kívüli nevelési tényezőket, pedagógiai törekvéseket.

A tanulókkal közösen tervezi, elemzi, és alakítja az osztály életét, biztosítja annak bekapcsolódását az iskola egészének nevelési rendszerébe. A tanulók közvetlen megismerésére és az osztályközösség arculatának formálása különösen alkalmasak az iskolán kívüli programok: tanfolyami órák, rendezvények, utazások, színház-, és múzeumlátogatások stb.

Az osztályfőnöki munka eredményessége érdekében a pedagógus kapcsolatot tart tanítványai szüleivel, erősíti a család viszonyulását az iskolához, a gyermekhez. Az osztályfőnöki munka kritikus pontja a torz családi nevelési minták és szokások és negatív társadalmi hatások ellensúlyozása. Fontos, hogy a tanulóknál megfogalmazódott kérdések ne vesszenek el, azokra választ kapjanak. Az osztályfőnöki pozíció célja a diákok sokoldalú megismerése és fejlesztése, melynek során bátorítja a diákok autonóm törekvéseit, elfogadja egyéni világukat. Az órákon olyan légkör kialakítására törekszünk, amely feloldja a tanulóknál lévő, iskolával szembeni ellenérzéseket. A feloldást segíti az osztályteremtől eltérő, kötetlenebb műtermi vagy műhelykörnyezet.

Az osztályfőnök közvetlen pedagógiai tevékenységének jellemzői

Az osztályfőnökök szerepe a Budai Rajziskolában különbözik az általános- vagy középiskolai közegben megszokottól. Ezekben a képzéstípusokban már nem áll rendelkezésre külön osztályfőnöki órakeret. Az alapfokú művészetoktatásban a pedagógus feladata a heti 1-2 alkalomra szűkülő oktatás, vagy az oktatási tevékenységgel összefüggő adminisztratív és szervezési feladatok ellátása. Az osztályon belül pedig a csoport egészségét érintő tennivalók mellett elsősorban az egyéni oktatás-nevelés felerősítése.

A szakgimnáziumi képzésre járó fiatal felnőtt korosztály számára az osztályfőnök egy, a hiteles pedagógusok között, akivel a szakma, a képzés tartalmi-formai kérdéseiről beszélni lehet. Az osztályfőnök ugyanakkor valamiféle híd az intézmény és az egyes tanulók között, akinek szerepe egy-egy problematikusabb tanulmányi helyzetben erősödik föl.

A pályázati programok gazdagító tevékenységei adnak teret arra, hogy az osztályfőnök szerep szakmai tartalommal telítődhessen. Az osztályfőnök egy-egy kulturális program szervezésével, közös eseményeken való részvételével egyszerre segíti az általános műveltség gyarapítását és a tanulók szemléletének, értékrendjének alakulását. Jelenlétével hozzájárulhat a fiatalok önismeretének, önfejlesztő stratégiájának alakításához (egészséges életmód, konstruktív életvezetés, etika, magatartáskultúra,). Fejlesztheti a tanuló szociális érzékenységét, toleranciáját, valamint az életkornak megfelelő társadalmi problémák iránti fogékonyságát.

AZ ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK

Az elsősegély azonnali segítségnyújtás vagy beavatkozás, amelyet a sérült kap valamely sérülésére vagy hirtelen egészségkárosodása miatt, a mentők, orvos vagy más személy megérkezése előtt. Az elsősegélynyújtás képessége tudáson, gyakorláson és tapasztalaton alapul.

Mindenki számára fontos, hogy az iskola megfelelő számú elsősegélynyújtó ládával rendelkezzen, melyet szükség esetén nemcsak a mindennapokban, de a kirándulások és egyéb rendezvények alkalmával is tudnak használni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok

Fontos, hogy a szakgimnáziumi képzésre járó tanulók korszerű, helytálló ismeretekkel rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén. A feladat megvalósításának elősegítése érdekében támogatjuk a pedagógusok vagy pedagógiai munkát közvetlenül segítő munkatársaink elsősegély-nyújtási ismereteket adó továbbképzésre való jelentkezését.

Lehetőség szerint szakmai témafeldolgozásokon keresztül segítjük a legfontosabb ismeretek átadását.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák esetében hasznosulnak:

- rovarcsípések
- légúti akadály
- artériás és ütőeres vérzés
- komplex újraélesztés
- mérgezések
- vegyszer okozta sérülések, savmarás
- égési sérülések, forrázás
- szénmonoxid mérgezés

- magasból leesés, elesés

INTÉZMÉNYI HAGYOMÁNYOK

Közösségi, kulturális események

A Rajziskola rendszeresen szervez kiállításokat a kiemelkedő diákmunkák bemutatására. Az Alapítvány által kiírt pályázatok jó lehetőséget adnak a tehetségek kiemelésére, és egymás munkáiból való tanulásra. Az intézmény szoros kapcsolatot tart a kerületi Önkormányzattal, hogy programjain keresztül minél jobban integrálódjon a kerület kulturális életébe. A „Hegyvidéki napok” programjaihoz plakát-pályázattal, gyerekrajz versennyel kapcsolódik. A kerületi Barabás Villa Galériával kötött együttműködési megállapodás szerződés keretében évente kapunk kiállítási lehetőséget csoportjaink válogatott anyagainak bemutatására. A kiállítás-sorozat része az iskolában oktató művésztanárok bemutatkozása is.

Az iskolával egyidős a kreatív jelmezbál hagyománya, amelyen a tanárok és diákok mellett külső résztvevők is szerepelhetnek, valamint a tanári kar számára rendezett évszázó karácsonyi összejevetel, illetve szakmai kirándulás.

A diákok évszázó programja a diákok által kezdeményezett Mikulás nap, amelyen az ajándékcserék, piknik alapozzák meg az oldott hangulatot és erősítik a közösséget.

A szakgimnáziumi évfolyamok tanulmányi kirándulást szerveznek (2–3 nap) a különböző vidéki vagy határon túli szakmai programok művészeti anyagának megismerésére.

A nyári programok olyan foglalkozások lebonyolítására alkalmasak, amelyek külső helyszíneket vagy folyamatos időbeosztást kívánnak. (pl. mintázás) A nyári programok alkalmasak arra is, hogy egy-egy témára, technika megismerésére nagyobb hangsúlyt lehessen fektetni.

Az iskola rendszeres múzeumi, állatkerti rajzos programokat, kiállítás, galéria látogatásokat szervez a tanulók számára. Évente visszatérő program az országos gyerekrajz pályázat és a nyertesek kiállítása a kerületi Önkormányzat épületében vagy a MOM Kulturális Központban. A Nemzeti Tehetségprogram pályázatait további gazdagító programokra adnak lehetőséget.

HELYI TANTERV

I./a AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETOKTATÁS

FESTÉSZET TANSZAK GRAFIKA és FESTÉSZET TANSZAK a 2012/2013. tanévtől – *felmenő rendszerben*

2001. évtől kezdődően az Iskola egyik alappillérvé vált a korábbi szabadiskolai tanfolyamok tapasztalataira épülő iskolarendszerű alapképzés.

Az alapképzés szélesebb tanulóréteg számára nyújt emelt óraszámú – heti 4-6 óra művészeti foglalkozást (a szabadiskolában szokásos 2- 3 helyett). Az általános- és középiskolások iskolarendszerű vizuális képzését ezáltal - legalább a kiemelkedő képességű és érdeklődésű gyerekek, fiatalok esetében meg lehet valósítani egy összeszokott tanulói csapatban, a szükséges tanítási szinten. A művészeti oktatásba, az állami rész-támogatásnak köszönhetően, bevonhatóvá válnak azok a tehetséges tanulók, is, akik szociális helyzetük miatt, az önköltséges tanfolyamokon nem tudnának nagyobb órászámmal részt venni. Az alapfokú művészeti oktatás szerepe, hogy iskolarendszerű keretek között, megalapozza a művészi kifejezőkészségeket, bevonva ebbe a folyamatba a lehető legnagyobb számú gyermeket és fiatalot, illetve előkészítsen, felkészítsen a szakirányú továbbtanulásra. A művészeti oktatás hangsúlyozottan közoktatási alapfeladat, amelynek az iskolai alapoktatáson kívüli, önálló művészeti iskolában történő megszervezését és kiemelendő szerepét az alábbiak is indokolják:

Ebben a képzési formában a különféle művészeti foglalkozásokat az arra leginkább fogékony tanulók az iskolai oktatás után, fakultatív módon veszik igénybe. Motivált, érdeklődő gyerekek dolgozhatnak együtt egy jól felszerelt alkotóműhelyben, művésztanárok irányítása mellett. Vagyis, a művészeti oktatást a célnak leginkább megfelelő személyi és technikai feltételekkel lehet szervezni. Megfelelő tér, eszköz és anyag áll a gyerekek rendelkezésére, és bevonhatók az oktatásba azok a kiváló művészegyéniségek, akik az aktív művészeti pályájuk miatt főállású alkalmazottként nem tudnának tanítási feladatot vállalni

Alapelvek, célok az alapfokú művészeti oktatásban

Az alapfokú művészetoktatási iskola a képző- és iparművészet iránt érdeklődő tanulók számára biztosítja készségeik, képességeik fejlesztését, alkotó és önkifejező képességeik kibontakoztatását, tehetségük gondozását. Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja a speciális művészeti készségek és ismeretek fejlesztését képező tartalmakat és tudásszintet meghatározó alapidokumentum.

A követelmény és tantervi program meghatározza azokat a kötelező és alapvető tartalmakat, amelyek adott művészeti ágon belül az alapfokú művészetoktatási intézmények közötti *átjárhatóságot* biztosítják. Az iskola a közös alapra építi az alapfokú művészetoktatási pedagógiai helyi tantervét, melyet a helyi igények és célok figyelembevételével fogalmazott meg.

Az alapfokú művészetoktatás a Budai Rajziskolában olyan fejlesztőpedagógiát képvisel, amelyben a hangsúly a feladatok teljesítésével megvalósuló képesség- és személyiségfejlesztésen van. A tantervi szabályozás rugalmassága révén hozzájárul az integrált oktatás-nevelés megvalósításához, az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőkészség kompetenciaterület fejlesztéséhez. A tananyag a különböző művészeti területek azon alapvető tartalmait foglalja magába, amelyek elengedhetetlenül

szükségesek a képző- és iparművészeti műveltség megalapozásához, a különböző kompetenciák fejlesztéséhez. A tananyag eszköz a tanulók értelmi, érzelmi és kifejezőképességeinek fejlesztésében. A rajziskolában a művészetoktatás a készség- és képességfejlesztést, az ismeretgazdagítást a személyiségformálás eszközeként kezeli, követelményeit a gyermek életkori fejlődési jellemzőihez igazítja.

A művészetoktatás helyi tantervi programja az egyes művészeti területek követelményeire, a művészeti ágak sajátos nevelési és oktatástörténeti értékeire, a művészeti nevelés rajziskolában szerzett tapasztalataira, a művészetpedagógiai és művészetpszichológiai kutatások eredményeire, a magyar művészeti nevelés nemzetközileg is elismert gyakorlatára épült.

A képzési igények speciális elemei és a kialakított módszerek

A képzésre az általános- és középiskolai időszak alatt kerül sor, a tanulók sokféle iskolából, a legkülönbébb időbeosztással, változó elfoglaltsággal és céllal érkeznek. A megnövekedett tanítási idő és a tantárgyi követelmények a gyerekek számára egyre kevesebb szabadidőt hagynak. Jól érzékelhető a szülői preferenciák eltolódása a nyelvtanulás, a korrepetálások és a sportok felé. A művészpálya 70-80-as években jellemző társadalmi presztízse elveszett. A gyerekek nyilvánvaló igényeit is gyakran háttérbe szorítja a racionális szülői irányítás. A rajziskolának ezért, mindent el kell követnie annak érdekében, hogy a tehetséges gyerekek a legegyszerűbb és legrugalmasabb módon be tudjanak kapcsolódni a képzőművészeti oktatásba.

A beiratkozó tanulók művészeti érzéke és jártassága - tudásszintje nem feltétlenül az életkoruk függvénye. A legtöbbször nincs a korhoz kötődően kimutatható eltérés, pl. egy 12 vagy 16 éves tanuló kezdő rajztudása között. A képzőművészeti oktatás szintjeit ezért nem lehet, és legfőképp nem érdemes, az iskolai képzéshez hasonlóan, automatikusan évfolyami besorolás szerint kezelni. Az Előképző és Alapfok oktatási egységeiben – osztályaiban, az osztályba sorolás mellett - ennek megfelelően, több osztályt átfogó ún. összevont korcsoportokat is meghatároztunk, amelyek a tanulókat érdeklődésük, időbeosztásuk és a tanári munkamódszerek tekintetében is működőképes képzési egységekbe sorolja.

Az Előképző 1-2. osztályában (I. korcsoportban) jellemzően heti 2, az Alapképző 1-3. évfolyamán jellemzően 4 órás foglalkozások vannak, míg a további, 4-6. évfolyamokon a 4-6 órás heti foglalkoztatást igyekszik megvalósítani az Iskola.

A készségtárgyként számontartott rajzolás-festés értékelése ebben a formában nem képzelhető el csupán a közoktatásban elterjedt osztályzások értékeléssel. A folyamatos évközi korrektúrák naprakészen mutatják egy-egy tanuló előmenetelét, a továbblépés módjait. Az év végi értékeléskor a pedagógusok szóban és írásos formában is összegzik, a szülők számára is követhetővé teszik a gyerekek fejlődését. Az év közben esetlegesen kimaradó tanulók helyére, az új jelentkező képességei alapján és a keretlétszám figyelembevételével van lehetőség.

A fakultatív programok körébe tartozik a július első hetében szervezett – korcsoportonként más-más tematikát kínáló kurzusok csoportja. A néprajzi tárgyú vagy múzeumlátogatásokra épülő, valamint különféle technikai megközelítésű kurzusok intenzív, élményszerű részét jelentik az oktatásnak.

Az alapképzés rajziskolai tanulókörében jellemző, hogy az országos rajzversenyekre a legtöbbször a tanulók bázis-iskolájának van módja a diákokat nevezni. (Így, a kiváló versenyeredmények sokszor a tanulók általános iskoláinál jelentkeznek.)

Az Iskola ugyanakkor elengedhetetlennek tekinti a rendszeres részvételt a különféle rajzpályázatokon és a profilhoz illő versenyeken. A versengésben való részvétel és az eredmények ösztönzők, és jól beilleszthetők a képzés struktúrájába. Minden osztálynak lehetősége van évente 2-3

országos rajzpályázaton való részvételre. A Rajziskola által beküldött munkák szinte kivétel nélkül eredményesen szerepelnek a pályázatokon.

A Budai Rajziskola alapítása óta, évente rendez országos rajzversenyeket és nagyszabású rajzkiállításokat. Az iskola növendékeinek és a tanároknak is nagy tanulmányi segítséget és szakmai tapasztalatot ad a kiállított, kiváló pályamunkák megismerése, a különféle szemléletű pályázatok értékelése.

Az alapképzés működésének finanszírozását az állami pedagógusbér támogatás, a résztvevők térítési díja, tandíjai és az alapítványi támogatások biztosítják.

Tanulói státusz az alapfokú művészeti képzésben

Az alapfokú képzésre történő beiratkozás iskolai rendszerű, tanulói jogviszonyt nem keletkeztető képzési forma.

A beiskolázás feltételei és átjárhatóság az alapfokú művészeti képzésben

- 6 - 20 éves kor
- tankötelezettség ideje alatt - más intézményben fennálló általános iskolai vagy középiskolai tanulói jogviszony
- rajzi készségek

A jelentkezés módja, feltételei az alapfokú művészeti iskolába

A szülő, az Intézmény által szerkesztett jelentkezési lapon kérheti gyermeke felvételét az alapfokú művészeti iskolába. Az iskolába jelentkezők felvételi - alkalmasságának megállapítása a rajzi készségek és motivációk vizsgálatával történik. A jelentkező a bemutatott rajzai, érdeklődése és életkora alapján, a szaktanárokból álló felvételi bizottság javaslatára kerül a megfelelő osztályba.

Új tanulók jelentkezése: folyó év augusztus 15 – szeptember 15.

A növendékek az adott tanévre iratkoznak be. A szülők, illetve a tanulók kötelezettséget vállalnak arra, hogy a tanév ideje alatt folyamatosan részt vesznek az oktatásban és nyilatkoznak arról, hogy más intézményben vagy tanszakon alapfokú képzésre járnak-e. Amennyiben a tanévi időbeosztásuk előre látható, a tanulók az év végén jelzik, hogy kívánják-e, tudják-e folytatni tanulmányaikat a következő tanévben. Beíratáskor a szülőnek hitelt érdemlően bizonyítani kell a gyermek személyazonosságát. Az év eleji beiratkozáskor az aláírt jelentkezési lapon közölt adatok és nyilatkozatok helytállóságáért a szülő vállal felelősséget. A tanuló beiskolázási adatait, különös tekintettel a tankötelezettséget nem teljesítő tanulók esetén, mindenkor ellenőrzi az Intézmény a KIR rendszerében.

Évközben, az újonnan érkező tanuló felvételéről a felvételi-különbözeti vizsgabizottság döntése alapján az igazgató dönt. Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltétele az előző évfolyam helyi tantárgyi tantervben rögzített minimumkövetelményeknek való megfelelés.

Az osztályba sorolás elvei és módja, a magasabb évfolyamra lépés feltételei

Az óratervben feltüntetett osztály besorolások mellett, szükséges feltüntetni a tanuló korcsoport szerinti hovatartozását is. A csoportok kialakításánál mindenkor figyelembe vesszük a jelentkező rajzi készség szintjét, képzettségét és az általános iskolai/gimnáziumi elfoglaltságát, időbeosztását. Fontos tényező a csoporthoz, pedagógushoz fűződő szoros kötődés, amely szintén befolyásolhatja a csoportba

sorolást. Az igazgató által megbízott tanári bizottság javaslata alapján az alapfokú művészetoktatásban való felvételtől, évfolyamba, csoportba sorolásról az iskola igazgatója dönt.

Belépés felsőbb évfolyamra

A sikeresen teljesített (a megengedett hiányzást el nem érő, elégséges vagy annál jobb érdemjeggyel értékelt tanuló), elfogadott tanulmányi év után a tanulók felsőbb osztályba léphetnek. Szakmai - pedagógiai szempontok alapján a szaktanár javasolhatja az évfolyam megismétlését. A tanuló önhibáján kívüli osztályismétlésének nem lehet elmarasztaló jellege.

Az alkalmazható (tan)könyvek, tanulmányi segédetek, taneszközök kiválasztásának elvei

Az alapfokú művészetoktatásnak jelenleg nincs tankönyve.

A tanulmányi segédletek kiválasztását az alábbi szempontok irányítják:

- illeszkedjen a művészetoktatás célrendszeréhez
- feleljen meg az intézmény oktatási céljainak és tanítási gyakorlatának
 - segítse a tanulást, motiváljon
 - képanyaga és szövege az életkornak megfelelő megfogalmazású legyen
 - tegye lehetővé a differenciált képességfejlesztést

I. ALAPFOKÚ MŰVÉSZETOKTATÁS

Képzőművészeti / Grafika és Festészet Tanszak a 2011/2012 tanévtől

(A 3/2011. (I. 26.) NEFMI rendelet az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet módosításáról)

A vonatkozó törvényi szabályozásnak megfelelően a 3/2011. (I. 26.) NEFMI rendelet hatálybalépését megelőzően folytatott képzések a megkezdett rendszerben folytatandók, oly módon, hogy a tanulmányaikat már megkezdett tanulók, azt legkésőbb a 2018/2019. tanévig be tudják fejezni. (5) E rendeletnek – a 3/2011. (I. 26.) NEFMI rendelettel beiktatott – 2. mellékletét első alkalommal a 2011/2012. tanévben megkezdett képzésekre felmenő rendszerben kell alkalmazni. A rendeletmódosítás a helyi tantervben kiegészítéseket tett szükségessé.

Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja

A követelmény és tantervi program szerepe a művészetoktatás tartalmi szabályozásában

A köznevelésről szóló törvény alapján a gyermeknek, tanulónak joga, hogy adottságainak, képességeinek, érdeklődésének megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljön, képességeihez mérten tovább tanuljon, valamint tehetségének felismerése és fejlesztése érdekében alapfokú művészetoktatásban vegyen részt. Az alapfokú művészetoktatás a művészi kifejezőkészséget alapozza

meg, elősegíti a szakmai orientációt, valamint a szakirányú továbbtanulásra történő felkészülést. A művészetoktatás fontos szerepet tölt be a kultúra- és hagyományápolásban, a nemzeti értékek megőrzésében, a különböző kultúrák iránti nyitottság kialakításában, a kortárs művészet értő befogadásában. Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja a művészeti-kulturális műveltség azon elemeit, tovább építhető alapjait tartalmazza, amelyeket ezekben az intézményekben elsajátíthat minden tanuló.

A program alapján az egységes követelményekre a Budai Rajziskola, a pedagógusok, a tanulók sokféle, differenciált tevékenysége épül. Lehetővé válik az iskolafenntartó, a szülők, a tanulók érdekeinek, a pedagógusok szakmai törekvéseinek érvényesítése, valamint az adott körülmények, feltételek figyelembevétele.

A Budai Rajziskola művészetoktatása a készségfejlesztést és ismeretgazdagítást, a személyiségformálást eszközeként kezeli, követelményeit a gyermek életkori fejlődés jellemzőihez igazítja. A tantervi program a grafika-festészet szakterületének követelményeire, a művészeti ágak sajátos oktatástörténeti értékeire, művészeti nevelési tapasztalataira, a művészetpszichológiai kutatások eredményeire és a magyar művészeti nevelés nemzetközileg is elismert gyakorlatára épül.

A rajzolás-festés alapozó művészeti tantárgyak, és a megszerezhető vizuális ismeretek nélkülözhetetlenek a grafika-festészet tervezési és gyakorlati feladatainak eredményes megoldásában. A Grafika-festészet tanszak tanításának célja a látásnevelés, a kreatív vizuális gondolkodás kialakítása és fejlesztése, az embert körülvevő teremtett világ tanulmányozása, értelmezése, ezen kívül a megelőző korok művészeti alkotásainak megismertetése. A tanulók munka közben ismerik meg a formát, az arányokat, a teret és a mozgást, a színek összefüggéseit és a felületek játékát. Megismerik a valóság rajzi, festői kifejezési lehetőségeit, eszközeit, a különféle anyagokat, eljárásokat. Felismerik saját alakító képességüket, a képekben való gondolkodásuk eredményeit.

A követelmény és tantervi program különböző szakmai könyvek, digitális és papír alapú segédletek és taneszközök alkalmazását teszi lehetővé, a helyi tanterv által kidolgozott rendszer szerint.

Az alapfokú művészetoktatás új követelményrendszere és tantervi programja - alkalmazásának és a fejlesztés gyakorlatának fogalmai

Oktatási program a helyi tantervben a tanítás-tanulás megtervezését-megvalósítását segítő dokumentumok, szakmai eszközök rendszere.

A pedagógiai eszközrendszer komponensei:

1. Tantervi program: tartalmazza a tantárgy tanításának céljait, fejlesztési feladatait, a követelményeket - témákhoz, évfolyamokhoz vagy hosszabb ciklusokhoz rendelve, az értékelés elveit, továbbá kijelöli és az időben elrendezi a tananyagot
2. Pedagógiai koncepció, mely összefoglalja, elméletileg is megalapozza azokat a pedagógiai elveket, amelyeken a program alapul
3. Tananyag (alapfok) és modul leírások (szakgimnáziumi): részletes leírást adnak egy-egy téma feldolgozásának menetéről, mindenekelőtt a tanulói tevékenységekről és az ajánlott eszközökről
4. Eszköz elemek, amelyek lehetővé teszik a tervezett tevékenységek megvalósítását:
 - a) Információhordozók: tankönyvek, szövegek, képek, filmek, hanghordozók, makettek, digitális adathordozók

- b) feladathordozók: vázlatfüzetek, feladatlapok
 - c) szoftverek
 - d) minden olyan eszköz, mely lehetővé teszi a feladat megoldását, a tevékenység végzését
(rajzeszközök, egyéb felszerelések)
5. Értékelési eszközök, amelyek elősegítik a tanulói teljesítmények javítását, növelését, amelyek a tanuló egyéni fejlődését szolgálják
 6. Továbbképzési programok, melyek során felkészítik a pedagógusokat a program alkalmazására és továbbfejlesztésére.
 7. Támogatás: tanácsadás és külső szakértő és az iskolavezetés részéről

Az alapfokú művészetoktatás struktúrája

Az alapfok 3. évfolyamáig: Képzőművészet tanszak

Az alapfok 4. évfolyamtól az alapfok 10. évfolyamáig: Grafika és festészet tanszak

TANTÁRGYAK

Főtárgy:

Vizuális alapozó gyakorlatok (előképző 1–2. évfolyama)

Vizuális alkotó gyakorlat (*alapfok 1–6. évfolyam*)

Kötelező tantárgy:

Grafika és festészet alapjai (*alapfok 1–3. évfolyam*)

Kötelezően választható tantárgy:

Grafika és festészet műhelygyakorlat (*alapfok 4-6 évfolyam*)

A tantárgyak tartalma

Moduláris rendszerben *alapprogram*: a vizuális alkotó gyakorlat, a grafika és festészet alapjai, *egyedi szakmai modul*: a műhelygyakorlat.

A vizuális alapozó gyakorlatok az Előkészítő első két évfolyamának komplex művészeti tantárgya. Sokszínű alkotó játékokra ad lehetőséget. A legkülönbözőbb anyagok, eszközök, technikák megismerése segíti a gyermekek kreativitásának kibontakozását és a tradicionális kézművesség értékeinek továbbadását.

A vizuális alkotó gyakorlat a képző-és iparművészeti ág, az ősi és kézműves tárgyformálás, a médiaművészet sokféle tevékenységének megismertetésére szolgál. Feladata a vizuális eszköztár bővítése, a művészi kifejezési formanyelv kialakítása, gazdagítása, változatos kreatív feladatsorokon keresztül.

A grafika és festészet alapjai tantárgy a képi kifejezés változatos módjainak elsajátítását és alkalmazását teremti meg. Előkészíti és megalapozza a művészi igényű szakmai munkát.

A grafika és festészet műhelygyakorlat célja olyan általános és speciális ismeretek átadása, melyek képessé teszik a tanulót önálló, színvonalas grafikai és festészeti alkotások létrehozására. Célja továbbá, hogy a tanulókat önmaguk megismeréséhez és a valóság törvényszerűségeinek egyre pontosabb és mélyebb megértéséhez juttassa a kritikus megfigyelés és gyakorlati tevékenységek segítségével. *A műhelygyakorlat feladata* a tanulói képzelet, a belső képek és a valóság

törvényszerűségeiből fakadó vizuális látványelemek összekapcsolásának elősegítése. Feladata továbbá kreatív alkotói tevékenységen keresztül az emberi, társadalmi és művészeti problémákra való érzékenység és véleménynyilvánítási igény kialakítása.

MÓDOSÍTOTT ÓRATERV

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző évfolyamokat a BRI nem indít			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.				
Korcsoport	I.	I.	II.	II.	II.	III.	III.	III.				
Főtárgy Vizuális alapozó gyakorlatok Vizuális alkotó gyakorlat	2	2	2	2	2	2	2	2				
Kötelező tárgy Grafika és festészet alapjai			2	2	2							
Kötelezően választható tantárgy (műhelygyakorlat) - Grafika-festészet						2	2	2				
Választható tantárgy			1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2				
Összes óra:	2	2	2-6	2-6	4-6	4-6	4-6	4-6				

A fenti táblázat összesített rovatában az első számok az ajánlott heti minimális óraszámra, míg a második számok a szakmai program optimális teljesítéséhez szükséges időre utalnak. A vizuális alkotó gyakorlat és a műhelygyakorlatok óraszáma 1–3 vagy 3–1 arányban átcsoportosítható.

A képzés évfolyamainak száma: 8 évfolyam (2+6 évfolyam – az első sorszám az Előképző, a második sorszám az Alapfok évfolyamainak számát jelentik).

A tanítási órák ideje: 45 perc

A képzés során a tananyagot az intézmény speciális tartalmakkal bővíti:

- minden tanév elején az intézmény által kifejlesztett projektív rajzokkal, feladatlapokkal információt gyűjt a tanulók vizuális-téri képességeiről, kreativitásáról,
- a feladatokat úgy tervezi meg, hogy az elsődlegesen a tanulók problémamegoldó képességét hívja elő, a kreativitását, a tervező és alkotó képességét fejlessze,
- évente más-más közös projekt megfogalmazásával, megoldásával erősíti az intézmény arculatának egységességét, egyediségét és egyben sokszínűségét,
- a tanév végén az iskola intézményi kiállítással összegzi a fejlesztő munka eredményét.

Az intézmény arculatának formálásában, kiemelt szerepet kap:

- a természet szépségének felfedezése, átírása, kifejezése,

- a vizuális művészet értékeinek befogadása,
- hagyományápolás a mai kor igényei szerint,
- a kortárs művészet eredményeinek megismerése.

A képző- és iparművészeti oktatás általános fejlesztési követelményei

Kiemelt kompetenciák a képző-és iparművészeti oktatás területén

A kiemelt kompetencia területek a vizuális művészeti alkotótevékenység által a személyiség fejlesztését, az önkifejezés kibontakoztatását segítik. Olyan tulajdonság-együttest alakítanak ki, amely lehetővé teszi a változó élethelyzetekhez való rugalmas alkalmazkodást, a probléma felismerést, a probléma megoldást.

Bemeneti kompetenciák - iskolai előképzettség nem szükséges

Szakmai kompetenciák

a környezet által közvetített üzenetek érzékelése
 a környezet által közvetített üzenetek értelmezése
 tervezési készség - alkotói magatartás - kreativitás
 vizuális gondolkodás - vizuális kifejezőkészség
 eszközhasználati készség - anyaghasználati készség - komplex szemlélet
 tudatos környezetformálás igénye - biztonságos munkavégzés képessége
 az esztétikum és problémaérzékenység - véleményformálási képesség

Személyes kompetenciák:

nyitottság - fejlődőképesség – önállóság - önkifejezés – rugalmasság – érzékenység
 kísérletező kedv - Interaktivitás (személyközi kapcsolatok aktivitása, kooperáció).

Társas kompetenciák:

motiválhatóság – empátikus készség
 együttműködési készség – kezdeményező-készség
 segítőkészség

Módszerkompetenciák:

figyelemösszpontosítás – gyakorlatias feladatértelmezés – ismeretek helyénvaló alkalmazása
 nyitottság – következtetési képesség – kreativitás, ötletgazdagság – módszeres munkavégzés –
 probléma felismerés – megoldás – tervezési készség – új ötletek, megoldások kipróbálása –
 a munkakörnyezet tisztán tartása

VIZUÁLIS ALAPOZÓ GYAKORLATOK tantárgy (Előképző)

A vizuális alapozó gyakorlatok célja az érzékelés, a befogadó készségek fejlesztése. A művészettel való játékos ismerkedésen keresztül a pozitív lelki tulajdonságok gyarapítása, az esztétikai érzékenység, a nyitottság kialakítása. A kifejezéshez, alkotáshoz szükséges képességek fejlesztése. Az alapozó gyakorlatok feladata az alkotói képességek fejlődéséhez való hozzájárulás komplex, játékos, élményszerű művészeti tevékenységek által.

Fejlesztési feladatok / Előképző évfolyamok 1–2. évfolyam

- A természeti és tárgyi környezet iránti érzékenység felkeltése
- A közvetlen érzéki tapasztalás (hallás, látás, tapintás) útján megszerzett élmények képi, plasztikai feldolgozási képességének fejlesztése
- A hagyományok élményszerű megismertetése
- Egyszerű kézműves tevékenységek iránti nyitottság kialakítása

- Az arányok, színek, formák, felületek, tömegek és a tér felfedezése
- Az önkifejezés változatos formáinak megismertetése
- Az egyéni és csoportos alkotómunka alapelemeinek elsajátíttatása
- A személyes megnyilvánulásnak teret adó alkotótevékenység motiválása
- Kreatív munkára és gondolkodásra nevelés

Feladatcsoportok / 1-2. Előképző évfolyamok számára

Bemeneti mérések

I. Érzékszervi tapasztalások

- Színek, formák, hangok megfigyelése

A formákhoz (pl. citrom, szilva, eper...), illetve hangokhoz (dó, mi, lá...) színek kapcsolása és fordítva.

- **A különböző formák, színek, hangok hasonlóságai észrevétele** Formai hasonlóságok észrevétele (pl. tojás-citrom; narancs-labda...). A színhasonlóságok (árnyalati különbségek) észrevétele. A hangszín azonosság észrevétele, kifejezése színes papírlapokkal.

- Hangokkal, mozgással, látvánnyal való analogikus játékok

Dramatizálással, mozgással, hanggal érzelmek, élmények kifejezése.

- **A ritmus és a megélt mozgás vizuális megjelenítése** - Nagyméretű papírra nyomhagyással.

II. Vonal és forma

- A vonal és a folt megjelenési formái a valóságban és a képzőművészetben

Kalligráfiák, a gesztusfestészet, illetve a lírai absztrakt művészet néhány példájának bemutatása.

Fotók segítségével természeti jelenségek (pl. pókháló, a vihart jelző égbolt vagy a víztükör) vonal és színfoltjainak szemléltetése. Vonalképződmények kialakítása a legkülönbözőbb eszközökkel.

Formaképzés tépéssel.

- A forma gazdasága

Formavariációk kialakítása tépéssel, vágással.

A képzett forma jelentésének átalakítása tagoló vonalakkal.

- Pont-, vonal-, folt- és formaképző játékok

Gyűjtött természeti anyagokkal (pl. homok, kavics, fűszál, bot, levél, kéreg), a meglévő képzőművészeti eszközökkel (pl. ceruza, zsírkréta, vízfesték, illetve ecset, újbegy, tenyér) pont, vonal és folthatásra épülő alkotás létrehozása. Formaképzés a fenti anyagokkal.

III. Felületek

- A környezet felületeinek megismerése élményszerű tapasztalatok biztosításával

Becsukott szemmel az eltérő felületi minőségi különbségének (simaság, érdeesség) érzékelése.

A különböző felületek nyomainak rögzítése. Frottázs-gyűjtemény kialakítása.

A gyűjtött anyagok felhasználásával képi kompozíciók kialakítása.

- Felületképzési játékok síkban és plasztikában változatos anyagokkal

Az iskola által keltett érzelmi benyomás kifejezése az iskolában rögzített felületnyomok felhasználásával.

Az iskolát körülvevő természet plasztikus felületnyomai agyagba rögzítve, gipszbe kiöntve.

IV. Méretek és arányok

- A méretek és arányok érzékletes megtapasztalása

A kisebb, nagyobb; hosszabb, rövidebb, sovány, kövér kifejezése síkban és plasztikában

- Játékos arányváltó feladatok

A környezeti elemek megváltoztatásával annak érzékeltetése pl. Hogyan lehet egy parányi gyomnövényből mesebeli óriásfa; Hogyan lehet egy parányi hangyából, szitakötőből rettegett vagy jószívű óriás; Hogyan lehet egy sárkányból parányi gyíkocská; Hogyan lehet a Babszem-Jankóból Gulliver?

V. A színek világa

- A színek hangulati hatásának átélése, alkalmazása

Expresszionista alkotások bemutatása. Egy-egy festmény színvilága mit fejezhet ki?

Milyen érzetet kelt a sárga, piros, kék, zöld, fehér, fekete, rózsaszín? Öltöztethető babák, dobozok felhasználásával játékos kísérletek: Milyen színű lehet a ház, a szoba?

Milyen színű ruhát viselhetnek a különböző tulajdonságú mesehősök?

- Színkeverési játékok

Színkeverési gyakorlatok színes ceruzával, színes filctollal pl. színárnyalat, tónusfokozat képzés

Színkeverési gyakorlat vízfestéssel, temperával pl. a fő-színekből mellékszínek képzése.

VI. Téri élmények

- A sík és a tér megtapasztalása

Vizuális téri-illúziók bemutatása

- Térjátékok

A kinn, benn fent, lent megtapasztalása, kifejezése.

- Zárt és nyitott terek

Nyitott ablakkal, ajtóval a tér

kitárása. A zártság feloldása

átlátszósággal.

- Téri élmények rajzi, plasztikai megjelenítése

A tanulók térmegjelenítési szintjéhez igazodva egymásmellettséggel, egymás fölöttséggel vagy méretkülönbséggel tér kifejezése.

VII. Idő élmények

- Az idő múlásának és a változás megtapasztalása

Közös munkával egy kör tárcsán a tavasz, nyár, ősz, tél legjellemzőbb jegyeinek bemutatása.

- Eseménysort kifejező képsorozat készítése

Leporellóval a nap eseményeinek megjelenítése.

- Egyszerű animációs játék

Egy tárgy életre keltése animációval.

VIII. Mese és valóság

A mesebeli világok, lények, történések síkban és plasztikában

Rajzzal, festéssel, mintázással kialakított alkotások létrehozása.

- Környezetünk formái, szereplői sík és plasztikus formában

Természeti formák és tárgyak rajzolása, festése, mintázása.

IX. Tárgykészítés

- Játékok, használati és ajándéktárgyak létrehozása

Állatplasztika kialakítása drótvázás, tapétaragasztós papírból.

- Hagyománytárgyak készítése

Hagyománytárgyak bemutatása. A különböző dobozokban található perforált lapok (pl. tubusok rögzítésére használt anyag) felhasználásával, festékhengerléssel keszkenők díszítése.

X. A kifejezési eszköztár bővítése

- Rajzolás ceruzával, színessel, filctollal, zsírkrétával.
- Festés vízfestéssel, ecsettel, újjal, tenyérrel, szivaccsal.
- Nyomhagyás rajzeszközökkel, kézzel, bottal, szivacs hengerrel.
- Nyomrögzítés ceruzával, agyaggal, gipsszel.
- Formaképzés tépéssel, vágással.
- Mintázás agyagból.
- Konstruálás dróttal, tapétaragasztós papírral.
- Animáció tárgyakkal.
- Kísérletek színes papírlapokkal, öltöztethető babákkal, játékszobabelsővel.

XI. A tanultak összegzése

- Közös munkával, a munkák rendszerezésével a tanultak összegzése. Kimeneti mérés.
- A legszebb munkák bemutatása, kiállítási előkészítése.

VIZUÁLIS ALKOTÓ GYAKORLAT tantárgy (Alapfok)

A vizuális alkotó gyakorlat célja a tanuló egyéni, kreatív személyiségjegyeinek előhívása, az ismeretek, élmények feldolgozásának segítése, a pozitív lelki tulajdonságok megerősítése a képi emlékezet és képzelet gazdagításával, a vizuális gondolkodás és kifejezőkészség fejlesztésével, valamint az esztétikai érzékenység és befogadó készség kialakításával.

A tantárgy feladata a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő, erős belső motivációra épülő, változatos alkotó folyamatok biztosítása, melyek lehetővé teszik a csoportos és egyéni kreatív tevékenységformák megismerését, feltárják az értékmegőrzés, értékteremtés lehetőségeit, kialakítják a formák, színek használatában való jártasságot. Az egyes témák, témacsoportok változatos feldolgozása, a különféle képzőművészeti technikák gyakorlásához szükséges eszközök és anyagok használatának megismertetése, a népművészeti és művészettörténeti ismeretek aktív beépítése az alkotó tevékenységbe. A baleset-, munka- környezet és tűzvédelmi szabályok betartatása.

Alapfok (1-3. évfolyam) fejlesztési feladatok és követelmények rendszere

	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam
Fejlesztési feladatok	<p>– Az alapvető képzőművészeti technikák segítségével a látvány és jelenségek befogadására, értelmezésére való ösztönzés, gondolatainak, terveinek képi vagy plasztikai megoldásán keresztül.</p> <p>– A művészeti tevékenységekhez szükséges eszközhasználat, anyagalakítás megismertetése kép és tárgykészítés vagy egyéb alkotófolyamat végig vitelével.</p> <p>– A tanuló figyelmes, kitartó munkavégzésének fejlesztése.</p>	<p>– A vizuális művészetek műfaji sajátosságainak, anyagainak és eszközeinek megismertetése a kézműves tárgyformálás egyes elemeinek, technikai fázisainak kipróbálásán keresztül.</p> <p>– Az alkotási folyamat során a képzelet, a tapasztalat és az emlékezet élmény-anyagának mozgósítása, az önkifejezés lehetőségeinek felfedeztetése.</p> <p>– A környezet által közvetített üzenetek befogadtatása, értelmezése.</p> <p>– A tanuló egyéni, kreatív személyiségjegyeinek előhívása, az ismeretek, élmények feldolgozásának segítése.</p> <p>– A tanuló érdeklődésének felkeltése, fenntartása, kitartó munkavégzés képességének fejlesztése.</p>	<p>– Az ismeretek, élmények befogadásának, feldolgozásának segítése, a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő, változatos alkotó folyamatokba való bevonásával.</p> <p>– A csoportos és egyéni alkotótevékenységek formáinak megismertetésével a tanuló kreatív személyiségjegyeinek, pozitív lelki tulajdonságainak előhívása, megerősítése.</p> <p>– A képi emlékezet és képzelet gazdagítása, az esztétikai érzékenység, nyitottság kialakítása.</p> <p>– A népművészeti és művészettörténeti ismeretek alkotó tevékenységhez kapcsolódó aktív beépítése.</p> <p>– A vizuális kifejezéshez, alkotáshoz szükséges készségek fejlesztése.</p>
Tananyag	<p>A síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok és eszközök</p> <p>Különféle képző-és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák</p> <p>Kézműves és népművészeti technikák</p> <p>Mesék jellegzetes történetvezetése</p> <p>Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai</p> <p>Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok</p>	<p><i>Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek</i></p> <p>Ábrázolás és tárgyalás az életkori sajátosságoknak megfelelő, változatos alkotó folyamatokba illesztve</p> <p>A síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok, eszközök csoportos és egyéni kreatív használata</p> <p>Az értékmegőrzés, értékteremtés lehetőségei</p> <p>A formák, színek használatában való jártasság</p> <p>Kézműves és képzőművészeti technikák</p> <p>Az egyes témák, témacsoportok többirányú feldolgozása</p> <p>A különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai</p> <p>Népművészeti hagyományok, művészettörténeti érdekességek</p> <p>Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok</p>	<p><i>Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek</i></p> <p>Ábrázolási és tárgyalási ismeretek</p> <p>A síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok és eszközök</p> <p>Különféle képző-és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák</p> <p>Népművészeti ismeretek, művészettörténeti érdekességek</p> <p>Kézműves és népművészeti technikák</p> <p>Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai</p> <p>Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok</p>

Követelmény	<p>A tanuló ismerje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a témához kapcsolódó formákat, színeket, motívumokat, – az alapvető ábrázolási technikákat, – az egyszerű kézműves technikai fogásokat, plasztikus megoldásokat. <p>Legyen képes:</p> <ul style="list-style-type: none"> – motívumgyűjtésre, feldolgozásra, – vázlatok készítésére, – vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és sokszínű alkalmazására, – ügyelni a képek kidolgozottságára, technikai következetességére. 	<p>A tanuló ismerje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a témához kapcsolódó formákat, színeket, motívumokat, – az alapvető ábrázolási technikákat, – az egyszerű kézműves technikai fogásokat, plasztikus megoldásokat. <p><i>Legyen képes:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – motívumgyűjtésre, feldolgozásra, – vázlatok készítésére, – vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és sokszínű alkalmazására, – ügyelni a képek kidolgozottságára, technikai következetességére. 	<p>A tanuló ismerje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a témához kapcsolódó formákat, színeket, motívumokat, – az alapvető ábrázolási technikákat, – a kézművesség, a hagyományos népi kultúra egyes szokásait, tárgyait és technikáit, – az egyszerű kézműves technikai fogásokat, plasztikus megoldásokat, – a vizuális művészetek formáit, sajátosságait, anyagait és eszközeit. <p><i>Legyen képes:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – motívumgyűjtésre, feldolgozásra, – a látvány és jelenségek értelmezésére, – vázlatok készítésére, átírásra, – vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és sokszínű alkalmazására, – ügyelni a képek kidolgozottságára, technikai következetességére.
--------------------	---	--	--

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretei

- A síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok és eszközök
- Vizes-bázisú festékek, pasztell és zsírkréták használata – az agyag kezelése, formaalakítása egyszerű segédeszközökkel
- Különféle képző-és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák (Kollázs és mozaik technika, a fénymásolatok, fotók felhasználása, tovább-alakítása, papír- és textilszövés, fonás)
- Kézműves és népművészeti technikák (Természetes anyagok gyűjtése, kreatív feldolgozása, a népi díszítőművészet elemeinek felhasználása)
- Mesék jellegzetes történetvezetése (Illusztráció sorozat készítése – a lényeges mozzanatok kiemelése, a mese hangulatának képi felidézése)
- Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai (Az adott téma többoldalú megközelítése, feldolgozása más-más szempont szerint – a képkészítés lehetőségei miniatűr és óriás méretben – a bélyegtől a plakátig)
- Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok (A festékek, az agyag minőségének megőrzése, kiszáradás elleni védelme, baleset-és egészségvédelmi szabályok a hegyes szűrő és vágóeszközök és a ragasztók használatakor)

Mesék, kalandos történetek

- Egyéni fantáziára épülő illusztratív mesefeldolgozások (a kiválasztott mesék, mesehősök megelevenítése monokróm vagy színes rajzokkal – égis érő fa, gyöngytollú madár, hetedhét ország, rejtélyes sziget)
- Elbeszélés vonalakkal, különböző vonalminőségek keresése (rajzos napló a valóság és fantázia-szülte események rögzítésére)
- Vonalarajzos kompozíciók különféle alapformákban, hangsúlyos kontúrok alkalmazásával (a képregény hagyományos és rendhagyó formái - ceruza, filctoll, zsírkréta és vízfesték)

Színes világok megelevenítése

- Kitalált történetek feldolgozása színes kompozícióban (farsangi forgatag, viharban, majális)
- A színek hatása, érzelmi ereje (ünnepek – hangulatok megjelenítése színes kompozíciókkal)
- Színkontrasztok, színharmóniák (érzelmek, fogalmak ábrázolása a színek segítségével - színes ceruza, pasztell, tempera, kevert technikák)

Plasztikus figurák

- A szereplők megjelenítése – mesehősök, állatfigurák (varázslók, macskák, baglyok, kígyók - mintázás agyagból, gipszfaragás, papírmasé)
- Figurateremtés, jellegzetes arányok, karakterjegyek – bábfigurák készítése (mozgatható alakok sík és térbeli megjelenítése)

Megszemélyesítés

- Síkfigurák kialakítása (társasjáték készítése a figurák felhasználásával - papírtépés, ragasztás, kivágás, festés)
- Álarcok, maszkok, készítése (állatalakok maszkjai - papír, gipsz, agyag, papírmasé)

Mesék birodalma

- A kiválasztott mesehősök környezetének feldolgozása különféle technikákkal (egyszerű téri helyzetek kialakítása, hajtogatott, vágott környezet a figurák mozgásterének létrehozása – karton, ragasztó, ceruzák, festékek, tollak, tusrajz)
- A természeti és ember alkotta környezet modellezése, újrateremtése a fénymásolt elemek, motívumok segítségével (a jövő városai)
- Hangulati elemek megjelenítése (vidám, mozgalmas, kopár, félelmetes – állatok, manók, tündérek körtánca, magányos fa, elhagyott táj, sötét utcák)

Varázslatos tárgyak, különös eszközök

- Edények, eszközök kialakítása (kincses ládák agyagból, karcolt díszítéssel)
- Az adott történethez kapcsolódó valós tárgyak, varázseszközök készítése (tarisnyakészítés, kabalafigurák és varázspálca faragása)
- A gyapjú – a textilanyagok tulajdonságai, felhasználási lehetőségei (kollázs készítése gyapjúszálból, textilanyagokból)
- Különféle hagyományos kézműves technikák, díszítési módok alkalmazása (viasz visszakaparás, nyomdázott temperamozaik)
- Természetes anyagok, ágak, termések alakítása, felhasználásuk más anyagokkal együtt (őszi levél, tépett-ragasztott papírmozai)

Figura és mozgás

- A történet szereplőinek megjelenítése ecsetvázlattal, színfoltokkal (álló-, guggoló, több– kevesebb figura, árnyképek – a történet kitalálása az elkészült képekértelmezésével)
- Mozgás, mozdulat, mozdulatsor megjelenítése egyszerű animációs eszközökkel (állat- és emberalak - ugrás, repülés közben)
- Emberi figurák és állatfigurák mintázása – különféle mozdulatok megjelenítése (állatfarm és sokadalom – a kiégetett figurákkal tömeg megjelenítése, helyzetgyakorlatokkal a különféle alakok felhasználásával)

Minta, jel, jelkép

- A mintaképzés síkbeli és plasztikus módjai (pecsételés festéssel és benyomással, karcolás)
- Megőrzött nyomok az agyaglapon (üzenetek más bolygón élőknek a földi életről, személyes lenyomatok, jelek, monogramok készítése különböző eszközökkel)
- A törzsi művészet mintakincse, motívumgyűjtés (ékszerek és testfestés - sgrafitto jellegű viaszos technika, festés, karcolás agyagba)
- Papírkivágások – szimmetria, pozitív–negatív formák, ritmusok, sorminták (játék a formákkal, a fény-árnyékhatásokkal)
- Fonások papírcsíkokkal, színes fonalakkal, zsinórokkal (egyszerű motívumok képszövésével – szín és faktúra kísérletek)
- Szám-, állati és növényi szimbólumok a mesék világában (a számok dekorativitása, a számok és meseszereplők misztikus jelentése)
- Pecsétek, szerencsét hozó tárgyak, amulettek készítése (agyag, gipsz, talált, gyűjtött tárgyak átlényegítése)

Időkerék – évszakváltások

- Az évszakokhoz fűződő népi hagyományok képi, plasztikai feldolgozása (húsvéti dekoráció, szüreti kosár, adventi kalendárium)
 - Mézeskalácsformák rajzolása, tervezése (baba, ház, szív, kard, huszár dekoratív kialakítása)
 - A népi kézművesség néhány jellegzetes eleme, technikája (karcolt motívumok, papírvarrás)
- Értékelés és kiállításrendezés*

Feladatcsoportok / Alapfok 2. évfolyam

Elbeszélés vonalakkal

- Hétköznapi történetek fő motívumainak megjelenítése (reggeli készülődés, iskolai szünet, otthoni kedvenc időtöltések)
- Feldolgozása különféle vonalrajzos kompozíciókban (a szoba sarkában, osztályterem, konyhai furcsaságok)
- Hangsúlyos kontúrok alkalmazása (alaprajz készítése létező és nem létező lakóházakhoz, ceruzák, tollak, tusrajz)
- Leporelló készítése az egyes jelenetek összeállításával (egy kutyasétáltatás kalandjai, az első biciklizős élmények, kirándulás)

A színek érzelmi ereje

- Saját élmények feldolgozása színes kompozíciókban (álomképek, valóságeseemények)
- Színkontrasztok, színharmóniák alkalmazása (képzeletbeli utazás a színek városaiban - színes ceruza, pasztell, tempera, kevert technikák)

Plasztikus figurák – formai felfedezések

- Kedvenc állatok – (állatfigurák és figurális dombormű mintázása)
- Sosemvolt lények életre keltése (mintázás agyagból, gipszfaragás, papírmasé)
- Agyagplasztikák, figurák készítése, díszítésük földfestékkel (mitológiai történetek szereplői, furcsa alakjai - keveréklények, sárkányok világa)

Szabadon formálható anyag

- Ünnepek régen és ma (népi motívumok mai környezetben – népszokások mai formái)
- Személyes tárgyak, ünnepi ajándékok készítése különféle anyagokból (ünnepi készülődés karácsony, farsang, húsvét előtt)
- Az ünnep díszletei (ünnepi dekorációk készítése, változatos technikákkal)

Tér és idő feldolgozása

- Adott történet, valamilyen folyamat megjelenítése képsorozattal vagy egyszerű fázisrajzokkal (tempera, tollrajz)
- Eseménynaptár – képsorozatok készítése monokróm és színes technikákkal (kisméretű ábrák készítése, a lényeges történet-elemek kiemelése)
- Az otthoni környezet modellezése agyagból. A tér átalakítása (rétegek – az időbeliség, térbeliség kifejezése a transzparencia lehetőségeivel)
- A mi városunk – nagyméretű, színes kompozíciók, csoportmunkában (épített, plasztikus megjelenítés papír, papírmasé és más talált anyagokkal)

Minta, jel, jelkép

- A mintaképzés síkbeli és plasztikus módjai (pecsételés, önálló mintaképzés tükrözéssel - festéssel és benyomással, karcolással) – A magyar népművészet mintakincse – motívumgyűjtés (könyvjelző, plakát készítése egy adott tájegység mintáinak felhasználásával)
- Fonások hánccsal, színes fonalakkal, zsinórokkal (figura elkészítése képszövésel)
- Növények stilizált megjelenítése (sgraffito jellegű viaszos technika, festés, karcolás agyagba)
- Geometriai szimbólumok (négyzet, kör, felfelé – lefelé mutató háromszög, csillag, kapcsolódó körök)
- Pecsét faragása, idolk, amulettek készítése (agyag, gipsz)

A tárgykészítés folyamata

- Ismerkedés a gyapjú-, a textilanyagok tulajdonságaival, felhasználási lehetőségeivel (díszítés, rögzítés egyszerű öltésekkel)
- Ünnepi jelkép megjelenítése nemezen (tarsolyfedőlap)
- Különböző hagyományos kézműves technikák, díszítési módok alkalmazása (karcolás, szövés, fonás)
- Természetes anyagok, ágak, termések alakítása, felhasználásuk más anyagokkal együtt (vegyes kollázsok készítése adott kompozíciós elvek szerint)
- Ragasztóanyagok, ragasztási technikák megismerése (dekorációs felületek létrehozása adott téma alapján)
- Ékszerkészítés gyönggyel és más természetes anyagokkal (a varázsló ékszerei)

Évszakváltás

- Az ünnepekhez fűződő népi hagyományok képi, plasztikai feldolgozása (történetek, népszokások megelevenítése)
- Mézeskalácsformák rajzolása, tervezése (hagyományos és mai ajándékköteletek)
- A népi kézművesség néhány jellegzetes eleme, technikája (keresztzemes – rátétes hímzés imitáció)
- Változások az ünnepi szokások körében – páros képek készítése (lakodalom, mai esküvő – locsolkodók régen és ma)

Megszemélyesítés

- Én és a külvilág – Önarckép, jellegzetes arányok, karakterjegyek (én és a testvérem – én és a barátom)
 - Az önismeret útjai – az emberi arc arányai, a karakter, a mimika megjelenítése (hosszúkás, gömbölyű arcformák, jellegzetes arc kifejezések)
 - Meglévő portréfotók felhasználása, nagyítása (ismétlődések, átírások, fénymásolatok segítségével)
 - Alakoskodások – szimbolikus tartalmak megjelenítése az arcábrázoláson keresztül
 - Maszkok, készítése (papír, gipsz, agyag, papírmasé)
- Értékelés és kiállítás–rendezés*

Fejlesztési feladatok / Alapfok 3. évfolyam

Feladatcsoportok

Elbeszélés vonalakkal

- Legendás történetek megjelenítése, feldolgozása különféle vonalrajzos kompozíciókban (középkori vásár, a vár élete, lovagi torna)
- Hangsúlyos kontúrok alkalmazása (labirintus, ceruzák, tollak, tusrajz)
- Leporelló készítése az egyes jelenetek összeállításával (királyi menyegző, vadászat)

A színek érzelmi ereje

- Természeti erők megelevenítése színekkel, az adott jelenségek saját élményekre épülő (vagy színházra, tánra, mesékre támaszkodó) feldolgozása színes kompozícióban
- Színkontrasztok, színharmóniák alkalmazása (farsangi kavalkád, a tavaszi-őszi táj színei)
- A színek és alkalmazott technikák megjelenítő és hangulatkövetítő képessége (azonos téma feldolgozása derűs és szomorú hangulatban - színes ceruza, pasztell, tempera, kevert technikák)

Plasztikus figurák – formai felfedezések

- Figuraterepítés, jellegzetes arányok, karakterjegyek felfedezése (törpék és óriások, bohócok és marcona katonák)
- Táltosok, paripák, félelmetes szörnyállatok – képzelet és előtanulmányok alapján (figurális dombormű mintázása agyagból, gipszfaragás, papírmasé)
- Növények, termékek formája, szerkezete, színei (manók, bogarak lakhelye - színes ceruza, kréta, akvarell)

Szabadon formálható anyag

- Agyagedény formálása felrakással (lapokból és hurkákból épített tárolóedények)
- Agyagplasztikák, állatfigurák készítése, díszítésük földfestékekkel, bekarcoltmintákkal
- Állatok ábrázolása emlékképek vagy közvetlen látvány alapján – tömeg, arányok, mozgás érzékeltetése (háziállatok, ház körül élő állatok megfigyelése, megformázása)

Tér és idő feldolgozása

- Természeti erők, különleges és félelmetes természeti jelenségek felidézése, megjelenítése képsorozattal (nagy esők és vihar, villámlás - tempera, tollrajz)
- Különböző kompozíciók készítése spirál- és hullámmotívum felhasználásával (nyugodt és zaklatott felületek játéka kisméretű és óriás felületen)
- A természet körforgása (környezetvédelmi témájú plakát készítése - olajpasztell, tempera, fotó, montázs, kollázs)

Minta, jel, jelkép

- Életfa motívum, varázslatos növények megjelenítése népmesék, legendák alapján (sgraffito jellegű viaszos technika, festés, karcolás agyagba, gipszbe)
- Papírkivágások – szimmetria, pozitív–negatív formák, ritmusok, sorminták (sablonkészítés minta átfestéshez)
- A varrás, hímzés alapfogásai, formaalkotó és dekoratív szerepük
- Egyéni fantáziára épülő illusztratív feldolgozások (egyedi könyv-napló borító tervezése)
- Az elvonatkoztatás útja és célja – anyaggyűjtés (képzőművészeti példák, tervezőgrafikai megoldások)
- A tűz, víz, föld, levegő – szimbólumok a különböző kultúrákban
- Sárga, narancs, piros, barna, lila, zöld, fehér, arany. Színszimbólumok használata (papírragasztás kivágott színes motívumok kompozícióba rendezésével)

A tárgykészítés folyamata

- Az adott témakörhöz, történehez kapcsolódó valós tárgyak, varázseszközök készítése (varázslókalap és receptkönyv készítése)
- Különböző hagyományos kézműves technikák, díszítési módok alkalmazása (varrás, hímzés, áttört minták)
- Állat alakú és antropomorf edény készítése agyagból (kisméretű tárolóedények készítése mintázott, felrakott technikával)
- A textilanyagok, a gyapjú alkalmazási lehetőségei (párna készítése különböző applikációs megoldásokkal)
- Nemezfigura készítése (létező és kitalált állatalakokból kabalatárgy készítése)
- Tárgykészítés népi hagyományok alapján, a keleti és a mai kultúra esztétikája szerint (ajándéktárgyak, díszített dobozok készítése)
- Természetes anyagok, ágak, termések alakítása, felhasználásuk más anyagokkal együtt (levél-képek - különleges anyagtársítások felületkontrasztok kipróbálása)
- Ragasztóanyagok, ragasztási technikák használata (sík és plasztikus felületek ragasztása, különböző anyagfajták ragasztása, folyékony és szalagraasztó használata)
- Ékszerkészítés gyöngyfűzéssel (amulettek, kabalatárgyak készítése)

Évszakváltás

- Az évszakokhoz fűződő népi hagyományok képi, plasztikai feldolgozása (szüreti kosár készítése)
- Mézeskalácsformák rajzolása, tervezése (mesealakok stilizált megjelenítése)
- A népi kézművesség néhány jellegzetes eleme, technikája (csuhéból baba, pillangó, madár készítése)
- Megszemélyesítés (télűző szokások – busó maszkok)
- Mozgatható bábfigurák készítése. Karakterábrázolás és a mozgatás lehetőségei (kesztyűbáb)
- Zsineggel mozgatható figurák, pálcára vagy lécre szerelt bábok (papírkivágás, mozgatható elemek összeállítása, festés)
- Álarcok, maszkok, készítése (természeti népek által készített maszkok tanulmányozásával - papír, gipsz, agyag, papírmasé)

Értékelés és kiállítás-rendezés

A Budai Rajziskola összevont évfolyamokkal működő képzésének feladatcsoportjai (1-3. évfolyam)

Bemeneti mérések

I. Mesék, kalandos történetek illusztratív feldolgozása

1-3. évfolyam

- Egy kiválasztott mesén keresztül a mese felépítésének, tagolásának bemutatása.
- Megírt mesetörténetek illusztratív feldolgozása vagy egyéni fantáziára épülő személyes mesék kitalálása és elbeszélő jellegű, illusztratív bemutatása.
- Természeti és ember alkotta környezet modellezését követően a kiválasztott mesehősök környezetének feldolgozása, bemutatása különféle technikákkal (pl. színes papírlapokból applikálással).
- A mese ellentétes hatású környezeti, hangulati elemeinek megjelenítése csoportmunkával (pl. vidám-szomorú; mozgalmas-nyugodt; kopár- díszített; szegényes-gazdag; félelmetes- barátságos).

II. Figura és mozgása

1-3. évfolyam

- Egy figura mozgásának, mozgathatóságának szemléltetése.
- A történet, mese szereplőinek megjelenítése rajzzal. Síkfigura kialakítása testrészekre tagolt kivágott formákkal (pl. papírtépés, kivágás, festés).
- Mozdulás, mozdulat, mozdulatsor megjelenítése egyszerű animációs eszközökkel (pl. mozgatható végtagú bábokkal, írásvetítővel).

III. Elbeszélés vonalakkal, különböző vonalminőségek keresése

1. évfolyam

- Vonalarajzra épülő meseillusztrációk bemutatása.
 - Elbeszélés vonallal (pl. a cicamamáról és a kiscicáról, vagy a cicáról és az egérről vonalarajzra épülő elbeszélő rajz készítése).
- A történet különféle alapformákba (pl. négyzetbe, téglalapba, háromszögbe, körformába) való megjelenítése. Pl. hogyan helyezhető el ugyanazon történet egy kör formátumban, egy háromszögben vagy egy négyzetben?
- A kontúrok kiemelése (pl. ceruzával, tollal, zsírkrétával).

2. évfolyam

- Hétköznapi történetek, elbeszélések vonalarajzra épülő illusztrációinak bemutatása.
- A tanuló által választott, megélt hétköznapi történet elbeszélése vonallal (pl. „Én és a cicám” címmel vonalarajzra épülő kompozíció készítése).
- A hétköznapi történet, jelenet különféle alapformákba történő elhelyezése (pl. körformátum, háromszög vagy négyzet formátum).
- A kontúrok kiemelése (pl. ceruzával, tollal, zsírkrétával).
- A természeti és ember alkotta környezet leképzése vonallal.
- Fénymásolt elemek, motívumok segítségével a természeti és ember alkotta környezet újrateemtése.

3. évfolyam

- Legendás történeti eseményeket bemutató iniciálék szemléltetése.
- Egy legendás történet elbeszélése vonallal.
- A történet különféle alapformákba (pl. négyzetbe, téglalapba, háromszögbe, körformába) való megkomponálása.
- A kontúrok kiemelése (pl. tussal-tollal, aranykontúrral).

- Leporelló összeállításával a történelmi esemény egyes jeleneteinek feldolgozása a történet bemutatása, csoportmunkával.

IV. Színes világok megelevenítése, a színek érzelmi ereje

1. évfolyam

- Meseillusztrációk szemléltetésével a színek hatásának, a színek érzelmi erejének megtapasztalása.
- A szemléltetést követően a színek érzelmi erejének kipróbálása (pl. a színes ceruza, pasztell, kréta, tempera alkalmazásával).
- Az elkezdett téma, a kitalált történet tovább folytatása a színek érzelmi erejének (pl. színharmóniák, színkontrasztok) felhasználásával különböző színekkompozíciókban.

2. évfolyam

- Színes fotók segítségével saját hétköznapi történetek vagy természeti jelenségek szemléltetése.
- A szemléltetést követően a színek érzelmi erejének kipróbálása. Színkontrasztok, színharmóniák képzése különböző eszközökkel (pl. színes ceruza, pasztell, tempera és kevert technika alkalmazásával).
- Egy saját élmény feldolgozása a színek érzelmi erejének alkalmazásával.

3. évfolyam

- Történelmi eseményeket, természeti erőket bemutató diakockák szemléltetése.
- A szemléltetést követően a színek érzelmi erejének kipróbálása. Színkontrasztok, színharmóniák képzése különböző eszközökkel (pl. színes ceruza, pasztell, tempera és kevert technika alkalmazásával).
- Az adott történet, jelenség saját élményre (pl. film, fotó, színház) támaszkodó feldolgozása színes kompozícióban.
- A színek és alkalmazott technikák megjelenítő és hangulatkövetítő képességének alkalmazása (pl. színes ceruza, pasztell, tempera vagy vegyes technika segítségével).

V. Megszemélyesítés

1. évfolyam

- Klee portréinak bemutatása.
- Önarckép készítése a jellegzetes arányok és a karakterjegyek megragadásával.
- Törzsi maszkok bemutatása.
- Álarcok, maszkok, készítése (papírmáséból).

2. évfolyam

- Modigliani portrék bemutatása.
- Az önismeret útjai – az emberi arc arányai, a karakter, a mimika megjelenítése.
- Színházi maszkok bemutatása
- Álarcok, maszkok, készítése (papírmáséból).

3. évfolyam

- Én és a külvilág. Az arc arányai, a karakter, a mimika megjelenítése.
- Meglévő portréfotók felhasználása, nagyítása (átírások, fénymásolatok segítségével).
- Szimbolikus tartalmak megjelenítése az arcábrázoláson keresztül.
- Alakoskodási maszkok bemutatása.
- Maszkok, készítése (papírmáséból).

VI. Plasztikus figurák teremtése

1. évfolyam

- Bábok bemutatása
- Bábfigurák készítése. Zsinaggal mozgatható figurák, pálcára vagy lécre szerelt bábok

(papírkivágás, mozgatható elemek összeállítása, festés).

- Figurateremtés a jellegzetes arányok, karakterjegyek, mozdulatok megragadásával, vagy mozgathatósággal (választható technikai megoldás: mintázás agyagból, gipszfaragás; papírmásé).

2. évfolyam

- Kisplasztikák bemutatása

- Emberi figurák és állatfigurák mintázása – különféle mozdulatok megjelenítése kisplasztikában - (választható technikai megoldás: mintázás agyagból - díszítés földfestéssel; gipszfaragás; papírmásé).

- Figurális dombormű létrehozása. Sosemvolt lények életre keltése.

3. évfolyam

- Köztéri szobrok bemutatása (pl. Sárkányölő Szent György).

- A jellegzetes arányok és karakterjegyek felfedezése.

- Táltosok, paripák, félelmetes szörnyállatok teremtése a képzelet és előtanulmányok alapján

- Figurateremtés, a jellegzetes arányok és karakterjegyek kiemelésével (választható technikai megoldás: mintázás agyagból - díszítés földfestéssel; gipszfaragás; papírmásé).

VII. Varázslatos tárgyak, különös eszközök, a szabadon formálható anyag

1. évfolyam

- A természeti népek kézműves tárgyainak bemutatása.

- Különféle kézműves technikák és díszítési módok szemléltetése.

- Az adott vagy választott témához kapcsolódóan valós tárgyak vagy varázseszközök készítése:

- Természetes anyagok, ágak, termések felhasználása, alakítása más anyagokkal együtt.

- Ékszerkészítés természetes anyagokból.

- Agyagedények kialakítása üregeléssel (agyagból, karcolt díszítéssel).

- Növényi anyagokból fonatok készítése

- Rögzítési módok megismerése.

2. évfolyam

- A magyar népművészet tárgyi kultúrájának bemutatása.

- Különféle kézműves technikák és díszítési módok szemléltetése. Az ünnepdíszletei.

- Az adott vagy választott témához kapcsolódóan valós tárgyak vagy varázseszközök készítése:

- Tárgykészítés népi hagyományok alapján

- Ékszerkészítés természetes anyagokból, gyöngyből.

- Agyagedény formálása hurkás felrakással.

- Állati szálak-anyagokból (gyapjú) nemezelt tárgy készítése.

- A textil felhasználási lehetőségeinek kipróbálása.

3. évfolyam

- A keleti kultúrák legegységesebb kézműves tárgyainak bemutatása.

- Különféle kézműves technikák és díszítési módok szemléltetése.

- Az adott vagy választott témához kapcsolódóan valós tárgyak vagy varázseszközök készítése:

- Tárgykészítés a keleti és a mai kultúra esztétikája szerint.

- Személyes tárgyak, ünnepi ajándékok készítése különféle anyagokból.

- Ékszerkészítés gyöngyből vagy szabadon választott anyagból.

- Állatfigurák mintázása emlékképek vagy közvetlen látvány alapján (tömeg, arány, testtartás, mozdulat).

- Állat alakú és antropomorf edény készítése agyagból felrakással, díszítésük földfestékkel, bekarcolt mintákkal.
- Varrással textilfigura létrehozása.
- A hímzés alapfogásai, formaalkotó és dekoratív szerepe.

VIII. Minta, jel, jelkép

1. évfolyam

- A mintaképzés síkbeli és plasztikus módjai
- Mintagyűjtemény létrehozása: Szám-, állati és növényi szimbólumok a mesévilágában
- A törzsi művészet mintakincse
- A motívumok átírása, felhasználása (pl. sgraffito jellegű viaszos technika, festés, karcolás)
- Megőrzött nyomok az agyaglapon (üzenetek, lenyomatok készítése különböző eszközökkel)
- Papírkivágások – szimmetria, pozitív–negatív formák, ritmusok, sorminták
- Fonások papírcsíkokkal, színes fonalakkal, zsinórokkal
- Pecsétek, szerencsét hozó tárgyak, amulettek készítése (agyag, gipsz, talált, gyűjtött tárgyak)

2. évfolyam

- A mintaképzés síkbeli és plasztikus módjai
- Mintagyűjtemény létrehozása: A magyar népművészet mintakincse
- A motívumok átírása, felhasználása
- Növények stilizált megjelenítése (sgraffito jellegű viaszos technika, festés, karcolás agyagba)
- Geometriai szimbólumok (négyzet, kör, felfelé-lefelé mutató háromszög, egymásba kapcsolódó körök)
- Papírkivágások – szimmetria, pozitív–negatív formák, ritmusok, sorminták
- Fonások hánccsal, színes fonalakkal, zsinórokkal
- Pecsétek, szerencsét hozó tárgyak, amulettek készítése (agyag, gipsz, talált, gyűjtött tárgyak)

3. évfolyam

- A mintaképzés síkbeli és plasztikus módjai
- Az elvonatkoztatás útja és célja
- Színszimbólumok (a sárga, narancs, piros, barna, lila, zöld, fehér, arany jelentése) használata
- Mintagyűjtemény létrehozása: a szellemi és valós világ megjelenítése különböző kultúrákban
- Életfa motívumok gyűjtése
- Tűz, víz, föld, levegő – szimbólumok a különböző kultúrákban
- Kompozíciók készítése spirál- és hullámmotívum felhasználásával
- Növények, madarak tanulmányozása
- Az életfa motívum - egyéni elképzelésre épülő illusztratív feldolgozása
- Papírkivágások
- A varrás, hímzés alapfogásai, formaalkotó és dekoratív szerepük

IX. A tér és idő feldolgozása – Időkerék, évszakváltás

1. évfolyam

- Az évszak jeles napjait bemutató naptár készítése: Az évszakokhoz fűződő népi hagyományok képi feldolgozása
- Változások az ünnepi szokások körében – páros képek készítése
- A jeles napokhoz kapcsolódóan kisplasztikák készítése

2. évfolyam

- Ünnepek régen és ma. Változások az ünnepi szokások körében – páros képek alkotása
- Eseménynaptár készítése: Pl. egy családi ünnep vagy eseménysor (pl. házépítés), vagy települési élmény megjelenítése képsorozattal vagy egyszerű fázisrajzokkal (tempera, tollrajz)
- Az otthon környezet modellezése agyagból. A tér, a környezet átalakítása
- A település jeles eseményének bemutatása csoportmunkával, nagyméretű, színes kompozíciókkal
- A folyamat plasztikus megjelenítése csoportmunkában (papírmasé és más anyagokkal)

3. évfolyam

- Az évszakváltás okainak megismerése, képi, plasztikai feldolgozása
- A természeti erők hatásának felidézése, megjelenítése képsorozatokkal (pl. tollrajz)
- A természet körforgását bemutató pannó készítése (pl. tempera, fotómontázs, kollázs technikával)
- A természet körforgásának szimbolikus megjelenítése kisplasztikákkal

X. A kifejezési eszköztár gazdagítása

- Karcolás földbe, agyagba
- Rajzolás ceruzával, színessel, filctollal, zsírkrétával, pasztellkrétával
- Sgrafitto jellegű alkotás készítése viaszos technikával
- Festés vízfestékkel, temperával, ecsettel, újjal, tenyérrel, szivaccsal
- Alkotás vegyes technikával
- Nyomhagyás cérnával, rajzeszközökkel, kézzel, bottal, szivacs hengerrel
- Nyomrögztetés ceruzával, krétával, agyaggal, gipsszel
- Formaképzés tépéssel, vágással
- Mintázás agyagból, gipszfaragással, papírmaséból
- Díszítés földfestékkel
- Konstruálás dróttal, tapétaragasztós papírral
- Tárgykészítés talált tárgyakból, természetes anyagokból, gyapjúból fonalból, textilből, gyöngyből
- Tárgyalkotás fűzéssel, nemezéléssel, varrással, hímzéssel, kötözéssel, ragasztással
- Kollázs készítés fénymásolt lapok felhasználásával
- Fotómontázs készítése fényképek felhasználásával
- Animáció tárgyakkal, mozgatható végtagú bábokkal
- Kísérletek színes papírlapokkal, öltöztethető babákkal, játékszobabelsővel

XI. A tanultak összegzése

- Közös munkával, a munkák rendszerezésével a tanultak összegzése
- Kimeneti mérések
- A legszebb munkák kiállításra történő előkészítése, bemutatása

Alapfok (4-6. évfolyam) fejlesztési feladatok / Tananyag / Követelmény

	4. évfolyam	5. évfolyam	6. évfolyam
Fejlesztési feladatok	<ul style="list-style-type: none"> – A látás és a látványértelmező képesség tudatosítása, fejlesztése. – A kézműves tárgyalítás, a képző- és iparművészeti, médiaművészeti tevékenységek megalapozása. – A látvány utáni ábrázolás alapvető törvényszerűségeinek felismertetése, a vizuális nyelvrendszer alapjainak elsajátíttatása. – A kifejezéshez, alkotáshoz szükséges képességek továbbfejlesztése, a képi műveltség bővítése. – A tanuló kitartó, feladattudatos munkavégzésének segítése. 	<ul style="list-style-type: none"> – Az emberi és a természeti környezet esztétikumának felismertetése, a művészetek, alkotási tevékenységek iránti érdeklődés megerősítése. – A látás és a látványértelmező képesség pontosítása, fejlesztése. – A kézműves tárgyalítás, a képző- és iparművészeti, médiaművészeti tevékenységek körének bővítése. – A látvány utáni ábrázolás törvényszerűségeinek felismertetése, a vizuális nyelvrendszer alkalmazásának fejlesztése a különböző feladatok során. – A manuális tudás és az alkotóképesség továbbfejlesztése, a stílusérzék megalapozása. 	<ul style="list-style-type: none"> – A látvány és a tanult ábrázolás összhangba hozása a személyes mondanivalóval. – A természet- és emberábrázolás különböző formáinak megismertetése. – A stílus- és arányérzék továbbfejlesztése. – Az önálló kézműves tárgyalítás technikájának megválasztására, a képző- és iparművészeti, médiaművészeti tevékenységek eszköztárának biztonságos használatára való képesség fejlesztése. – A látvány utáni ábrázolás árnyaltabbá tétele, a kompozíció, a szín és az előadásmód finomítása. – A képi műveltség bővítése.
Tananyag	<p><i>Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek</i></p> <p>A látvány megfigyelése, értelmezése, rögzítése</p> <p>Síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok és eszközök</p> <p>Különböző képző- és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák</p> <p>Az egyes műfajokra jellemző előadásmódok</p> <p>A középkor művészettörténeti érdekességei</p> <p>Az egyes népművészeti tájegységekre jellemző stílusjegyek, technikák</p> <p>A formák, színek tudatos használata és a térábrázolás kérdései</p> <p>A tárgyalítás, a tárgykészítéshez kapcsolódó anyagok, egyes eljárások, technikák</p> <p>Hagyományos és új médiumok</p> <p>Tanulmányok, szabadkézi vázlatok, makettek</p> <p>Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai</p> <p>Eszközhazsnálati és munkavédelmi szabályok</p>	<p><i>Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek</i></p> <p>A látvány megfigyelése, perspektivikus ábrázolása</p> <p>Rajzeszközök, plasztikus és modellező anyagok és eszközök</p> <p>Különböző képző- és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák</p> <p>Az egyes műfajokra jellemző előadásmódok</p> <p>Az ókori antik világ és a reneszánsz művészettörténet érdekességei</p> <p>Az egyes népművészeti tájegységekre jellemző stílusjegyek, technikák</p> <p>A formai, szintani alapismeretek</p> <p>A tárgyalítás, a tárgykészítéshez kapcsolódó anyagok, egyes eljárások, technikák</p> <p>Hagyományos és új médiumok</p> <p>Az előképek megismerése, feldolgozása – tanulmányrajzok, vázlatok, makettek, modellek</p> <p>Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai</p> <p>Eszközhazsnálati és munkavédelmi szabályok</p>	<p><i>Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek</i></p> <p>Rajzeszközök, vizes bázisú festékek és plasztikus anyagok</p> <p>A képző- és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák</p> <p>A barokk művészettörténeti korszakára jellemző stílusjegyek, technikák</p> <p>A stílusorszakokra jellemző előadásmódok</p> <p>Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai</p> <p>Eszközhazsnálati és munkavédelmi szabályok</p>

Követelmény	<p>A tanuló ismerje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a választott kor művészetét, kézműves kultúráját, tárgyait, – a vizuális kifejezés formáit, eszközeit, elemeit és nyelvezetét, – a tervezéstől a tárgyalásig tartó kreatív folyamat részeit, – a legfontosabb baleset és munkavédelmi tudnivalókat. <p>Legyen képes:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a látvány és jelenségek értelmezésére, rögzítésére, – egy gondolat, téma kibontására, sík és plasztikus variációinak létrehozására, – motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra, – a perspektivikus ábrázolás alapszabályai szerint tárgycsoportok, figurák ábrázolására, – színtani alapismereteinek felhasználásával önálló képek készítésére, – kompozíciós ismereteinek alkalmazására, – változatos – forma – faktúra és felületminőségek létrehozására, – különböző anyagokkal és eszközökkel, változatos konstrukciók–tárgyak létrehozására, – egyéni eszközhasználatra, – a műalkotások értő befogadására, – vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és alkalmazására, – a legfontosabb baleset– és munkavédelmi szabályok betartására. 	<p>A tanuló ismerje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – az adott kor művészetét, kézműves kultúráját, tárgyait, – a vizuális kifejezés formáit, eszközeit, elemeit és nyelvezetét, – a tervezéstől a tárgyalásig tartó kreatív folyamat részeit, – a legfontosabb baleset és munkavédelmi tudnivalókat. <p>Legyen képes:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a látvány és jelenségek értelmezésére, rögzítésére, – egy gondolat, téma kibontására, sík és plasztikus variációinak létrehozására, – motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra, – a perspektivikus ábrázolás alapszabályai szerint tárgycsoportok, figurák ábrázolására, – színtani alapismereteinek felhasználásával önálló képek készítésére, – kompozíciós ismereteinek alkalmazására, – változatos forma–, faktúra– és felületminőségek létrehozására, – különböző anyagokkal és eszközökkel, változatos konstrukciók, tárgyak létrehozására, – egyéni eszközhasználatra, – a műalkotások értő befogadására, – vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és alkalmazására, – a legfontosabb baleset– és munkavédelmi szabályok betartására. 	<p>A tanuló ismerje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – az adott kor művészetét, kézműves kultúráját, tárgyait, – a vizuális kifejezés formáit, eszközeit, elemeit és nyelvezetét, – a tervezéstől a tárgyalásig tartó kreatív folyamat részeit, – a legfontosabb baleset és munkavédelmi tudnivalókat. <p>Legyen képes:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a látvány és jelenségek értelmezésére, rögzítésére, – egy gondolat, téma kibontására, sík és plasztikus variációinak létrehozására, – motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra, – a perspektivikus ábrázolás alapszabályai szerint tárgycsoportok, figurák ábrázolására, – színtani alapismereteinek felhasználásával önálló képek készítésére, – kompozíciós ismereteinek alkalmazására, – változatos forma–, faktúra– és felületminőségek létrehozására, – különböző anyagokkal és eszközökkel, változatos konstrukciók, tárgyak létrehozására, – egyéni eszközhasználatra, – a műalkotások értő befogadására, – vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és alkalmazására, – a legfontosabb baleset– és munkavédelmi szabályok betartására.
--------------------	--	--	--

Feladatcsoportok / 4. évfolyam

Történetész – történetábrázolás

- Képzletbeli utazás (egy középkori városban – illusztrációk különféle rajzeszközökkel, vagy képregény-szerűen elmesélve)
- A kor hétköznapijainak megjelenítése a megismert ábrázolási formák, stílusjegyek felidézésével. A tervek nagyítása, megfestése (képi, fotó, vagy számítógépesfeldolgozások)

Környezetábrázolás – hangulatteremtés

- A környezet épített elemeinek rajza (városi utcák, homlokzatok – perspektivikus és síkszerű ábrázolása)

– kollázs különböző felületű, struktúrájú, textúrájú anyagokkal, tussal, páccal – makett készítése vegyes technikával

– Makett készítés (házak, lakótornyok, várak) különféle anyagok felhasználásával

Színharmóniák

– A monokróm színhasználatról a komplementer színpárokig (dekoratív feladatok és csendéletek feldolgozása különböző színhasználattal)

– Egy főszínré hangolás, főszín és elsődleges keverek színei (színvázlatok készítése)

– Tiszta színekből és szürkékből építkező képek ()

Rész és egész

– Papírmozaik készítése (ókori vagy bizánci minták alapján)

– Üveglablakok (a figurák és díszítő motívumok tagolása, a kontúrokszerepe)

– Rózsablak – színes kép készítése

– Királyfejek, egészalakos figurák rajza viaszolt, festett alapról visszakaparásos technikával

Képeskönyv

– A mai életünk kódexe (illusztrált könyv a természetvédelemről, állatvédelemről)

– Cél és célszerűség, a könyvkötés alapfogásai (ragasztás, fűzés, könyvborító készítése)

– A papír tulajdonságai (papírhajtogatás, papírdomborítás, áttört, ragasztott díszítések)

– Betűkép, iniciálé készítése, szövegírás (temperafestés, kézírás vágott hegyű tollal)

Mintakincs

– Az adott korra jellemző minták, díszítések gyűjtése, vázlatfüzetbe rajzolása (plasztikus és sík ornamentika feldolgozása)

– A gyűjtött minták egy-egy részletének nagyítása, új kontextusba helyezése (vízfestés, ecsetrajz, különböző léptékben – páros munka)

– Ornamentika szerkesztése, rajzolása természeti motívumok, növények felhasználásával (akvarell ceruza, vízfestékek, sablonok)

Plasztika

– Oszlopszobrok. Szoborfaragás (egyszerűen formált emberfigurák gipszből, Ytong téglából)

– Vízköpők. Fantasztikus figurák, állatalakok (gótikus templomokról; mintázás agyagból)

– Figuraterepmés valódi állatok és képzeletbeli szörnyek megformálásával (vázkészítés drótból, kisplasztika készítése)

Öltözéktervezés

– Sisak készítése. A viselhetőség és a méretek figyelembevétele (makett készítés kartonból)

– A szín- és az anyagválasztás szerepe (papír, textilanyagok felhasználása, karcolás, hajtás, ragasztás, festés, varrás)

Arcképtár

– Önarckép különböző elképzelt szerepben, jelmezben és korban való ábrázolása (múltból vett példák és jövőbeli elképzések)

– Önarckép gyűjtemény mai környezetben (ceruza, krétarajzok, tempera)

Értékelés és kiállítás-rendezés

Történetábrázolás

- Életképek (reneszánsz palotában; illusztrációk különféle színes eszközökkel vagy képregény-szerűen elmesélve)
- A kor ünnepeinek megjelenítése a megismert ábrázolási formák, stílusjegyek felidézésével (képi, fotó, videó vagy számítógépes feldolgozások)

Tornyok, várak, paloták

- Épületábrázolás tusrajzzal (vázlatkészítés valós épületekről, részletmegoldásairól- lavírozás)
- Struktúra – textúra, formaszervezet és felületi megjelenés (kollázs különböző felületű, struktúrájú, textúrájú anyagokkal, tussal, páccal)
- Makett készítés különféle anyagok felhasználásával csoportmunkában

Színharmóniák

- Tájképek különböző fényviszonyok között – csak színfoltokkal festve – hajnalban, délben, szürkületben, éjszaka (gyűjtés elektronikus formában is, kísérletek a számítógépes grafikai programok használatával)
- Telt és tört színek, komplementer színek és különböző árnyalataik (műtermi és plein-air festés akvarellal, krétával, kevert eljárással)

Környezetábrázolás – kép és valóság

- A tárgyak és a természeti környezet megfigyelése (drapériák, gyümölcs-zöldség csendéletek, forgástestek)
- Az ablakon átlátható világ (ábrázolás pitt–krétával, festéssel)
- A vonalperspektíva, levegő és színperspektíva felfedezése (belső és külső tér ábrázolása)
- Előtér – középtér – háttér (tusrajzok, szénrajzok)
- Öltözéktervezés (a figura és mozdulatának megtervezése – az öltözék arányai, részletmegoldásai, korhúsége)
- A szín- és az anyagválasztás szerepe (a tudatos szín- és anyaghasználat erősítése)
- Fejfedők (bohócsipka) készítése a viselhetőség és a méretek figyelembevételével (papír és textilanyagok felhasználása, karcolás, hajtás, ragasztás, festés, varrás)

Képeskönyv

- A természet törvényeinek, jelenségeinek megfigyelése, összegyűjtése, lejegyzése (a különféle termékek felépítésének, állatok vázszerkezetének vizsgálata – mákgubó, toboz, csigaház)
- Növények, állatok minél pontosabb megfigyelés alapján készült illusztrációi (részletrajzok és mozdulatvázlatok)
- Magyarázó rajz, részletek és leírások a tervlapon (aprólékos ceruza és tusrajzok, temperafestés, kézírás vágott hegyű tollal)

Mintakincs

- A korra jellemző textilminták, díszítések gyűjtése, vázlatfüzetbe rajzolása
- Gyűjtött minták egy–egy részletének nagyítása, új kontextusba helyezése (vízfestés, ecsetrajz, különböző léptékekben – páros munka)
- Ornamentika szerkesztése, rajzolása természeti motívumok, növények felhasználásával
- Egyszerű díszítőelemek szimmetrikus, pozitív–negatív formákká, ritmussá rendezése
- Természetes formák redukálása, egyszerűsítése, stilizálása, szín- és forma–variációk létrehozása (papírmetszet létrehozása)

Arcképtár

- Hétköznapi tömeg (piaci sokadalom) összeállítása nagyméretű kartonra (közös festmény készítése saját, választott figurákkal)

– Különböző korú és karakterű emberek portréja. (csoportmunka ceruza, krétarajzok, tempera)

Fény-árnyék jelenségek

– Titokzatos terek létrehozása, a fény–árnyék hatások felhasználásával (tusrajzok)

– Vázlatok készítése jellegzetes fény–árnyék viszonyok bemutatására

– Térkonstrukció talált, gyűjtött tárgyakból, lepedőkből, zsinórokból, kartonokból többféle bevilágítással (közös, csoportos alkotás)

– Fényképek, videó készítése a terek bejárásával, a korábbi munkák térbe helyezése, „helyzetbe hozása”
Értékelés és kiállítás–rendezés

Feladatcsoportok / 6. évfolyam

Történetábrázolás

– Mozgalmas jelenetek (Álarcosbál egy barokk kastélyban. Illusztrációk különféle színes eszközökkel vagy képregény-szerűen elmesélve)

– Grotteszk, vígjátéki történetelemek illusztratív feldolgozása a megismert ábrázolási formák, stílusjegyek felidézésével (képi, fotó, videó vagy számítógépes feldolgozások)

Tornyok, várak, paloták

– Épületek belseje, bútorai (korabeli bútorok alapján bútorterv készítése újfunkcióra)

– Épületábrázolás tusrajzzal, vegyes technikával (kollázs különböző felületű, struktúrájú, textúrájú anyagokkal, tussal, páccal)

Színharmóniák

– Öltözetek pasztellszínekkel (gyűjtés elektronikus formában, kísérletek a számítógépes grafikai programok használatával)

– Színhangulatok festése zenei hangzásokra (akvarell, kréta kevert eljárások)

Öltözék

– Legyező és maszk készítése, a működés és a méretek figyelembevétele, a szín- és az anyagválasztás szerepe (papír, textilanyagok felhasználása, karcolás, hajtás, ragasztás, festés, varrás)

Kép és valóság

– A térábrázolási konvenciók, optikai csalódások, illúziókeltés (egymásra hordott tárgyak perspektivikus rajza torzításokkal, rajzi „csalásokkal”)

– A perspektíva és az axonometria fitorai (Escher rajzai, térformái. Gyűjtések)

– Tárgyak ábrázolása eltérő, végletes nézőpontokból – alulnézet, felülnézet, közlőlől – és messzire távolodva (grafit, szén, pitt kréta)

Mintakincs

– Épületdíszítések, minták gyűjtése, rajzolásuk vázlatfüzetbe (rajzolás fotók alapján és gipsz stukkók és másolatok után)

– Gyűjtött minták egy–egy részletének nagyítása, új kontextusba helyezése (vízfestés, ecsetrajz, különböző léptékben – páros munka)

– Ornamentika szerkesztése, rajzolása természetimotívumok, növények, csiga, kagylóimotívumok felhasználásával (akvarell ceruza, vízfestékek, sablonok)

Arcképtár

– Arcképek díszes keretben (festés és applikáció)

– Különböző korú és karakterű emberek portréja (rajzolás modell után, ceruza, krétarajzok, tempera)

A tárgyak egyedi vonásai

- Lakomák gazdag tárgyi világa. Gyűjtés a németalföldi festmények és mai fotók, installációk körében (közösen összeállított csendélet rajza - régi kanccsók, talpas tálak, fedeles edények és gyümölcsök, csipkék, drapériák)
- Hasonlóság és különbözőség. Azonos funkciójú tárgyak megfigyelése, egyedi vonásaik, különbözőségeik felfedezése (karakteres kannák, kiöntők összehasonlítása, lerajzolása - ceruza, vízfesték)

A tárgyak összhangja

- Hangszerek (hegedű, mandolin, ritmushangszerek lerajzolása, pontos arányainak megfigyelése)
- Klasszikus és saját megoldások
- Csendélet, drapériák, hangszerek beállításával (összefogott kompozíciók, finom részletmegoldások, pasztellkréta)

Vizsgamunka készítése / Értékelés és kiállítás–rendezés

A Budai Rajziskola összevont évfolyamokkal működő képzésének feladatcsoportjai (4-6. évfolyam) (új)

Bemeneti mérések

I. Fény és árnyék jelenségek - Színharmóniák

4-6. évfolyam

- Titokzatos terek létrehozása megvilágítással, fény–árnyék hatások felhasználásával
- Vázlatok készítése a jellegzetes fény–árnyék viszonyok bemutatására
- Térkonstrukció talált, gyűjtött tárgyakból, lepedőkből, zsinórokból, kartonokból többféle bevilágítással (közös, csoportos alkotás)
- Fényképek, videó készítése a terek bejárásával, a korábbi munkák térbe helyezése

4. évfolyam

- A monokróm színhasználattól a komplementer színpárokig. Az előző feladat feldolgozása más-más színvilággal:
- Monokróm színekkel
- Egy főszínre hangolással, főszín és elsődleges keverék színeinek felhasználásával
- Tiszta színekből és szürkékből építkezve

5. évfolyam

- Különböző színvilágú tájképek bemutatása
- Tájképek alkotása – csak színfoltokkal festve – hajnalban, délben, szürkületben, éjszaka (gyűjtés elektronikus formában is, kísérletek a számítógépes grafikai programok használatával)
- Telt és tört színek, a komplementer színek és különböző árnyalataik
- Festés akvarellal, krétával, kevert eljárással

6. évfolyam

- Színhangulatok festése zenei hangzásokra (akvarellal, krétával, vagy vegyes-kevert eljárásokkal)

II. Kép és valóság - Környezetábrázolás - hangulatteremtés

4. évfolyam

- A környezet épített elemeinek rajza (homlokzatok)
- Épülethomlokzat kollázsok alkotása különböző felületű, struktúrájú, textúrájú anyagokkal, tussal, páccal

- Épület-makett készítése (házak, lakótornyok, várak) különféle anyagok felhasználásával

5. évfolyam

- A tárgyak és a természeti környezet megfigyelése
- Az ablakon átlátható világ (ábrázolás pitt–krétával, festéssel)
- A vonalperspektíva, levegő és színperspektíva felfedezése
- Az előtér – középtér – háttér (tusrajzok, szénrajzok) megjelenítése

6. évfolyam

- A térábrázolási illúziók, optikai csalódások, konvenciók megismerés
- A perspektíva és az axonometria fintojai (Escher rajzai, térformái. Gyűjtések)
- Tárgyak ábrázolása eltérő, végletes nézőpontokból – alulnézet, felülnézet, közelről – és messzire távolodva (grafit, szén, pitt kréta)

III. Történetiszöveés – történetábrázolás

4. évfolyam

- Képzletbeli utazás (pl. Egy középkori városban – illusztrációk különféle rajzeszközökkel, vagy képregény-szerűen elmesélve)
- A kor hétköznapjainak megjelenítése a megismert ábrázolási formák, stílusjegyek felidézésével
- A tervek nagyítása, megfestése (képi, fotó, videó – vagy számítógépes feldolgozások)
- Egészalakos királyfigurák rajza

5. évfolyam

- Életképek (pl. Egy reneszánsz palotában. Illusztrációk különféle színes eszközökkel vagy képregény-szerűen elmesélve)
- A kor ünnepeinek megjelenítése a megismert ábrázolási formák, stílusjegyek felidézésével (kép, fotó, videó)

6. évfolyam

- Mozgalmas jelenetek (pl. Álarcosbál egy barokk kastélyban. Illusztrációk különféle színes eszközökkel vagy képregény-szerűen elmesélve)
- Grotosz, vígjátéki történetelemek illusztratív feldolgozása a megismert ábrázolási formák, stílusjegyek felidézésével (képi, fotó, videó vagy számítógépes feldolgozások)

IV. Mintakincs – a rész és az egész

4. évfolyam

- Az adott korra jellemző minták, díszítések gyűjtése, vázlatfüzetbe rajzolása
- A gyűjtött minták egy–egy részletének nagyítása, új kontextusba helyezése (vízfestés, ecsetrajz, különböző léptékben – páros munka)
- Ornamentika szerkesztése, rajzolása természeti motívumok, növények, felhasználásával (akvarell ceruza, vízfestékek, sablonok)
- Papírmozaik készítése (ókori vagy bizánci minta alapján)
- Üvegablakok (rózsaablakok) tervezés
- Királyfejek készítése viaszolt festett alapról visszakaparásos technikával

5. évfolyam

- A korra jellemző textilminták, díszítések gyűjtése, vázlatfüzetbe rajzolása
- Gyűjtött minták egy–egy részletének nagyítása, új kontextusba helyezése (vízfestés, ecsetrajz, különböző léptékben – páros munka)
- Ornamentika szerkesztése, rajzolása természeti motívumok, növények felhasználásával (akvarell ceruza, vízfestékek, sablonok)

- Egyszerű díszítőelemek szimmetrikus, pozitív–negatív formákká, ritmussá rendezése
- Természetes formák redukálása, egyszerűsítése, stilizálása, szín– és forma–variációk létrehozása (papírmetszet létrehozása)

6. évfolyam

- Épületdíszítések, minták gyűjtése (pl. Kővágóörsi, alföldi parasztházak, nemesi kúriák)
- Gyűjtött minták egy–egy részletének nagyítása, új kontextusba helyezése (vízfestés, ecsetrajz, különböző léptékben – páros munka), vagy: pl. készen kapható habarcsból homlokdíszek megformálása)
- Ornamentika szerkesztése, rajzolása – természeti motívumok, növények, csiga, kagylómotívumok felhasználásával (akvarell ceruza, vízfestékek, sablonok)

V. A tárgyak egyedi vonásai és összhangja

4-6 évfolyam

- Tárgyak, drapériák, hangszerek beállítása
- Összefogott kompozíciók, finom részletmegoldásokkal csendéletek festése
- Klasszikus és saját ábrázolási megoldások

6. évfolyam

- A lakomák gazdag tárgyi világa. Gyűjtés a németalföldi festmények és mai fotók, installációk körében
- Hasonlóság, különbözőség, összhang - azonos funkciójú tárgyak megfigyelése, egyedi vonásaik, különbözőségeik, azonosságuk felfedezése (ceruza, vízfesték)

VI. Plasztika - tornyok, várak, paloták

1. évfolyam

- Oszlopszobrok. Szoborfaragás (egyszerűen formált emberfigurák gipszből, Ytong téglából)
- Vízköpők. Fantasztikus figurák, állatalakok (gótikus templomokról; mintázásagyagból)
- Figuraterepítés valódi állatok és képzeletbeli szörnyek megformálásával

2. évfolyam

- Épületábrázolás tusrajzzal
- Struktúra – textúra, formaszervezet és felületi megjelenés (kollázs különböző felületű, struktúrájú, textúrájú anyagokkal, tussal, páccal)
- Makett-készítés különféle anyagok felhasználásával csoportmunkában

3. évfolyam

- Épületek belseje, bútorai
- Épületábrázolás tusrajzzal, vegyes technikával (kollázs különböző felületű, struktúrájú, textúrájú anyagokkal, tussal, páccal)

VII. Öltözéktervezés

4. évfolyam

- Középkori sisakok bemutatása
- Sisak készítése. A viselhetőség és a méretek figyelembevétel
- A szín– és az anyagválasztás szerepe (papír, textilanyagok felhasználása, karcolás, hajtás, ragasztás, festés, varrás)

5. évfolyam

- Gótikus és reneszánsz fejfedők bemutatása
- A szín– és az anyagválasztás szerepe
- Fejfedők készítése a viselhetőség és a méretek figyelembevétele (papír és textilanyagok felhasználása, karcolás, hajtás, ragasztás, festés, varrás)

6. évfolyam

- Reneszánsz és barokk viseletek, öltözék-kiegészítők bemutatása
 - Öltözetek pasztellszínekkel (gyűjtés hagyományos és elektronikus formában, kísérletek a számítógépes grafikai programok használatával)
 - Legyező és álarc készítése a működés és a méretek figyelembevételével
 - A szín- és az anyagválasztás szerepe (papír, textilanyagok felhasználása, karcolás, hajtás, ragasztás, festés, varrás)
- A megismert elemek felhasználása a kortárs divattervezésben

VIII. Arcképtár

4. évfolyam

- Középkori portrék bemutatása
- Önarckép különböző elképzelt szerepben, jelmezben és korban
- Önarckép mai környezetben (pl. ceruza, krétarajzok, tempera)

5. évfolyam

- Reneszánsz portrék bemutatás
- Hétköznapi tömeg (piaci sokadalom) összeállítása nagyméretű kartonra (saját, választott figurákkal)
- Különböző korú és karakterű emberek portréja. (Csoportmunka. Ceruza, krétarajzok, tempera).

6. évfolyam

- Barokk portrék bemutatása
- Arcképek díszes keretben
- Különböző korú és karakterű emberek portréja (ceruza, krétarajzok, tempera)

IX. Képeskönyv

4. évfolyam

- A kódex, a könyv funkciója.
- A mai életünk kódexe.
- Cél és célszerűség, a könyvkötés alapfogásai.
- A papír tulajdonságai.
- Betűkép, iniciais készítése, szövegírás (temperafestés, kézírás vágott hegyűtollal)

5-6. évfolyam

- Az ismeretterjesztő könyvek funkciója
- A természet törvényeinek, jelenségeinek megfigyelése, összegyűjtése, lejegyzése, könyvillusztrációként való feldolgozása.
- Növények, állatok minél pontosabb megfigyelés alapján illusztrációk készítése.
- Magyarozó rajz pl. a madár repülése, a szárny mozgása) részletek és leírások a tervlapon (aprólékos ceruza és tusrajzok, temperafestés, kézírás vágott hegyűtollal).

X. A kifejezési eszköztár gazdagítása

- Karcolás földbe, agyagba
- Rajzolás grafit, színes ceruzával, tollal, szénrel, pitt krétával, zsírkrétával, pasztellkrétával,
- Sgraffito jellegű alkotás készítése viaszos technikával
- Festés tussal, páccal, vízfestékekkel, temperával, ecsettel, újjal, tenyérrel, szivaccsal.
- Alkotás vegyes technikával
- Nyomhagyás cérnával, rajzeszközökkel, szivacs hengerrel...
- Formaképzés tépéssel, vágással

- Mintázás agyagból, gipszfaragással, papírmaséból, Ytong-ból.
- Konstruálás gyűjtött tárgyakból, lepedőkből, kötelekből, kartonokból, fénnel.
- Tárgykészítés talált tárgyakból, természetes anyagokból (pl. gyapjúból...), fonalból, textilből, drótból, papírból.
- Tárgyalkotás fűzéssel, nemezeléssel, varrással, hímzéssel, kötözéssel, ragasztással.
- Kollázs készítés fénymásolt vagy festett és talált lapok, tárgyak felhasználásával.
- Fotómontázs készítése fényképek felhasználásával.
- Animáció írásvetítővel.
- Kísérletek színes papírlapokkal, fotókkal, videóval, számítógépes grafikai programok használatával

XI. A tanultak összegzése

- Közös munkával, a munkák rendszerezésével a tanultak összegzése.
- Kimeneti mérések.
- A legszebb munkák bemutatásra, kiállításra történő előkészítése.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:

- a vizuális művészetek eszköztárát
- a tárgytervezés és tárgykészítés fázisai
- a rajzolás, festés, terművészet műfaji sajátosságait, anyagait és eszközeit
- a különböző ábrázolási és tárgyalkotó technikákat
- a legjelentősebb művészettörténeti korszakok művészetének jellegzetességeit, kultúráját, tárgyait,
- a legfontosabb baleset- és munkavédelmi tudnivalókat

A tanuló legyen képes:

- az alkotói munka végig vitelére
- a látvány és jelenségek megragadására, visszaadására
- motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra
- a perspektivikus ábrázolás szabályainak alkalmazására
- színtani ismereteinek felhasználására
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására
- sokféle eszköz- és anyaghasználatra a kifejezés érdekében
- konzekvens munkák elkészítésére,
- a művészettörténeti korok, stílusok megkülönböztetésére, értő befogadására
- a legfontosabb baleset- és munkavédelmi szabályok betartására

Művészeti alapvizsga

A) vizsgarész:

I.) Alkotás: Dokumentációval együtt benyújtott kész kép, képsorozat

- 1.) Táj megfigyelése és elemzése rajzi, festői módon
- 2.) Természeti formák megfigyelése, elemzése, lerajzolása, megfestése
- 3.) Használati tárgyak rajzos elemzése

- 4.) Fény-árnyék, az önárnyék, vetett árnyék vizsgálata rajzolással, nyomhagyással
- 5.) Formakarakterek és karakter-kontrasztok rajzolása, festése
- 6.) Faktúra - kontrasztok rajzolása, festése
- 7.) Választott tárgyról készült sorozat készítése szabadon választott technikával
- 8.) Térkonstrukció, és variációinak elkészítése
- 9.) Használati tárgy, tárgy együttes készítése

II.) Portfólió (rajzi, tervezési dokumentáció)

Szemléltesse a komplex képzőművészeti (rajzi, festési, mintázási elemeket magába foglaló) feladat megoldásának fázisait (tanulmányrajzok, tervvázlatok, színtervek, anyagkísérletek, faktúratanulmányok...).

B.) vizsgarész:

I.) Alkotás: Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített kép

- 1.) Csendélet ábrázolása szabadon választott technikával
- 2.) Természeti forma szerkezetének rajzi, vizuális elemzése
- 3.) Belső tér részletének ábrázolása
- 4.) Szögletes test csoport fény-árnyék viszonyának tónusos ábrázolása
- 5.) Térforma sík redukciója
- 6.) Térkonstrukció készítése

A vizsga értékelése

A vizuális alkotó gyakorlat alapvizsga értékelésének általános szempontjai:

- esztétikai érzékenység, művészeti ismeretek jelenléte,
- tervezési, plasztikai tárgyformáló készség,
- a kísérletező kedv és kreativitás megjelenése,
- alapvető anyag-, eszköz- és szerszámhasználati ismeret, jártasság,
- térformálás, konstruáló és kompozíciós készség,
- a tartalomnak megfelelő anyag, forma, szín, technika és kifejezőmód használata,
- az elkészült munka egyedisége, összhangja.

KÉPZŐMŰVÉSZETI TANSZAK / GRAFIKA ÉS FESTÉSZET ALAPJAI tantárgy

A grafika és festészet alapjai tantárgy célja a képi világ, a képi kifejezés különböző módjainak megismertetése. A fantázia kibontakoztatása, a valósággal való összekapcsolása. Változatos felfedező és alkotó folyamatokon keresztül hozzásegíteni a tanulókat az önálló, kreatív tevékenységekhez. A tantárgy feladata előkészíteni és megalapozni a művészi igényű szakmai munkát.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama:

Vizuális alkotó gyakorlat

– vizsgamunka bemutatása 15 perc

– helyszíni feladat megoldása 105 perc

A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozta meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, alkotó, konstruáló, tárgykészítő képessége. A feladatmegoldás tükrözze a tanulónak a vizuális alkotó gyakorlatok során megszerzett tudását a művészeti ág anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről, megszerzett ismeretét. A megvalósított vizsgamunka mutassa be a tanuló technikai jártasságát, tudását.

A vizuális alkotó gyakorlat alapvizsga két részből tevődik össze:

A) Dokumentációval együtt benyújtott kész kép, képsorozat vagy tárgy, tárgycsoport.

A benyújtott vizsgamunka – tanári irányítással megvalósított – tervezési munka alapján, szabadon választott technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

- tárgy, tárgy együttes,
- festészeti, grafikai alkotás–sorozat,
- szobor, térkonstrukció és variációi.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített kész kép vagy tárgy.

Az intézmény által meghatározott vizsgafeladat tervvázlat alapján, szabadon választott anyaggal és technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

- tárgy,
- festészeti, grafikai alkotás,
- szobor - térkonstrukció

Fejlesztési feladatok - Tananyag – Követelmény 1-3. évfolyam

	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam
Fejlesztési feladatok	<ul style="list-style-type: none"> – A környezet esztétikumára érzékeny nyitott szemlélet kialakítása. – A grafikai és festészeti munkához szükséges eszköz– és anyaghasználati készség fejlesztése. – A vonallal, színnel, felülettel, díszítménnyel, kompozícióval kapcsolatos tapasztalatok játékos gazdagítása. – A képzőművészeti munkához szükséges érzéki tapasztalások és technikai ismeretek átadása. – Örömteli munkával a személyes megnyilvánulásnak teret adó alkotótevékenység motiválása. – Kreatív gondolkodásra, alkotásra nevelés. 	<ul style="list-style-type: none"> – A grafikai és festészeti munkához szükséges eszköz– és anyaghasználati készség fejlesztése. – A vonallal, színnel, felülettel, díszítménnyel, kompozícióval kapcsolatos tapasztalatok gazdagítása. – A képzőművészeti munkához szükséges érzéki tapasztalások és technikai ismeretek átadása. – Örömteli munkával a személyes megnyilvánulásnak teret adó alkotótevékenység motiválása. – Kreatív gondolkodásra, alkotásra nevelés. 	<ul style="list-style-type: none"> – A grafikai és festészeti munkához szükséges eszköz és anyaghasználati készség fejlesztése. – A vonallal, színnel, felülettel, díszítménnyel, kompozícióval kapcsolatos tapasztalatok gazdagítása. – A képzőművészeti munkához szükséges érzéki tapasztalások és technikai ismeretek átadása. – Örömteli munkával a személyes megnyilvánulásnak teret adó alkotótevékenység motiválása. – Kreatív gondolkodásra, alkotásra nevelés. – Az önkifejezés változatos formáinak alkalmazása.
Tananyag	<p>Grafikai és festészeti ismeretek</p> <p>A vonal megjelenési formái A szín szerepe az érzelmek, hangulat kifejezésében A forma, folt, felület és textúra jelentése és létrehozásának lehetőségei A gyűjtés, gyűjtemény létrehozásának módjai Részlet és nagyítás A díszítés sajátosságai A nyomhagyás egyszerű technikái Kompozíciós alapismeretek Az illusztratív ábrázolás Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek</p>	<p>Grafikai és festészeti ismeretek</p> <p>Vonal a térben A szín szerepe és hatása a tárgyakon és a térben A színek és lelki minőségek Felület és textúra kontrasztok és létrehozásának lehetőségei A gyűjtés, gyűjtemény létrehozásának módjai A díszítés sajátosságai A tárgyak funkciója és díszítése közti kapcsolat Egyszerű nyomatok A kiemelés Az illusztratív ábrázolás Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek</p>	<p>Grafikai és festészeti ismeretek</p> <p>A vonal és a mozgás–változás A színek egymáshoz való viszonya A színek érzelmi minősége Színharmoniaiak, szíkontrasztok A forma, folt, felület és textúra kifejező használata A gyűjtés, gyűjtemény felhasználásának lehetőségei A funkció és díszítés Egyedi motívumok, motívumrendszer Dombornyomat Kompozíciós variációk Illusztratív sorozatok Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek</p>

Követelmény	<p>A tanuló ismerje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a vonal megjelenési formáit, – a szín szerepét az érzelmek, hangulat kifejezésében, – a forma, folt, felület és textúra jelentését és létrehozásának lehetőségeit, – a díszítés sajátosságait, – a nyomhagyás egyszerű technikáit, – a kompozíciós alapismereteket, – az illusztratív ábrázolás alapjait. <p>Legyen képes:</p> <ul style="list-style-type: none"> – mozgásnyomok vonallal történő rögzítésére, – az érzelmek vonallal, színnel történő ábrázolása, – forma, folt, felület és textúra létrehozására, – a nyomhagyás egyszerű technikáinak alkalmazására, – képkötésre, – gyűjtemény létrehozására, – eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására 	<p>A tanuló ismerje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – vonal a térképző szerepét, – a szín szerepét, hatását a tárgyakon és a térben, – felület és textúra kontrasztok létrehozásának lehetőségeit, – a gyűjtés, gyűjtemény létrehozásának módjait, – a díszítés sajátosságait, – a tárgyak funkciója és díszítése közti kapcsolatot, – a kiemelés módjait, – az illusztratív ábrázolás sajátosságait. <p>Legyen képes:</p> <ul style="list-style-type: none"> – vonalvariációk létrehozására, – a lelki minőségek kifejezésére, – felület és textúra kontrasztok létrehozására, – egyszerű nyomatok készítésére, – képkötésre, – gyűjtemény létrehozására, – eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására. 	<p>A tanuló ismerje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a mozgás–változás vonallal történő kifejezésének lehetőségeit, – a színek egymáshoz való viszonyát, – a színek érzelmi minőségét, – a színharmóniakat, színekontrasztokat, – a gyűjtés, gyűjtemény felhasználásának lehetőségeit, – a funkció és díszítés kapcsolatát, – a dombornyomat készítésének technikáját. <p>Legyen képes:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a vonal, forma, folt, felület, szín és textúra kifejező használatára, – egyedi motívumok, motívumrendszer alkalmazására, – dombornyomat készítésére, – a kompozíciós variációk, illusztratív sorozatok készítésére, – eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

Feladatcsoportok / 1-3. évfolyam számára

I. A vonal

1. évfolyam

- A vonal megjelenési formái a valóságban (pl. nádas, bicikli küllő, cérna, drót, bot, csempék közti fuga) és a képzőművészetben (pl. Klee munkáin). Saját vonal-gyűjtemények készítése
- Játékos felfedezések
- A vonal, mint mozgásnyom (pl. repülőgép által képzett vonal-képződmények, keréknyom, bot, gereblye nyoma a homokban)
- Vonalnyom létrehozása (pl. szénnel, ecsettel, szalaggal), festékes kézzel simítás, csapkodás nyomának létrehozása, megfigyelése
- Eltérő célú és irányú mozgások megfigyelése (pl. a vasreszelék elmozdulása mágnes hatására) és létrehozása, leképzése, elképzeltjük, és lerajzoljuk, hogy nyomot hagy a lábunk mozgáskor, milyen útvonal nyomunk marad reggel ébredés után a lakásban, aztán az iskolába menet – ez a célirányos mozgás, aztán a kertben ugránczó kutya nyomát követjük rajzzal, és a kutya körül ugráló bolha mozgását – ezek a céltalan mozgások
- Változatos mozdulatokkal, mozgással hagyott nyomok más–más felületeken és anyagokon. Játékos kísérletek. (különböző zenére végzett kéz-láb táncoltatással hagyott nyomok, homokban, kartonon, vásznon, a nyomok képpé alakítása, fejlesztése)

2. évfolyam

- Vonalak a térben (pl. vezetékek, vasúti sín, villanyoszlopok, utak; egy vasút-, vezeték-építő brigád tervrajzának elkészítése)

- Vonalszerű anyagokkal (pl. kötél, szalag) térjátékok, installációk létrehozása, labirintus játék madzag útvonallal, bekötött szemmel való végigjárása
- A létrehozott vonalterek megjelenítése különböző grafikai eszközökkel (pl. ragasztószalag csíkokkal)
- Az elkészült grafika továbbfejlesztése, alakítása variációk, sorozatok formájában, a játékok során átélt élmények megjelenítésével

3. évfolyam

- Változások vizuális nyomai (pl. a száraz talaj repedései, egy kis patak útja során az akadályok hatására irányt változtat, megduzzad vagy éppen elvékonyodik, játék az organikus vonal vastagság változással)
- A valóságos és képzeletbeli változások nyomainak megjelenítése különböző grafikai és festészeti technikákkal (pl. tuskimosás, tus-lepergetés)
- Improvizatív és tudatos vonal- és hangjátékok (saját magunk által keltett hangok, zajok és a környezetünkben hallható zörejek, hangok tudatos megfigyelése, egymáshoz hasonlítása, viszonyítása – vékonyabb, vastagabb, szaggatott, magasodó emelkedő, mélyülő hangok pl. kulcs csörgés, kalapácsolás, óraketyegés, óracsengő, szélfújás, autó, busz, papírzörgés..)
- Különböző hatású, karakterű hangok, zajok, zenék inspiráló hatására különböző karakterű vonalak, rajzos vonalszövetek készítése (az előző tapasztalatokra épített saját kis zörejtűdők képi rögzítése)

II. A szín

1. évfolyam

- Szín és mozgás (pl. fényjáték, fényorgona) dramatikus mozgásos játék után a saját élmények színekkel való összekapcsolása, asszociációs játék segítségével
- Különböző mozgások, mozdulatok (simogatás, dobolás, csapkodás, a víz simogatása, a szellő érintése, a kavics pattogása, bot suhintása,) által keltett érzelmek kifejezése színekkel,
- Mozdulatok, mozdulatsorok színes lenyomatai nagyméretű felületeken (pl. kerékpárgumival, gereblyével, kézzel, szivaccsal, széles ecsettel). A csak mozgással, mozdulatokkal eljátszott történet, szerep játéka közben festékes szivaccsal, széles ecsettel nyomot hagyni nagy kartonon, vásznon)
- Színek és élmények közti asszociatív kapcsolat megfigyelése (szabad játék a színekkel, színek összefolytatása, ütköztetése a papíron, majd ebből leszűrni, megállapítani a színek tulajdonságait, melyik nyugodt, melyik vidám, szomorú, agresszív, bánatos...)
- Érzelmek, hangulatok megjelenítése különböző formájú és anyagú felületeken absztrakt színfoltokkal (mesék meghallgatása, eljátszása után a megélt érzések hangulatok kifejezése, - félelem, harc, bizonytalanság, béke)
- A kedvenc tárgy, lény jellemének kifejező ábrázolása színekkel szokatlan formájú felületeken (a kedvenc lény, tárgy dramatikus megjelenítése –eljátszása után a mozgásához, jelleméhez megfelelő szín, színek kiválasztása)
- A tárgy, lény hangulatváltozásainak megjelenítése színek segítségével (kedvenc székem, mackóm, bögrém, cicám - magányos, vidám, unatkozik, irigy, ünneplés...)

2. évfolyam

- Mesefilmek, fotók bemutatása
- A színek és térbeli formák kapcsolata a mesékben és a valóságban (pl. színnel azonosítható figurák – sárkány – tűz – vörös – harc düh – hegyes- háromszög - éles, / fűszál – simogató – selymes – zöld

- nedves – harmatos – lágy ívű – sima – körbe ölelő / egy-egy mese szereplőinek dramatikus eljátszása, lelki karakterük átélése, s színekhez, formákhoz társítása)
- Színes terek, téri formák létrehozása, térátalakítások (szabad játékkal létrehozott eltérő színű kis terek, dobozok összeállítása, majd a sugárzott hangulat meghatározása, az odaillő meseszereplő „lakó” megnevezése)
- Különböző színű vagy különböző színűre festett talált tárgyak (textilek, dobozok, fonalak) segítségével eltérő funkciójú és hangulatú színes terek építése pl. pihenőhely, csapda, sárkány-szoba, varázsló kamrája, tündérialom tere...)
- A létrehozott terek által nyújtott élmények megjelenítése festéssel, kollázssal
- Tulajdonságok, fogalmak rokonítása, összekapcsolása színekkel és egyszerű térbeli formákkal, tárgyakkal (a fenti színes térépítés tapasztalataira építve azonosítani az eltérő karakterű szereplők tulajdonságait, s a színeket, formákat)
- Térbeli formák, tárgyak felületének átalakítása festéssel. Tárgymesék létrehozása (egyszerű háztartási eszközök pl. ecset, serpenyő, vágódeszka, szemüveg, fésű, kanál átfestése oly módon, hogy egy mese szereplőivé legyenek, s a mese eljátszható legyen általuk – az adottkarakterhez választva a leginkább megfelelő formájú tárgyat)
- Egy konstruált tér hangulatának, jelentésének módosítása színcserével az eddigi tapasztalatok felhasználásával

3. évfolyam

- Lírai absztrakt festmények bemutatása. Zenehallgatás
- Színfoltok festése zene hangulatára
- A színek egymáshoz való viszonya, a színek érzelmi minősége (játékos színkeverés, színfoltok festése, majd az egyes színek színfoltok egymáshoz való viszonyának megfogalmazása, történet írása – mesélő színek)
- Természeti jelenségekről fotók bemutatása (hajnali pára, napfelkelte, vihar, vulkán, balatoni hullámozás, alföldi porvihar)
- Természeti jelenségek színekkel és színárnyalatokkal való kifejezése (színek árnyalt felismerési és színkeverési gyakorlatok)
- Egy- egy szín más színekkel való kapcsolatának mesén, dramatikus játékon keresztül történő átélése, az élmények megfestése (dramatikus játék során megjelenítik a színeket, azok egymással szembeni viselkedését, ki kinek a barátja, hogy viselkednek egymással pl. hogy védi meg a zöld-barát a társát a bajban, miképpen viselkedik a vörös, ha bajban van a társa...)
- Árnyalt vizuális minőségek, színharmóniák (mese, történet szereplőinek ábrázolása)
- Fogalmakkal, hangokkal, mozdulatokkal leírható tartalmak megjelenítése színek, színharmóniák által (mese, zene, táncjáték képi megjelenítése)
- Színkontrasztokra, tartalmi ellentétekre épülő alkotások szemléltetése
- Színkontrasztok, színellentétek festése – melyek tartalmi ellentéteket és belső élményeket juttatnak felszínre (saját valóságos vagy irodalmi élmények felidézése után festés) – különös tekintettel a sötét–világos kontrasztra

III. Felület és forma

1. évfolyam

- Más-más felületek megtapasztalása
- Különböző felületek és formák (pl. sima, kerekded, érdes...) által kiváltott érzelmek megfogalmazása
- Játékos forma- és felületalakítási kísérletek (titokdobozok készítése eltérő anyagokkal való

betapétázással)

- A gesztusfestészet néhány karakteres példájának bemutatása
- Gesztusok által létrehozott foltok, felületek
- Különböző érzelmi állapotok lenyomatának elemzése (homokban, agyagban hagyott nyomok, melyeket más-más kedvű, jellemű szereplők hagynak)

2. évfolyam

- Kontraszthatásra épülő alkotások szemléltetése
- Ellentétek, felületi kontrasztok elemzése (moha–kő, parázs–hamu, fakéreg–textil, szögek–víz)
- Semleges, nyugodt felületeken markáns ellentétek, felületi kontrasztok létrehozása (nyugalom, béke, puhaság, melybe belehasít egysíkoly)
- A gesztusokkal létrehozott foltok, felületek által közvetített információk, (nyomolvasás a természetben, mintha a természet felületei üzenetet közvetítenének, játékos történetek kiolvasása egymásnak készített felületekből)

3. évfolyam

- Felület és ábrázolási szándék összefüggésének felfedezése különböző műalkotásokon
- Különböző érzelmi, hangulati állapotok megjelenítése a megismert technikákkal, felületalakítási lehetőségekkel változatos műfaji kísérletek során (mítoszok, mitikus hősök vagy saját érzelmi, hangulati élmények vizuális megfogalmazása)
- Foltok, folthatárok elemzése a valóságban látható éles és elmosódott kontúrok megfigyelése során pl. ablak előtt, de függöny mögött levő figura foltja, kontúrja, folthatás ekkor, s akkor, ha éles fénnel van megvilágítva. A látottak megjelenítése
- Transzparencia, ellenfény, a részletek láthatósága festéssel ábrázolva és mécsesstartók készítésénél felhasználva a szerzett élményeket

IV. Felület és textúra

1. évfolyam

- A környezet felületeinek megismerése élményszerű tapasztalatok által (pl. frottázs gyűjtemény létrehozása)
- Vizuális és taktilis érzékelés közti kapcsolat felfedezése (először bekötött szemmel való játékok során majd a látvánnyal való összekapcsolás)
- Különböző felületű, textúrájú anyagok gyűjtése, meghatározott szempontok szerinti csoportosításaik
- A gyűjtött anyagok kollázsként való felhasználása szabad képalkotás során
- Különböző anyagok felületének tapintással való érzékelése (bekötött szemmel, s nem a külső látvánnyal való kapcsolat keresése a szempont, hanem az érzelmi élménnyel való azonosítás)
- A tapintási élmények megfogalmazása, megjelenítése (pl. tapintási napló, térkép készítése – pl. az iskolába menet milyen felületi élmények vannak)

2. évfolyam

- Különböző felületeket, textúrákat ábrázoló képek, fotók elemzése, gyűjtése, csoportosítása
- A gyűjtött fotók, fénymásolatok grafikai kiegészítései, átalakításai
- Az elkészült lapokból, illetve a gyűjtött fotókból kollázsok, képtárgyak készítése (mappaborító, tolltartó doboz)

3. évfolyam

- A textúra, mint fogalom megismerése

- Különböző anyagok segítségével, felhasználásával (homok, gipsz, fonal, drót, szögek) változatos textúrájú felületek létrehozása, játékos anyagkísérletek, anyagkapcsolatok, variációk megteremtése)
- Az elkészült lapokból képtárgyak készítése (szatyor, reklámtáska, kalap, ládika)

V. Minta a környezetben

1-2. évfolyam

- A természeti (pl. ültetvény a tájban) és mesterséges környezet tárgyait (pl. kerítés) mintázata
- Környezetünkben levő tárgyakon található mintákból gyűjtemény létrehozása, a gyűjtött minták felhasználása mesehősök tárgyait díszítésére, pl. varázsfuvola, varázsszőnyeg, varázsdoboz, bögre,
- A gyűjtött minták egy-egy részletének nagyítása, új kontextusba helyezése, felhasználása, pl. egy óriás ruhájának mintájaként

3. évfolyam

- Műalkotásokról, építményekről, fotókról minták, ornamentikák gyűjtése, saját mintakincs létrehozása
- A gyűjtött és tovább-gondolt mintakincs felhasználása tárgyakon, öltözetben, öltözetkiegészítőkön

VI. Díszítés, díszítmények

1. évfolyam

- A forma és a felület, a funkció és díszítmény összhangjának vizsgálata (ősi hangszerek, dobok, tálak, fésűk, bútorok)
- Lapok, felületek díszítése grafikai és festészeti technikákkal, jelentést hordozó motívumokkal (kendők, sálak, dobozok, tárgyak felületének díszítése egy mese, mesei szándék, funkció szerint)

2. évfolyam

- Jelentéssel, funkcióval bíró tárgyak bemutatása, a tárgyon a funkció és díszítmény elemzése
- Funkcióval, jelentéssel bíró plasztikus tárgyak felületének megmunkálása, díszítése grafikai és festészeti technikákkal (edény, textil, bútor, kalap, szatyor...)
- A dísz, a díszítmény létrehozásának módja, kis képi elemek, egységek ismétlése, variációk létrehozása, a korábban gyűjtött minta kincs motívumainak alakítása, variálása

3. évfolyam

- Épületek, építészeti terek elemzése
- Funkcióval, jelentéssel bíró mikro-terek külső- belső elemeinek díszítése grafikai és festészeti technikákkal (pl. egy óra belseje, külső megjelenése az eltérő szerkezetre utalva, kis szekrény külseje, mely utal a belső tartalmakra)
- A mikro-terek lakóinak, lényének egyedi megjelenítése (a fantázia által benépesített kis terek pl. sütő-manó, fagyasztó manó, óralakó – idő múlató, mosógép tündér, őrlő – daráló része...)

VII. Nyomhagyás

1. évfolyam

- A nyomhagyás lehetőségeinek, funkciójának elemzése
- Különböző formájú, felületű tárgyakkal foltok, rajzolatok létrehozása (krumpli, levél, kanál stb.)
- Az elkészített nyomatok kiegészítése, továbbfejlesztése jelentést hordozó illusztratív alkotássá tussal, filctollal, festékkel

2. évfolyam

- Sokszorosítási lehetőségek bemutatása

- Képi üzenetek létrehozása egyszerű sokszorosítási technikákkal (papírdúc, papír- vagy műanyagkarc, sablon átfújással, figyelmeztető mesetáblák készítése pl. vigyázat hangos kakaskukorékolás! vigyázat habfürdő veszély!)
- Meghívó, plakát, képregény készítése sablonnyomat segítségével (pl. kivágott papír vagy műanyag motívumokkal)
- Dombornyomatok szemléltetése
- Különböző anyagok, tárgyak segítségével plasztikus papírnyomatok készítése (pl. naptár, év-kör létrehozása)

VIII. Kompozíció

1. évfolyam

- Komponálási módok, lehetőségek szemléltetése
- Képi elemek rendezgetése (tépett, kivágott, színes papírok elrendezésének variálása)
- Ugyanazon elemekből eltérő hatású, egyensúlyú kompozíciók összeállítása monokróm festéssel, kollázssal, egyszerű nyomhagyással

2. évfolyam

- Kiemelési módok szemléltetése
- A kiemelés szerepe és lehetőségei a valóságban, a mesékben és a különböző művészeti ágakban (zenében, színházban – dramatikus játék által átélni az elméletet)
- A kép egyes szereplőinek, elemeinek hangsúlyozása (formával, mérettel, színnel, aránnyal, nézőponttal, felülettel, kontraszt alkalmazásával, elhelyezéssel – variációk létrehozása, sorozat készítés csoportmunkával)

3. évfolyam

- Komponálási módok bemutatása
- Játékos kísérletek, variációk egy saját alkotás, illetve különböző reprodukciók képi elemeinek, szereplőinek átrendezésére (pl. egy fénymásolt reprodukció elemeire vágása, s azok átrendezése, más képpé alakítása az eredeti kompozíció megváltoztatása által)

IX. Képalkotás

1. évfolyam

- Illusztrációk bemutatása, elemzése
- Illusztrációk készítése mesék, események szereplőinek nagyméretű ábrázolásával (pl. árnyék rajzzal, egymás körberajzolásával, „jelmezbe” rongyokba öltözötnen)
- Történetek, mesék jeleneteinek illusztratív megfogalmazása grafikai és festészeti eszközökkel, anyagokkal (grafit, toll, kréta, vízfesték, kollázs)

Értékelés és kiállítás–rendezés

2. évfolyam

- Illusztrációk készítése, olvasott vagy átélt élmények, történetek bemutatására
- Történetek, mesék jeleneteinek illusztratív ábrázolása grafikai és festészeti eszközökkel, anyagokkal, valamint ezek kombinált megoldásaival (festett ceruzarajz, színezett tollrajz, kollázs, vegyes technika)

Értékelés és kiállítás–rendezés

3. évfolyam

- Illusztrációk készítése egy folyamat bemutatására

–Történetek, mesék jeleneteinek illusztratív ábrázolása sorozatokban grafikai és festészeti technikákkal (monotípiák és kollázs–technika vonalas, festett kiegészítéssel, krétarajzzal, karcnyomatokkal)

X. kifejezési eszköztár gazdagítása

- Rajzolás grafit, színes ceruzával, tollal, zsírkrétával
- Vonalképzés: rajzeszközzel, mozgással, fénnel, tárggyal, tárgynyommal
- Festés páccal, vízfestékkel, temperával, ecsettel, szivaccsal.
- Színképzés: festékkel, fénnel
- Alkotás vegyes technikával.
- Nyomhagyás rajzeszközökkel.
- Nyomat kialakítása: természeti formák, tárgyak, papír, műanyag lap segítségével
- Formaképzés: rajz és festőeszközökkel, tépéssel, vágással, mintázással
- Felület- és textúra képzés: rajzeszközökkel, karcolással, simítással, tárgynyomokkal
- Motívumképzés: rajz és festőeszközökkel, tárgynyomatokkal
- Mintázás agyagból.
- Konstruálás tárgyakból
- Kollázs készítés fénymásolt vagy festett és talált lapok, tárgyak felhasználásával.
- Fotómontázs készítése fényképek felhasználásával.
- Sokszorosítás linó– és papírmetszet felhasználásával.
- Animáció írásvetítővel.
- Kísérletek színes papírlapokkal

XI. A tanultak összegzése

- Közös munkával, a munkák rendszerezésével a tanultak összegzése.
- A legjobb munkák kiállításra történő előkészítése, bemutatása.

GRAFIKA ÉS FESTÉSZET TANSZAK - GRAFIKA ÉS FESTÉSZET MŰHELYGYAKORLAT tantárgy

A grafika és festészet műhelygyakorlat célja olyan általános és speciális ismeretek átadása, melyek képessé teszik a tanulót önálló, színvonalas grafikai és festészeti alkotások létrehozására. Célja, hogy a tanulókat önmaguk megismeréséhez és a valóság törvényszerűségeinek egyre pontosabb és mélyebb megértéséhez juttassa a kritikus megfigyelés és gyakorlati tevékenységek segítségével. A műhelygyakorlat feladata a tanulói képzelet, a belső képek és a valóság törvényszerűségeiből fakadó vizuális látványelemek összekapcsolásának elősegítése. Feladata továbbá, kreatív alkotói tevékenységen keresztül az emberi, társadalmi és művészeti problémákra való érzékenység kialakítása.

Alapfok 4-6. évfolyam

Fejlesztési feladatok / Alapfok 4. évfolyam

- A grafikai és festészeti munkához szükséges eszköz és anyaghasználati készségfejlesztése
- A vizuális kifejezés elemeinek eszközeinek felismerése, egyre tudatosabb alkalmazása
- A motívumgyűjtés és vázlatkészítés gyakorlatában való jártasság kialakítása
- A tanult grafikai és festészeti technikák alkalmazási képességének gyakorlása
- Az esztétikai érzékenység és kifejezőkészség fejlesztése
- Az önállóság és a fegyelmezett munkavégzés szabályainak elsajátíttatása

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

Grafika és festészet technikai, műfaji sajátosságai Vizuális kifejezés alapvető eszközei, szerepük

A vonal megjelenési lehetőségei, kifejezőereje

A fekete-fehér kontraszt hatása, használatának lehetőségei

A tónus szerepe

A színek érzelmi, hő és figyelemfelhívó hatása

A sötét-világos, a hideg-meleg szíkontraszt

A faktúra és textúra alakítás lehetőségei

Képépítési és kompozíciós lehetőségek

(szerves elrendezés, kiemelés-elhagyás, pozitív-negatív formák, szabályosság-szabálytalanság)

Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai

A ceruza-, tus-, pác-, akvarell- és krétarajz technikája

Az anyagnyomatok, a monotípiák, a magas nyomás műveletei Kollázs és vegyes technikájú alkotások

készítésének lehetőségei Az akvarell- és temperafestés eltérő technikai sajátosságai

A pasztellkép készítés technikája

Az alkalmazott grafika - betű, monogram, embléma, piktogram tervezése

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a grafika és festészet alapvető technikai és műfaji sajátosságait,
- a grafikai és festészeti munkához szükséges anyagok és technikai eszközök szakszerű használatát,
- a grafika és festészet néhány kiemelkedő hazai és külföldi képviselőjét, kortárs alkotóit,
- a vizuális kifejezés, képépítés törvényszerűségeit, kompozíciós lehetőségeit,

– a legfontosabb munkavédelmi tudnivalókat.

Legyen képes:

- munkájához motívumokat gyűjteni és vázlatokat, színvázlatokat készíteni,
- a vizuális kifejezőeszközök és módok (vonalak, színek, formák, felületek és kompozíciós lehetőségek) kifejezési szándék szerinti használatára,
- a tanult grafikai és festészeti technikákkal (ceruza-, tus-, pác-, akvarell- és krétarajz, anyag nyomatok, monotípiák, kollázs, akvarellfestés, temperafestés, pasztell és vegyes technika) alkotásokat létrehozni,
- egy téma kapcsán variációkat és különböző méretű alkotásokat készíteni,
- képzőművészeti alkotásokon a színek, vonalak felületek sajátosságait felismerni,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

Fejlesztési feladatok / Alapfok 5. évfolyam

- A környezet által közvetített üzenetek befogadásának és értelmezésének mélyítése.
- A formák, színek változatos, gazdag használatának kialakítása.
- A külső látvány és a lelki tartalmak érzékeny megjelenítésének fejlesztése.
- A véleményformálás finomítása saját és mások műveivel kapcsolatban.
- A tanulók tervezési készségének és problémamegoldó képességének fejlesztése.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

A megvilágítás szerepe

A fény és árnyék grafikai és festészeti eszközökkel való megjelenítésének lehetőségei

A forma, méret, felület, szín és kompozíciós kontrasztok

A redukció, a sűrítés, a fokozás és a kiemelés szerepe

A felületgazdagítás lehetőségei

A színperspektíva szerepe

A különböző színviszonyok hatása, kifejezőereje

Variációk, sorozatok készítése

Nagyítások, méret és léptékváltások alkalmazása

Eltérő képkivágások hatásainak meg tapasztalása és alkalmazása

A sablonnyomat, dombornyomat technikája

A linómetszés technikája

Tervezőgrafika sajátosságainak megfelelő tipográfia, könyvborító, plakát tervezése

Jelmezek, maszkok, díszletek készítésének sajátosságai

Egyszerű akció, performance létrehozása

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a szín kifejezőerejét, a színperspektíva szerepét,
- a különböző színviszonyok hatását,
- a sablonnyomat, dombornyomat, linómetszés technikáját.

Legyen képes:

- a tanult vizuális kifejezőeszközöket és módokat a képalkotási gyakorlatban alkalmazni,

- a fény-árnyék-szín összefüggéseit felhasználni a külső látvány és a lelki tartalmak megjelenítése során, alkalmazni a léptékváltás adta lehetőségeket,
- véleményformálásra saját és mások műveivel kapcsolatban,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

Fejlesztési feladatok / Alapfok 6. évfolyam

- A személyes kifejezési eszközök megtalálásának ösztönzése.
- A kísérletező kedv, a döntésképeség és az alkotói magatartás fejlesztése.
- A képépítési és kompozíciós törvényszerűségek tudatos használatának ösztönzése.
- A tudatos környezetformálás igényének kialakítása.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

A színmodulációk, lokál és valór színek

A szín–önkontraszt és komplementer kontraszt hatásai

A túlzás, fokozás szerepe

Az egyensúly feltételei

Az átírás módjai

A dekoratív festészet sajátosságai

A különböző stílusjegyek felismerésének szempontjai

Többdúcú linómetszet létrehozása

Hidegtű vagy pusztatű technikája

Az improvizatív és a tervezett művek közti különbségek

Látványterv létrehozása

Akrilfestés gyakorlata

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a grafika és festészet kiemelkedő hazai és külföldi képviselőit, kortárs alkotóit
- a tanult vizuális kifejezőeszközöket és módokat a képalkotási gyakorlatban
- a képépítés törvényszerűségeit, kompozíciós lehetőségeit

Legyen képes:

- különbséget tenni a magas– és mélynyomás között
- grafikai és festészetelméleti és gyakorlati tudásának alkalmazásával önálló koncepciók

- alapján különböző méretű variációkat, kép-, képtárgy sorozatokat, illusztrációkat készíteni,
- munkáját igényesen-ízléssel összeállítani, bemutatni
- műalkotás és környezet kapcsolatának, összefüggéseinek felismerésére
- véleményformálásra műalkotásokkal kapcsolatban
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására

Feladatcsoportok /az Alapfok 4-6. évfolyam számára

I. Vonal

4-6. évfolyam

- A vonal szerepének szemléltetése képzőművészeti alkotások, grafikai lapok segítségével
- A vonal ritmust kifejező hatása
- A vonal karaktermegjelenítő szerepe
- A vonalpszichikai kifejezőereje
- Sorok, korok, egyéniségek kifejezése különböző vonalhasználattal
- Vonal a festészetben és a grafikában
- Vonal a térben és képtárgyakon
- Vonal a tájban, természetben, (pl. monumentális szabadtéri installációk, land art kialakítása)

II. Szín

4. évfolyam

- A szín szerepének érzékeltetése képzőművészeti alkotások, fotók segítségével
- Színes fonalakkal, drapériákkal – színes terek, szíkontrasztok létrehozása
- A színek hatásának (érzelmi, hő és figyelemfelhívó hatás) érzékeltetése
- A színek analogikus kapcsolata az érzetekkel, a különböző kifejezési nyelvekkel és szellemi tartalmakkal
- A színek érzelmi, hő és figyelemfelhívó hatásával alkotások készítése

5-6. évfolyam

- A külső-belső terek színviszonyainak megfigyelése
- Az illúziókeltés lehetőségeinek megismerése
- A színperspektíva megtapasztalása
- Kompozíciós változatok a szíkontrasztra
- A szín kifejezőereje, mélysége, mozgása a külső látvány és a lelki tartalmak megjelenítése során
- Terek benépesítése eltérő méretű és színű figurákkal, szalagokkal, textilekkel, lámpákkal
- Doboz szín-házak más-más színviszonyok között

III. A fény és a sötét

4. évfolyam

- *A fény és a sötét ellentétének bemutatása képzőművészeti alkotásokkal*
- *A fény és a sötét differenciálódása*
- A fény és a sötét által közvetített tartalmak (pl. mesék, mítoszok, legendák)
- Játék a fénnel (pl. lámpákkal, vetítőkkel)
- Tárgyak, terek és a fény kapcsolata
- Külső-belső élmények átélése, megtapasztalása és megjelenítése (pl. zenei, akusztikai analógiák felismerése, létrehozása)
- A fekete szín használata (pl. fekete tér, fekete tárgy)

- Fekete-fehér kontraszt alkalmazása
- A szürkétől a feketéig – grafikában és festészetben

5-6. évfolyam

- Ellentétes karakterek bemutatása – ellentétpárok képzése
- Karakteresen eltérő erejű, irányú megvilágítású tárgyak és terek létrehozása, megjelenítése
- A fény és árnyék grafikai eszközökkel való kifejezése
- Színes kompozíciók és variációk készítése a látvány inspiráló hatására

IV. Felületképzés

4. évfolyam

- A faktúra és textúra jegyeinek szemléltetése
- Faktúra és textúra alakítás a grafika és festés eszközeivel
- Felületkontrasztok létrehozása (különböző anyagok nyomataival, kollázssal)
- Új kifejezési technikák bemutatása
- Lavírozott tus, pác és akvarell rajzok
- A gyors, könnyed festés technikája
- Festett ceruzarajzok. Különböző technikák vegyítése, kísérletezések

5-6. évfolyam

- *Kontrasztok*
- Forma, méret, felület, szín és kompozíciós kontrasztokra épített kép, képtárgy sorozatok, variációk létrehozása, a zene–hang, mozgás–tapintás, az irodalom és a képzőművészet inspiráló hatására
- További lehetőségek, variációk és kísérletezések új médiumok, műfajok segítségével

V. Kifejezés, képalakítás

4. évfolyam

- Organikus hatású alkotások szemléltetése
- Organikus képalakítás (szerves elrendezés)
- A kiemelés–elhagyás, a pozitív–negatív forma, a szabályosság–szabálytalanság megismerése
- Képi elemek átrendezése, variációk, kompozíciós lehetőségek

5. évfolyam

- *Kifejezés és karakter*
- Emberi és mitikus karakterek vizuális kifejezése
- Emberek, hősök, tárgyak jelleme, hangulatváltozásaik megjelenítése a festészet és grafika eszközeivel
- Portrék, maszkok, jelmezek készítése
- Kifejező karakterek létrehozásának inspirálása játékokkal és akciókkal
- A kifejezés lehetőségei a redukció, a sűrítés, a fokozás, és a kiemelés eszközeivel
- Egy téma feldolgozása a sablonnyomat (kivágott papír vagy műanyag motívumokkal), dombornyomat, tus– és a temperatechnika lehetőségeit felhasználva
- Felületgazdagítási lehetőségek
- Dramatikus játék a kész alkotásokkal

6. évfolyam

- *Stílusvariációk,*
- *átiratok*

- Különböző korok eltérő stílusú, témájú alkotásainak átfestése, összekeverése és egybeépítésük variációi
- Stílusjegyek átváltoztatása, méret- és léptékváltások
- Nagyméretű dekoratív, díszletjellegű megoldások. Tervek készítése
- Fotókból képsorozatok összeállítása, eltérő képkapcsolási lehetőségek tudatos használata
- Művek összehasonlítása

VI. Képkalkotás

4. évfolyam

- Illusztrációk szemléltetése
- Illusztráció készítése
- Tusrajzzal a monokromitás, a foltképzés és a vonalrendszerek szerepének hangsúlyozása
- Egyedi nyomtatással monotípiák készítése

5. évfolyam

- A gouache technikájának ismerete
- A linómetszés technikájának elsajátítása, sajátosságai, műfaji követelményei, az anyag- és eszközhasználat specifikumai
- Egydúcú linómetszet
- Színes linómetszet kialakítása a dúc tovább vésésével
- Különböző méretű illusztráció, illusztráció sorozat készítése zenei, irodalmi alkotáshoz
- Illusztráció készítése egyedi és sokszorosítási technikákkal (ecset- és tollrajz, gouache, linómetszet)

6. évfolyam

- Személyes jelentéssel bíró fogalmak, tartalmak, tárgyak grafikus megjelenítése (változás, kapcsolat, szembenállás)
- Színes sokszorosítás. A színek felhasználásának lehetősége a sokszorosított grafikában
- Többdúcú linómetszet készítése
- Alapszín keveredések, átfedések, új szín létrehozása, alányomás
- Sorozat készítése amorf keretű linódúcokkal
- Hidegtű
- A hidegtű vagy pusztatű technika elsajátítása, a mélynyomás alapjai
- Alapozatlan, pusztatű, felfényesített lemezre karcolás tűvel, a felületek megdolgozása jelet hagyó eszközökkel
- A vonalkarakter lehetőségeinek kiaknázása a dúc felnagyításával
- A magas- és a mélynyomás variálásának lehetőségei

VII. Tér – környezet

4. évfolyam

- A körülvevő környezet elemei által létrehozott különböző méretű, nyitott és zárt terek
- Térépítések és térjátékok a különböző érzékelési területek bekapcsolásával
- Hagyományos és rendhagyó térképek készítése (hang-, taktilis-, hőterképek)
- Eltérő hangulatú, méretű, arányú és szerkezetű terekben, (labirintusokban) átélt tapasztalások, élmények megjelenítése grafika, festészet és kevert technikák segítségével

5. évfolyam

- A közvetlen környezet tárgyai, tárgykarakterek szembeállítás, csoportosítások
- Tárgyátalakítások, átfestéssel, zavarófestéssel
- Tárgyak idegen, megszokottól eltérő környezetbe helyezése
- Léptékváltás adta lehetőségek felhasználása
- Egy tárgy részletének felnagyítása, változatos képkivágások
- A látvány és fantázia képi elemeinek összekapcsolása egy tárgy, szerkezet belső terének ábrázolása során

6. évfolyam

Egyéni vizuális kifejezés

- Személyes kifejezőeszközök és módok megtalálása az egyéniség, a technikai lehetőségek és a műfaji sajátosságok összehangolása által, önálló kísérletezések segítségével
- Folyamat – karakter – személyes idő kifejezési lehetőségei
- Személyes képnapló készítése, lelki tartalmak, történések és változások vizuális rögzítése
- Improvizációk és tervezett művek
- Zenei vagy egyéb inspiráció segítségével túlzások, fokozások, egyensúly veszteségek megjelenítése festészeti és egyes technikájú alkotásokon, képtárgysorozatokon
- Az eddigi ismeretek felhasználásával, egyéni kifejezési szándék szerinti kép, képtárgy, képsorozat készítése választott technikával és dokumentálása

VIII. A betű és kép

4. évfolyam

- Jel (egyedi, saját jel)
- Betűkarakter, monogram
- Az alkalmazott grafika műfaji sajátosságaival embléma, piktogram tervezése
- A kódextől a könyvnyomtatásig
- A nyomtatott írás és a kép használhatósága
- Miniatúrák, óriásképek

5-6. évfolyam

- Alkalmazott vagy tervezőgrafikai ismeretek segítségével könyvborító, plakát készítése
- A képhez felirat tervezése (számítógép segítségével). Betű, tipográfia
- A betű, írás és kép szabad műfajú felhasználása

IX. Műalkotások

4. évfolyam

- A feladatokhoz kapcsolódó grafikai, festészeti és egyéb alkotások inspirációs felhasználása
- Anyagok, eszközök, megoldások a különböző korokban
- A feladatokhoz kapcsolódó műalkotások folyóiratokban, könyvtárban, interneten
- Műalkotások a környezetünkben, galériákban

5. évfolyam

- A feladatokhoz kapcsolódó grafikai, festészeti és egyéb alkotások inspirációs felhasználása
- Anyagok, eszközök, megoldások és stiláris jegyek a különböző korokban
- A feladatokhoz kapcsolódó műalkotások folyóiratokban, könyvtárban, interneten
- Műalkotások a környezetünkben, galériákban

6. évfolyam

- A feladatokhoz kapcsolódó grafikai, festészeti és egyéb alkotások inspirációs felhasználása
- Anyagok, eszközök, megoldások és stiláris jegyek a különböző korokban

- Elemzések a grafika és festés módszereiről, a színhasználatról és az anyagokról
- Művészeti, művészettörténeti ismeretek beépítése az alkotó tevékenységbe
- A feladatokhoz kapcsolódó kortárs műalkotások folyóiratokban, könyvtárban, interneten
- Műalkotások a környezetünkben, galériákban

X. A kifejezési eszköztár gazdagítása

- Rajzolás grafittal, színes ceruzával, tollal, zsírkrétával
- Vonalképzés: rajzeszközzel, mozgással, fénnel, tárggyal, tárgynyommal
- Egyedi grafikák alkotása: rajzeszközökkel, monotípiával
- Sokszorosított grafikák alkotása: papír és linómetszet, hidegtű, pusztatű technikával
- Festés tussal, páccal, vízfestéssel, temperával, ecsettel, szivaccsal
- Színképzés: festéssel, fénnel
- Alkotás vegyes technikával
- Nyomhagyás rajzeszközökkel
- Nyomat kialakítása: természeti formák, tárgyak, papír, műanyag lap segítségével
- Formaképzés: rajz és festőeszközökkel, tépéssel, vágással, mintázással
- Felület- és textúra képzés: rajzeszközökkel, karcolással, simítással, tárgynyomokkal
- Motívumképzés: rajz és festőeszközökkel, tárgynyomatokkal
- Mintázás agyagból.
- Kollázs készítés fénymásolt vagy festett és talált lapok, tárgyak felhasználásával
- Fotómontázs készítése fényképek felhasználásával
- Animáció írásvetítővel
- Kísérletek színes papírlapokkal

XI. A tanultak összegzése

- Közös munkával, a munkák rendszerezésével a tanultak összegzése.

Követelmények az új rendszerű alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:

- a grafika és festészet történetét, korszakait, jellemző alkotásait,
- a grafika és festészet kiemelkedő hazai és külföldi képviselőit, kortárs alkotóit,
- a grafika és festészet technikai és műfaji sajátosságait,
- a képgrafikai, alkalmazott grafikai és a festészeti tevékenységeket, eljárásokat
- a grafikai és festészeti munkához szükséges anyagok és technikai eszközök szakszerű használatát,
- a képépítés törvényszerűségeit, kompozíciós lehetőségeit,
- a legfontosabb munkavédelmi tudnivalókat.

A tanuló legyen képes:

- munkájához motívumokat gyűjteni és vázlatokat, színvázlatokat készíteni,
- a tanszak tanult műfaji sajátosságainak megfelelő átírásra, absztrakcióra,
- az egyedi– és sokszorosított grafikai eljárások, festészeti technikák alkalmazására,
- a grafikai és festészeti anyagok helyes használatára,
- a színek, formák és kompozíciós lehetőségek kifejezési szándék szerinti használatára
- grafikai és festészeti elméleti és gyakorlati tudásának alkalmazásával önálló alkotások, variációk és illusztrációk készítésére,
- a tanult grafikai és festészeti technikák sokszínű használatára és továbbfejlesztési lehetőségeinek keresésére, kísérletezésre,

- esztétikus képi megjelenítésre,
- műalkotás és környezet kapcsolatának, összefüggéseinek felismerésére,
- önálló véleményformálásra saját és mások műveivel kapcsolatban,
- a munkavédelmi szabályok betartására.

A művészeti alapvizsga követelményei – a Grafika és festészet műhelygyakorlat tantárgyból

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

– tervezés 40 perc - tárgykészítés 140 perc

A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, képalkotó, képessége. A terv tükrözi a tanulónak a grafika és festészet anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismeretét. A megvalósított kép, képtárgy, képsorozat bemutatja a tanuló grafikai és festészeti jártasságát, tudását.

A grafika és festészet műhelygyakorlat vizsga két részből tevődik össze:

A) Tervezési dokumentációval együtt benyújtott kész kép, képtárgy, képsorozat, a grafika és festészet műfajából.

A benyújtott vizsgamunka – tanári irányítással megvalósított – tervezési munka alapján létrehozott alkotás, amely lehet:

- alkalmazott grafikai, sokszorosított grafikai alkotás, sorozat vagy variáció,
- grafikai és festészeti illusztráció sorozat,
- szabadodon választott technikákkal készített képi alkotás, alkotássorozat vagy variáció.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített kép, képtárgy, képsorozat, a grafika és festészet műfajából.

Az intézmény által meghatározott vizsgafeladat tervvázlat alapján, szabadon választott technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

- modell alapján készített képi, képtárgyi átírás,
- alkalmazott grafikai vagy dekoratív festészeti vázlat-terv-sorozat.

Grafika és festészet - műhelygyakorlat tantárgy művészeti alapvizsga feladatai

A) vizsgarész:

I.) Alkotás: Tervezési dokumentációval együtt benyújtott kész kép, képtárgy, képsorozat, a grafika és festészet műfajából.

- 1.) Sémák és jelek (piktogramok, emblémák) tervezése
- 2.) Családi eseményre meghívó készítése, az eseményhez kapcsolódó dekoráció megtervezése. A dekoráció néhány elemének elkészítése
- 3.) Meséhez, elbeszéléshez vagy vershez illusztráció készítése (grafikai és/vagy festészeti technika alkalmazása)
- 4.) Bélyegsorozat tervezése és kivitelezése szabadon választott technikával

- 5.) Egy kedves hely tetszőleges részletének feldolgozása és megfestése szíkontrasztokban
- 6.) Választott témára díszletterv kivitelezése
- 7.) Irodalmi mű részletének illusztrációja (grafikai és/vagy festészeti technika alkalmazása)
- 8.) Zenei inspiráció feldolgozása festészeti sorozatban
- 9.) Különböző érzelmet kifejező portrészorozat, vagy önarckép sorozat.
- 10.) Parafrázisok (grafikai és/vagy festészeti technika alkalmazása)
- 11.) Szabadon választott téma és technika alapján képi alkotás, alkotássorozat vagy variáció elkészítése.

II.) Portfólió (rajzi, tervezési dokumentáció)

Szemléltesse a rajzi, tervezési feladat megoldásának menetét, fázisait (tanulmányrajzok, tervvázlatok, szerkezeti rajzok, forma- kompozíció-, és színtervek, anyagkísérletek, faktúratanulmányok, plasztikai kísérletek, makettek, látvány- és grafikai tervek), a feladatra adott választ vagy válaszokat.

B.) vizsgarész:

I. Alkotás: Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített kép, képtárgy, képsorozat, a grafika és festészet műfajából.

- 1.) Környezetvédelemmel kapcsolatos plakát tervezése és kivitelezése (kollázs, montázs)
- 2.) Mintatervezés különböző felületek, faktúrák alapján
- 3.) Iniciale tervezése és kivitelezése (egyedi rajz)
- 4.) Ex libris tervezése, és kivitelezése linó technika alkalmazásával
- 5.) Vers illusztráció (egyedi rajz)
- 6.) Adott témára épülő alkalmazott grafikai vagy dekoratív festészeti vázlaterv – sorozat
- 7.) Természetes és/vagy mesterséges forma alapján készített képi, képtárgyi átírása

A vizsga értékelése

A grafika és festészet műhelygyakorlat alapvizsga értékelésének általános szempontjai:

- tervezési, képalkotási készség,
- színhasználat, kompozíciós készség,
- alapvető anyag- és eszközismeret, jártasság,
- a grafikai és festészeti ismeretek gyakorlati alkalmazása,
- a tartalomnak, műfaji sajátosságoknak megfelelő átíró és kifejezőképesség,
- az elkészült munka összhangja.

A tananyag feldolgozásához szükséges helyiségek, taneszközök jegyzéke a pedagógiai program

3. számú mellékletét képezi.

SZAKGIMNÁZIUMI KÉPZÉS - SZAKMAI PROGRAM

A művészeti szakgimnáziumi képzés struktúrája

A művészeti képzéseken belül jellemzően az elmélet és gyakorlati tananyag aránya: 30 -70 %. Az olyan elméletigényes gyakorlati órák, mint a számítógépes programok oktatása, az óraszámok a gyakorlati óraszámra számíthatók.

A Budai Rajziskola – Művészeti Szakgimnázium feladata az, hogy lehetővé tegye az érettségivel már rendelkező, de szakmai végzettséget még nem szerzett fiatalok számára a 2 éves tanulmányi idővel, nappali vagy esti tagozaton megszerezhető művészeti szakképzettséget. A szakképzettség jobb pályakezdeti esélyeket ad, és biztosítja a tanulás folyamatosságát a felvételi vizsgára készülőknél. Két év intenzív munka elegendő arra, hogy kirajzolódjanak a készségek és képességek a művészeti tevékenységek körében. Jelentősen lerövidíthető a főiskolára felkészülés ideje, kevesebb a felvételi kudarc, és könnyebb a vidéki diákok felzárkóztatása. Az iskola kis létszáma abban is segít, hogy minden növendékkel személyes kapcsolatot lehessen kialakítani. Fontos, hogy egyénre szabott képzést, egyéni feladatokat kaphasson minden résztvevő.

A Budai Rajziskola életében minőségi váltást jelentett, amikor a tanévet 2001 szeptemberétől önálló, a korábbi területnél háromszor nagyobb iskolaépületben kezdhette meg. (A XII. kerületi Önkormányzat Képviselőtestületi határozata alapján nyílt lehetőség az Alkotás utca 45. sz. alatti épület piaci alapú, hosszú távú bérletére.)

A helyszín bővülése lehetőséget adott, a már korábban is tervezett **alkalmazott fotográfia szak beindítására és a létszám, ésszerű határok közötti növelésére**. A létszámemelés a már jól érzékelhető tanulói és a munkaerőpiaci igények indokolták, emellett, a működés költségeinek növekedése is megkívánta.

Oktatási-képzési célok

- Hozzájárulni a társadalmi-gazdasági fejlesztési tervekhez az oktatás-szakgimnáziumi képzés területén belül
- Erősíteni a képzésen belül a szolgáltatás jellegű funkciókat
- Segíteni a tanulók pályorientációját, önálló egzisztenciát teremtő törekvéseit
- Megfelelni a tanulók és a szülők, szakgimnáziumi szakmai képzéssel szemben támasztott elvárásainak
- A gazdaság számára is jól hasznosuló tervezőképzést nyújtani
- Szakmai alapokat adni a szakmai mobilitáshoz, pályakorrekcióhoz, továbbképzéshez
- Az iskolarendszerű szakgimnáziumi képzéshez a vizsgáztatás feltételeit biztosítani
- Felkészíteni az adott szakterületen a szerzett ismeretek aktív és önálló alkalmazására
- Fejlesztetni a megismerési (tanulási, gondolkodási, problémamegoldó) és a kommunikációs képességeket

Képzési feladatok a szakgimnáziumi képzés során

- olyan szakmai helyzetek és gyakorlatok kidolgozása, amelyek felkeltik a tanuló kíváncsiságát, erősítik motivációját
- előhívják a sablonoktól, sztereotípiáktól eltérő megoldásokat kutató attitűdjét, önállóságát, sokirányú érdeklődését

- olyan szakmai órák, feladatok kidolgozása, amelyek elősegítik a tanulók alkotótevékenységét, melyen keresztül fejlesztik személyiségüket
- egészséges csoportszellem kialakítása (egymással kapcsolatos érzelmek, vélemények és elvárások kifejezésre juttatása)
- a beleélő - és megfigyelőkészség fejlesztése
- a céltudatosság és kitartás fokozása a kreatív folyamatokban
- a nonverbális készségek fejlesztése
- az esztétikai igényesség kialakítása

A művészeti-szakmai nevelés hatékonyságát meghatározó tényezők

- a tanár magatartásának sajátosságai (modellközvetítő szerep)
- az alkalmazott nevelési, tudásátadási módszerek
- tárgyi- és környezeti feltételek

A képzés személyi feltételei a szakgimnáziumi képzésben

A középfokú művészeti elméleti és szakmai képzésben csak olyan szaktanár vehet részt, aki megfelel a törvényben kötelezően előírt alkalmazási feltételeknek. A művészeti szakközépiskolában a művészeti szakmai tantárgyakat oktató pedagógusnak a művészeti tantárgynak megfelelő egyetemi szintű tanári, ill. a művészeti területnek megfelelő egyetemi szintű végzettség és szakképzettség az alkalmazás feltétele. A szakmai gyakorlati tárgyak oktatói minimum az adott szakmai irány középfokú szakmai végzettséggel kell rendelkeznie.

A szakmai képzés tárgyi feltételei

A képzés alapvető tárgyi és eszközfeltétele a szakok oktatásának igényeit kiszolgáló szaktantermek, műterem és műhelyek a hozzá kapcsolódó berendezésekkel, gépekkel és eszközökkel. A művészetelméleti oktatás fő színtere a művészettörténet, grafika igényeinek megfelelően felszerelt korszerű számítógépes laborok, multimédiás vetítőterem.

A Művészeti grafikus szak képgrafika műhelyében rézkarc- és litográf nyomóprés, és a technikát kiszolgáló egyéb berendezések kaptak helyet. A két számítógépes teremben 16+12 db munkaállomásból álló számítógép-park dolgozik a szükséges perifériákkal. A számítógépes grafika hardver- és szoftverállománya folyamatos fejlesztést és karbantartást igényel.

A Művészeti és médiafotográfia szakon az analóg fotólaborban egyidejűleg négy nagyítógép mellett lehet dolgozni. A fotóműterem rendelkezik a műtermi fotózáshoz elengedhetetlen hátterekkel, vakuzettekkel és fénytechnikai berendezésekkel, állványokkal és különböző analóg és digitális fényképezőgépekkel, kamerákkal.

Az Ötvös szak műhelyeiben a helyszínen elvégezhető az alapvető szakmai feladatok, 9 munkaasztal teljes felszerelése rendelkezésre áll – kéziszerszámokkal, függőmotoros fúrókkal, vágó-, csiszoló, fúróberendezésekkel és a forrasztás eszközeivel.

A Festő szak rendelkezésére állnak a rajzterem, festéshez rendelkezésre állnak a létszámnak megfelelő számban rajzbakok és festőállványok, valamint az iskola szaktantermei az elméleti oktatáshoz.

A rajztermekben megfelelő természetes és mesterséges világítás mellett dolgozhatnak a tanulók. A rajzoláshoz-festéshez rendelkezésre állnak a létszámnak megfelelő számban a rajzbakok és festőállványok, és a rajzolás különböző tárgyi kellékei.

1./a MŰVÉSZETI GRAFIKUS SZAK

A grafika szakgimnáziumi képzés (alkalmazott grafika) a kommunikáció vizuális szakmai kérdéseivel foglalkozik; kép és szöveg grafikai tervezésével. A képzés első része a manuális grafikai eszköztár kialakításáról, míg a második ennek kiterjesztéséről és konkrét műfajokban való alkalmazásairól szól. A képzés célja: a piacképes szakmai minőség elérése mellett az önálló vizuális véleményalkotási képesség kialakítása. A grafika műfajai: a rajz-stúdiókon szerzett tapasztalatokat fel lehet használni az autonóm kép, egyedi grafika, vagy valamilyen sokszorosított grafika készítéséhez, illetve akkor is, amikor funkcionális, konkrét felhasználói célra szánt grafika tervezése a feladat. A vizuális kommunikáció – a grafika bármely ágában megvalósulhat. A kommunikáció ugyanakkor verbális is, a betű, a szó, a szöveg megértése útján működik. Lehet alkalmazott grafikai cél a kép és szöveg összehangolt, stílusban tartott előadása, harmóniája, de szándékos ellenpontozása is – amelyben mindig a legmegfelelőbb technikát, stílust, kompozíciót, jelet, betűtípust kell használni. Ha könyvillusztráció készül, rá kell hangolódni a szöveg direkt vagy áttételes „üzeneteire”, s meg kell találni azt a párhuzamos képi világot, amely nem lerajzolja a szöveget, hanem kiegészíti, illusztrálja, vagyis új értéket hoz létre a szöveg mellett. A szakillusztráció az illusztratív grafika műfajának olyan ága, ahol kimondottan a tényszerűség, pontosság a cél, és a technikai tudás a fontosabb, mint a rajzoló személyes véleménye. A különféle könyv-, lemez borítók készítésénél a tervezői munka során fel kell mérni, meg kell célozni a leendő felhasználó ízlésvilágát, igényeit is. Ebbe a körbe tartozik, igazi tervezőgrafikai feladat, a cégek vizuális arculatának tervezése is. A különböző műfajoktól függetlenül a lényeg minden esetben ugyanaz: a grafikai eszköztárat felhasználva magas szakmai színvonalon, hitelesen és hatásosan, mégis egyéni módon való kommunikáció.

II./b MŰVÉSZETI ÉS MÉDIAFOTOGRÁFUS SZAK

A fotográfia speciális műfaj. Fényképet bárki készíthet, de csak kevés néző tud eligazodni a tucat-fotók között, észrevenni a technikai-esztétikai minőségi különbségeket és alkotó fotográfusként színvonalas fotótlétrehozni. A fényképezés erősen technikai jellegű - elkészítésének legelső lépéséhez is fényérzékeny anyagra és/vagy optikai eszközre van szükség. A fotográfia a technikai lehetőségek számtalan egyéni módját kínálja, amelyet a képi jelenségek iránti fogékonysággal párosítva sokféle vizuális mondanivaló kifejezésére lehet használni. A fotózás eszközeinek segítségével fejleszthető a tanulók arányérzéke, stílusérzékenysége és lényeglátása. A fotográfusképzés négy féléve során az elméleti ismeretszerzés mellett (fotóművészet-történet, fotótechnika) filmes gyakorlati feladatok adnak lehetőséget a különböző technikai megoldások kipróbálására és az egyéni kifejezőmód formálására. Az alapozó feladatok egy-egy technikai adottság képi megjelenítésére összpontosítanak: élesség- életlenség, mozgásábrázolás, tónusvisszaadás, térábrázolás stb.), hogy a tapasztalt megoldásokat az összetettebb feladatoknál fennakadás nélkül alkalmazni lehessen.

A fotóművészet különböző területei a fotó tárgya, illetve a fotó felhasználása szerint körvonalazódnak, az oktatásba a legjellemzőbbeket lehet beépíteni (riportfotó, tárgyfotó, portré, épületfotó, képzőművészeti fotográfia, filmművészet stb.). A régmúlt, vagy tömegesen már nem használt technikáknál az önálló, kézi kivitelezés kap hangsúlyt. Az elektronikus képrögzítéshez szorosan kapcsolódik a számítógépes képfeldolgozás és képalakítás, amely visszahat a fotografikus képi világra. Figyelembe véve, hogy a tanulási folyamatnak az alkotás mellett az értelmezés és értékelés is lényegi része, a feladatok kivitelezése közben sorra kerül a látszólag passzív, belső feldolgozás is.

A művészeti fotográfus képzés célja egyfelől általános, színvonalas szakmai megfelelés a fényképezés alapterületein, másfelől a munka során alakuló és tudatosan formált egyéni film és fotografikus kifejezőmód létrehozása.

II./c FESTŐ SZAK

A festészet tantárgy a képalkotás festészeti nyelvének kialakításával, annak anyag és technikai ismereteivel foglalkozik. A tantárgy tanításának célja, hogy a tanuló ismerje, munkájában alkalmazni tudja a klasszikus és kortárs festészeti technikákat és eljárásokat, a kifejezés érdekében ki tudja választani anyagait és eszközeit. A képzés négy féléve alatt a tanulók fokozatosan jutnak el az alapgyakorlatokon keresztül az önálló képi gondolkodásmódig. A rajzi gyakorlatok fejleszti a tanulók tér- és formaszemléletét, rajzkészségét, esztétikai érzékét, szín-és formakultúráját, segíti a helyes önértékelés kialakulását. A rajzi stúdiók a látvány elemzésére és az ábrázolás céljának legmegfelelőbb technikák és kifejezőmódok elsajátítására tanít. A tervezés és technológia tantárgy feladata, hogy megismertesse a tanulót a szakmai tervezési, előkészítési és kivitelezési alapismeretekkel, tervezési módszerekkel. Felkészítse az önálló tervezési feladatok elvégzésére, kreatív tervezői gondolkozásra, és a tervek gyakorlati előkészítésére és megvalósítására. A festészet gyakorlatain keresztül elsajátítja a vizes bázisú lazúros és fedő festékek használatát, megismerkedik az akvarell papír száraz és nedves felfeszítésével, az ecoline, anilin-festék, akvarell festék, gouache, vízfesték használatával. A képzés során tojástemperát készítenek és technikáját elsajátítják. Papírt, kartont, farostot vagy rétegelt lemezt hordozóként alapoznak. Az akril alapú festékekkel megismerkednek. A második évben az olajfestés anyagaival és technikáját gyakorolják. Olajfesték készítése és a vászon festésre való előkészítése alapgyakorlat. A falfestészeti alap technikákat megismerik, felületet (fatábla, hungarocell) a vizes vagy száraz festészeti technikának megfelelően előkészítenek. Mindezen technikák ismeretében a látvány után színekompozíciókat, önálló témaválasztással festményeket készítenek. A képzés során megismerik az elkészült munkák digitális dokumentálás lehetőségeit, megtanulják a festmények kiállításra való előkészítését, kiállítási koncepciót terveznek és valósítanak meg. A festészet elmélet tantárgy tanításának célja, hogy a tanuló megismerje a klasszikus és a kortárs festészeti eljárásokat, csoportosítani tudja a festészeti eljárások során használt anyagokat. Megismerje a festészet stílusváltozásait a művészettörténeti korszakok vonatkozásaiban. A művészetelmélet tanítása lehetővé teszi, hogy a nagy átfogó művészettörténeti korszakokról kialakított képbe szakelméleti, szaktörténeti és a szakgyakorlati órákon szerzett tudása beilleszthetővé váljon, valamint elősegítik a tanuló szűkebb és tágabb környezet- és tárgykultúrájának önálló, szakszerű értékelését. A kortárs művészettörténet tanítása megismerteti a tanulókat a nemzetközi és hazai modern és kortárs művészeti és szakmai környezettel.

A festészet tanítása során a tanuló szakmai ismeretek birtokába kerül, esztétikai nevelése során biztos értékítélettel rendelkezik, melyek az önálló alkotói pálya kialakításához alapot jelentenek.

II./d ÖTVÖS SZAK

Az **ötvösség**, azon belül az ékszer műfaja, kiválóan alkalmas gondolatok közvetítésére, alapvető tervezési elvek bemutatására, emellett a legkülönbözőbb fémműves technikák elsajátítására.

Az ötvös szakgimnáziumi képzés a rajziskolában olyan technikai tudás megszerzésére irányul, amellyel a tanulók saját terveiket önállóan el tudják készíteni. A legegyszerűbb gyakorlati feladat megoldásának is a kreatív munkára való nevelés a célja. Az oktatás módszere elősegíti, hogy a fémműves technikák logikus rendszer szerint épüljenek egymásra, lehetőséget nyújtva a tervezési elvek alapvető egységeinek bemutatására. A szakelmélet, szaktörténet és a szakmai gyakorlat - ennek megfelelően - egyenrangú szerepet kap az oktatásban. A feladatok témája, az elsajátítandó technika és a szaktörténeti illusztrációk állandó párbeszédben vannak egymással. A kialakított módszer nemcsak a tantárgyak egymásra épülését, összefüggéseit hangsúlyozza, hanem a legegyszerűbb problémafelvetések esetén is modellezi a későbbi tervezői feladatokat. A diákok munkája kiterjed a szaktörténeti kutatástól, információgyűjtéstől, a problémák felismeréséig, a tervezői szándék meghatározásától a megvalósítás technikai formáinak megválasztásáig - az összes tervezői munkafázisra. Mindennek a háttere a közös műhelymunka, ahol a tanítási útmutatás mellett minden diák a saját, személyes útját járja végig.

Az első időszakban a kéziszerszámokkal való munka megismerése a cél, olyan feladatsoron át, amely a vonal, sík és tér kialakítására, azok mintázatokkal való kitöltésére épül. A következő feladat a különböző felületdíszítő technikák alkalmazása a drágakőfoglalástól a zománcig, a cizellálástól a vésésig. A második évfolyamon a már megismert technikák együttes alkalmazása történik apró szerkezetek, zárok, dobozok tervezésén és kivitelezésén át, a különféle technikai megközelítések hangsúlyozásával. Az utolsó félév a személyre szabott vizsgafeladat előkészítéséről és kivitelezéséről is szól - amely a megszerzett ismeretek összegzését, az önálló munkára való képesség elsajátítását igazolja.

II./e ARANYMŰVES SZAK / feltétel az ötvös szakképesítés /

Az aranyműves felsőfokú szakképesítés oktatásának célja, hogy az ötvös szakképzettséget szerzett tanuló szakmai tudást elmélyíthesse, további elméleti ismeretekre, szakmai tapasztalatokra tegyen szert. Az egyéves képzés során képessé válik önállóan elkészíteni az ékszerek terveit, majd a tervek alapján a kívánt szinten különböző anyagokból kivitelezni, ill. kiviteleztetni a különféle ékszereket, azok elemeit. Az ötvös szakgimnáziumi képzésben már megszerzett alapvető fémtechnikai és fémtechnológiai tudását tovább bővítve, készségeit fejleszteni, a kivitelezés technikáját pontosítani, javítani tudja. A képzés nagy hangsúlyt fektet arra, hogy az aranyművesség által megkívánt precizitást, a nemesfémek megmunkálását és kezelését a tanulók elsajátítsák. A tanulók biztos tudásukat a munkaerőpiacon mind alkalmazottként, mind vállalkozóként hasznosíthatják, illetve jobb eséllyel tanulhatnak tovább a művészeti egyetemeken.

Az növekvő jelentkezőszám jelzi a gyakorlati tudást adó művészeti képzési formák iránt mutatkozó tanulói igényt. A művészeti pályák iránti érdeklődés ebben az életkorban alakul ki, és megszilárdul annak ellenére is, hogy a művészeti foglalkozások pályaképe napjainkban kevés optimizmusra ad okot. Az aktív művészeti tevékenységek nagy jelentőséget kapnak a fiatalok életében, amely tevékenység közösséget, mentális kiegyensúlyozottságot is teremt a résztvevők számára. A művészeti képzés esetén az oktatási és nevelési funkció szétválaszthatatlan. A szakmai előrehaladást csak az egyének belső fejlődésre lehet építeni.

Jelentkezés a szakgimnáziumi képzésekre - a képzésbe történő belépés feltételei

A szakgimnáziumi képzésre írásban lehet jelentkezni, az Iskola saját nyomtatványán folyó év május 31-ig. Az iskolába jelentkezőknek felvételi - alkalmassági vizsgát kell tenniük.

A szakgimnáziumi képzésre jelentkezés feltétele

- érettségi bizonyítvány
- egészségi alkalmasság
- jó rajzi-vizuális készségek

A szakgimnáziumi képzés felvételi vizsga követelményei

A - Csendélet vagy egyéb beállítás A/3 méretű látvány utáni rajza

B - Egyszerű tervezési feladat

C - Otthoni munkák és felvételi beszélgetés

A kiválasztás további szempontjai a tervezési képességek, az intelligenciaszint és az általános tájékozottság vizsgálata.

A felvételi bizottság tagjai: az igazgató és a rajziskola tanárai. (min. 5 fő)

Az értékelés pontozással történik. Az elérhető legmagasabb pontszámok:

- 10+10+15 pont – felvételi rajz + tervezési feladat + otthoni munkák és beszélgetés
- A minimális felvételi pontszám 20 - 25 pont - szakonként változó.

A felvételi bizottság döntésével szemben fellebbezésre nincs lehetőség.

A szakválasztás elsősorban a jelentkező döntése alapján történik, de előfordulhat, hogy a felvételi bizottság más szakot javasol.

A jelentkezők írásban kapnak értesítést eredményükről. A helyhiány miatt kényszerűen elutasított jelentkezők a következő évben vizsga nélkül felvehetők, vagy az év elején esetlegesen megürülő férőhelyre, a megfelelő évfolyamra beiskolázhatók.

A felvételi anyag alapján, a felvételi bizottság egyöntetű döntése esetén mód van arra, hogy a jelentkező a szakgimnáziumi képzés II. évfolyamára nyerjen felvételt. Ilyen ok lehet, ha a felvételi vizsgán bemutatott anyag eléri, vagy túllépi az első év végén elvárható tudásszintet, vagy ha a jelentkező más, rokon területen már szerzett ismereteket, szakmai előképzettséget.

A Budai Rajziskola folyamatosan indít előkészítő tanfolyamot a művészeti iskolák felvételi vizsgáira készülőknél.

Tanulói jogviszony, átjárhatóság

Az iskola az ország egész területéről fogad jelentkezőket, és szívesen látjuk a magyarországi tartózkodási engedéllyel rendelkező határon túli fiatalok is. A hely hiánya miatt kényszerűen elutasított jelentkezők - kimaradás, vagy más intézménybe való felvétel miatt felszabaduló helyekre a pontszámok alapján felállított rangsoruk szerint felvehetők.

A felvételt nyert diákokkal, a beiratkozással egyidejűleg tanulói megállapodást köt az iskola, rögzítve a tanulói és intézményi jogokat, köteleességeket. Az iskola a beiratkozással a növendékekkel tanulói jogviszonyt létesít. A képzés idejére diákigazolvány és más diákkedvezmények illetik meg a diákokat. A vidéki tanulóknak – saját kollégium hiányában – budapesti kollégiumok adnak otthont.

Az Intézményünk biztosítja a rokon intézmények közötti átjárhatóságot, vagyis indokolt esetben és a diákok átvehetők azonos évfolyamra, a bizonyítványokban szereplő eredmények, illetve az előző vizsgák kölcsönös elismerésével. Az azonos profilú – iskolából jelentkező tanuló átvételére mindenkor a férőhelyektől függően van lehetőség.

Felmentés óralátogatás és/vagy vizsgakötelezettség alól

A második (rokon) szakképesítés megszerzésekor az előzetes tudás alapján a tanulónak azokból a tananyagokból, amelyekből OKJ szakmai vagy felsőfokú végzettségük van, írásbeli kérelemre egyedi felmentés adható a tantárgy látogatása, illetve a vizsgakötelezettség alól – igazgatói, illetve vizsgabizottsági döntés alapján. A Szakmai képesítő vizsga vizsgatárgyai alól felmentés nem adható.

Előzetes tudás beszámítása – belépés felsőbb évfolyamra

Abban az esetben, ha a felvételi bizottság úgy ítéli meg, hogy a jelentkező számottevő előzetes tudással, előképzettséggel rendelkezik a megjelölt szakon - mód van arra, hogy a diák a vizsgára való felkészülési időt maximum 1 évvel lerövidítse. Az előképzettségtől függően szükség lehet arra, hogy a tanuló különbözeti vizsgát tegyen a hiányzó elméleti szaktárgyakból. A különbözeti vizsga határideje az adott tanév első hónapja. A különbözeti vizsgához az iskola biztosítja a szükséges könyv, illetve jegyzetanyagot, tanári konzultációt.

Szakképzés átadásra a szakgimnáziumi évfolyamokon - a tanuló kérésére, vagy tanári javaslatra – a kiesett szakmai gyakorlat pótlásával - kizárólag az első év végéig van mód.

A szakgimnáziumi képzés szakmai óráin – kiemelt szerepe és fontossága miatt - akkor is ajánlott a tanuló részvétele, ha az adott tantárgyból (pl. művészettörténet vagy rajz) már rendelkezik megfelelő középszintű, vagy érettségi eredménnyel.

Kilépés, a tanulói jogviszony megszűnése

Az iskolai tanulmányok befejezése előtti kimaradás esetén vagy ha a tanuló tartósan hiányzik, az iskola értesíti a szülőket, hogy a kimaradás, vagy hiányzás okait tisztázni lehessen, és fel lehessen mérni az esetleges intézkedési kötelezettségeket.

A halasztási kérelemnek minden lehetséges esetben – az életkori keretek betartásával – helyt ad az iskola. Az iskola döntéseiről mindenkor írásban értesíti az érintett tanulót és eltartóit.

A tanulmányok befejezésekor – a hivatalosan előírt bizonyítványokat – az iratkezelés és beszámolási kötelezettségek megtartásával – az iskola a végzett diákok számára kiadja.

A magasabb évfolyamra lépés feltételei a szakgimnáziumi képzésben

A tanulók tanévi munkájának feltétele megfelelő színvonalú szakmai teljesítés és a folyamatos iskolalátogatás. A tanórákról való távollét max. 20% igazolt hiányzásig fogadható el. A sikeresen elvégzett tanévet az év végi bizonyítvány igazolja, a továbblépés lehetőségét a bizonyítvány záradéka jelzi. A szakmai gyakorlati tárgyak évvégi elégtelen osztályzata évismétlést von maga után, elméleti tárgyakból pedig pótvizsgát kell tenni a tovább haladáshoz.

A tanuló az iskola magasabb szakgimnáziumi képzési évfolyamára akkor léphet, ha a szakmai képzés központi programjaiban meghatározott követelményeket az adott évfolyamon a tanév végére minden tantárgyból, illetve tananyagegységből teljesítette. A követelmények teljesítését a tanárok a tanuló évközi tanulmányi és szakmai munkája, illetve féléves érdemjegyei vagy az osztályozóvizsgán, a különbözeti vizsgán, a javítóvizsgán nyújtott teljesítménye alapján bírálják el. Ha a tanuló a tanév végén egy vagy két elméleti tantárgyból, illetve tananyagegységből szerez elégtelen osztályzatot, a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javítóvizsgát tehet. Ha az elégtelen elméleti osztályzatok száma meghaladja

a kettőt, a tanuló a nevelőtestület engedélyével tehet javítóvizsgát. Javítóvizsga letételével folytathatók a tanulmányok akkor is, ha a tanuló az osztályozóvizsgáról, a különbözeti vizsgáról igazolatlanul távol maradt, vagy azt nem fejezte be, illetve az előírt időpontig nem tette le. Évfolyamot kell ismételnie, ha a javítóvizsga eredménytelen, illetve háromnál több tantárgyból elégtelen volt az évvégi osztályzata.

A tanulónak a magasabb évfolyamba lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához minden esetben osztályozóvizsgát kell tennie, ha a tanítási évben a jogszabályban megállapított óraszámnál többet mulasztott. A szakgimnáziumi képzés meghatározó gyakorlati tárgyaiból szerzett elégtelen osztályzat esetén (szaktervezés/szakgyakorlat-rajz-festés) mindenkor a nevelőtestület határozata szükséges a gyakorlati osztályozó vizsga engedélyezéséhez.

Az otthoni feladatok meghatározásának elvei

Fontos szempont, hogy a házi feladat (rajz, műszaki rajz, önálló felkészülés, házi dolgozat, feladatok írásbeli megoldása, anyaggyűjtés, elemző dolgozat, kutatómunka, memoriterek stb.) elvégzésére fordítható idő tervezhető legyen a tanuló számára. Az egyes feladatoktól függően a felkészülési időt a tanárok úgy határozzák meg, hogy a tanulók más tantárgyakból is el tudják végezni a feladataikat.

A dolgozatok vagy szakmai munkák elkészítésére egyértelmű követelményeket kell meghatározni (a tartalmi és formai követelményeket pontos leírása). Az azonos szakon tanító tanárok a tanulás hatékonysága és kivitelezhetősége érdekében rendszeresen egyeztetik a tantárgyi követelményeiket, kiadott feladataik ütemezését.

VIZSGAKÖVETELMÉNYEK

A tanulmányok alatti vizsga és az alkalmassági vizsga szabályai

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a tanulmányi kötelezettségek teljesítéséről szóló rendelet szerint.

A tanulmányok alatti vizsgák (a továbbiakban: vizsga) a következők:

- a) javítóvizsga
- b) osztályozó vizsga
- c) különbözeti vizsga
- d) pótló vizsga
- e) szakmai képesítő vizsga

A tanulmányok alatti vizsgákkal kapcsolatos intézményi eljárásrend

- A javítóvizsga időpontjait az igazgató jelöli ki, melyet a helyben szokásos módon közzétesz.
- A vizsga időpontjáról (év, hónap, nap, óra, perc) és helyszínéről (terem száma) a vizsgázó, minimum a vizsga kezdete előtt 10 nappal értesítést kap.
- Az osztályozó vizsgát kérelmezni lehet, megszervezését az igazgató engedélyezi. Az osztályozó vizsgára az iskola titkárságán lehet jelentkezni, az igazgató által meghatározottak szerint. A jelentkezési lapot a tanuló is aláírja. Az osztályozó vizsga napján a tanuló mentesül a tanórák látogatásának kötelezettsége alól.
- Az osztályozó vizsga követelményeit az iskola tantárgyi tantervében foglaltak határozzák meg. A vizsga részletes követelményeiről a tanuló a vizsga előtt legalább 4 héttel írásbeli tájékoztatást kap. A tantervi követelmények az iskola titkárságán folyamatosan megtekinthetők.
- A vizsgakötelezettség a tanulónak az évfolyam követelményeiben megállapított valamennyi tantárgyra vonatkozik. Ez alól felmentést csak a szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak alapján, az igazgató adhat engedélyt.
- OKJ vizsgát a tanév helyi rendjében meghatározott időszakban (vizsgaidőszak) lehet tenni, azzal, a felnőttképzésben az intézmény ettől eltérő időpontot is kijelölhet. A Budai Rajziskolában az iskolarendszerű képzésben évente egyszer, a május-júniusi vizsgaidőszakban szervezünk vizsgákat. A felnőttképzés időpontjai rendszerint néhány héttel későbbre, június-július hónapra esnek.

Vizsgaforma, vizsgarészek

- szóbeli vizsga
- írásbeli vizsga
- gyakorlati vizsga

A tanulmányok alatti vizsgák különös eljárási szabályai

1. Az írásbeli vizsga időtartama – a szakvélemény alapján ettől eltérést lehetővé tevő esetek kivételével – tantárgyanként és évfolyamonként 45 perc.
2. Egy napon legfeljebb két írásbeli vizsgát lehet tenni.
3. A Szakmai képesítő vizsgák eljárási szabályait a szakgimnáziumi képzési törvény és vizsgarendelelete határozza meg. A szóbeli feleletek felkészülési ideje 15-30 perc, maximális időtartama 15 perc.
4. Azt a vizsgázót, aki akár az írásbeli, akár a szóbeli vizsgán figyelmeztetés ellenére meg nem engedett eszközt használ, a vizsgabizottság a vizsga folytatásától eltiltja, a vizsgaeredménye: elégtelen. Az indokolatlanul félbehagyott vizsgát úgy kell tekinteni, mint ami nem sikerült. Az önhibán kívüli; indokolt vizsgamegszakítás esetén módot kell adni, annak megismétlésére.
5. A szabályosan megtartott vizsga nem ismételtető meg.
6. A szakmai vizsgáról jegyzőkönyv készül az elnök és a tagok aláírásával, melyet az iskola irattárában a jogszabályban meghatározott ideig kell őrizni.
7. A jegyzőkönyv melléklete a vizsgázó szóbeli felkészülés alatti jegyzetei. A jegyzetelés céljára kapott papírlapot az iskola körbélyegzőjével el kell látni.
8. A vizsga eredményét a törzslapba és a bizonyítványba a jogszabályban meghatározott záradékokkal be kell vezetni.
9. Az vizsgaeredmény kihirdetésének legkésőbb a vizsga utolsó napján, több vizsga esetén a legutoljára teljesített vizsgát követő második munkanapon meg kell történnie.

A szakgimnáziumi képzés egyéb vizsga- és értékelési formái

Az alkalmazott értékelés alapformái

- szóbeli / írásos / gyakorlati /
- kollektív (a szakmai csoport egészét érintő számonkérés) vagy egyéni

A minősítő munka módjai

- folyamatos megfigyelés, korrektúrák
- tanórai munka elbírálása - előadásértékelése
- önálló munka értékelése
- projektmunka közös értékelése
- csoportos és egyéni szóbeli számonkérés
- témazáró feladatlapos felmérés
- félévi és évvégi elméleti – gyakorlati felmérés, a diákokkal és tanárokkal közös értékeléssel (szakmai gyakorlati feladatoknál a tanulók munkájának értékelési alapjául az általuk elkészített szakmai munka, elvégzett munkafolyamat tartalma és minőségszolgálat)

A tanár a tanuló teljesítményét, előmenetelét, tanítási év közben rendszeresen figyelemmel kíséri, korigálja, értékeli - félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti. Az osztályzatok megállapításánál nagyobb hangsúllyal szerepelnek a témazáró feladatok, illetve a félévi és évvégi értékelések eredményei. Az érdemjegyeket, az értékelés szempontjait a feladat kiértékelésekor, a nyilvános prezentációkat követően a tanár közli a tanulóval.

A félévi és az év végi osztályzatot az évközi részteljesítések összegzésével kell meghatározni, az egyéni fejlődés mértékét és az abszolút teljesítményeket együttesen kezelve.

Az érdemjegy, illetőleg az osztályzat megállapítása a tanulók teljesítményének minősítésekor nem lehet fegyelmezési eszköz!

Az tanulói értékelések helyi rendje

Az iskolai feladatrendszer - amely általános művészeti alapozó feladatokból és személyre szabott szakmai feladatokból áll – többféle értékelési módot igényel. A rajz - festés - mintázás feladatokat, a folyamatos korrektúra mellett, a tanárok alkalmanként kiértékelik, összegző osztályzásra félévenként kerül sor. A szakmai feladatok – félévente több feladat készül – értékelését tervezési és kivitelezési szempontok szerint különválasztják. A féléves, ill. év végi osztályzat a feladatteljesítésekre kapott részjegyekből tevődik össze. A végleges szakmai feladatmegoldásokat a félév végén prezentáció és kiállítás formájában mutatják be a tanulók.

A kiállítást és prezentációkat az iskola vezetőiből és tanáraiból álló 5-8 fős csoport együttesen értékeli, a diákok jelenlétében. Így biztosítható a tanulók összteljesítményének és a tanárok feladatainak, módszereinek teljes átlátása – eredményértékelése.

Az elméleti tárgyakat az évközi és féléves dolgozatok, valamint a szóbeli feleletek alapján osztályozzák. Az év végén - elméleti tárgyakból - szerzett elégtelen osztályzat után a tovább haladáshoz pótvizsgát kell tenni, míg a szakmai gyakorlati tárgyak elégtelen osztályzata a nevelőtestület határozata szerint osztályozó vizsgát kell tenni vagy, ha nem pótolható a lemaradás, évismétlést von maga után.

Az iskolai beszámoltatások keretei

Témazáró dolgozatok, félévi és évvégi szintfelmérők csak előzetes bejelentés után, illetve egy napon maximum két tantárgyból szervezhetők. Az egy osztályban tanító tanárok előzetesen egyeztetik az

időpontokat. A dolgozatokat lehetőség szerint egy héten belül ki kell javítani. A határidőre ki nem javított dolgozatokat a tanár és a diákok közös megegyezésével lehet értékelni.

Az elméleti és gyakorlati tanulmányok értékelése, minősítése

A tervezési – gyakorlati munka megkezdése előtt a tanárok ismertetik azokat a szempontokat, amelyek alapján a tevékenységet a teljesítéskor értékelik (pl. bemutatás, prototípus, rajz, dokumentáció stb.) és ismertetni kell az elvárt minőségi szempontokat is.

A tanuló tudásának értékelése: jeles (5); jó (4); közepes (3); elégséges (2); elégtelen (1).

A szakmai gyakorlati értékelés alapja az elkészített munka (elvégzett munkafolyamat) minősége, szakmai és innovatív tartalma.

Értékelés: a kész munka és annak részletmegoldásai, valamint a teljesítés intenzitása alapján.

A félévi és év végi osztályzatok az évközi részjegyek átlagából számítandók.

A kiemelkedő tanulói teljesítmények értékelése

Az iskola a tanulói motiváltság erősítése érdekében évente rajz – mintázás házi versenyt rendez a végzős diákok körében. Az évfolyamból 2-2 diák kiemelésére van mód, amely elismerés a kiemelkedő rajzi teljesítményt honorálja oklevéllel és fakultatív órákon való részvételi lehetőséggel. A versenyek nyerteseit a Rajziskola benevezi a Művészeti Szakközépiskolások Országos Rajzversenyére, Mintázás versenyre.

A Vizuális Kultúráért Alapítvány a legjobb összteljesítményű, tanulmányi és szakmai szempontból kiemelkedő eredményt elért végzős diákot BUDAI RAJZISKOLA – TANULMÁNYI DÍJ-ban részesíti. Ez az iskola legnagyobb elismerése, melyet a tantestület és a diáktársak együttes szavazataival lehet elnyerni. (Díj: oklevél és díj – egyedi üveg anyagú képzőművészeti alkotás.)

A tantestület dönthet arról is, hogy a díjat az adott tanévben kiadja-e vagy sem.

A szakmai továbbfejlődés érdekében az iskola kiemelten kezeli és segíti a növendékek különféle helyi-illetve külső pályázatokon való részvételét, közös bemutatkozó kiállítások rendezését. A pályázatok kiírásait a faliújságokon, közösségi oldalán közzéteszi, a szaktanárokon keresztül közvetíti a diákok felé.

Osztályozóvizsga

A tanévvégi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie, ha:

- felmentést kapott a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget
- mulasztása miatt nem osztályozható és a tantestület a vizsgát engedélyezte
- ha átvételénél az iskola igazgatója ezt előírja
- a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.

Ha a tanuló valamennyi jegyét osztályozóvizsgán szerezte, a magatartását és szorgalmát nem kell minősíteni. Az a tanuló, aki az osztályozó vizsgán igazolatlanul nem jelenik meg, tanulmányait csak az évfolyam megismétlésével folytathatja.

Az osztályozóvizsgák időpontja: a félév zárását megelőző hét, tanév zárását megelőző két hét. Ettől eltérő időpont lehet szakmailag indokolt esetben, az igazgató és a tantestület határozata alapján.

Az osztályozó vizsga a tantárgy jellegétől függően írásbeli, gyakorlati és szóbeli, vizsgából áll.

Javítóvizsga

Javítóvizsgát tehet a tanuló:

- ha a tanév végén legfeljebb három tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott
- ha az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

Javítóvizsgát az iskola pedagógusaiból alakított vizsgabizottság előtt tesz a tanuló. Az osztályzatot a bizottság állapítja meg. A javítóvizsga nem ismételt. A tantárgy jellegétől függően írásbeli vagy gyakorlati és szóbeli, vizsgából áll. Igazolatlan távolmaradás, illetve eredménytelen vizsga esetén a tanuló csak az évfolyam megismétlésével folytathatja tanulmányait.

A javítóvizsga ideje: augusztus utolsó hete. A javítóvizsga időpontjáról értesíteni kell a tanulót. Az értesítés módja: közvetlen e-mail értesítés és az iskola honlapján (e-napló) megjelenő közlemény. Az eredményes felkészülés érdekében a tanuló rendelkezésére lehet bocsátani az adott tantárgy javítóvizsga-témaköreit. Ha javítóvizsgát a tanuló független bizottság előtt kívánja letenni – azt a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kell kérni a titkárságon.

Különbözeti vizsga

Iskolaváltás, a tanuló más iskolából történő átvételekor, szakmaváltáskor az iskola igazgatója különbözeti vizsgát írhat elő. A döntés egyéni mérlegelés során, a hozott jegyek és bemutatott szakmai munkák alapján történik. A különbözeti vizsgafeladatot mindig az adott szaktanár állítja össze, a vizsgát az iskola pedagógusaiból alakított vizsgabizottság előtt teszi le a tanuló. Az osztályzatot a bizottság állapítja meg.

A Szakmai képesítő vizsga

A szakgimnáziumi képzés kereteit a köznevelésről szóló 2011. évi CXC. Törvény, a Szakgimnáziumi képzési Törvény és a Felnőttképzési törvény jelöli ki. A szakgimnáziumi képzésben résztvevők számára a szakmai vizsgát a szakmai vizsgakövetelmények alapján lehet szervezni. A szakmai vizsga független az érettségi vizsgáktól, a sikeres vizsga után a tanulók Képesítő bizonyítványt kapnak.

A szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Sztk.) 2020. január 1-jével történő hatálybalépésével a szakképzés vizsgáztatási rendszere elindult vizsgaközpontok feladata lett.

A művészeti szakmai gyakorlat oktatásának sajátossága, hogy a szakmai gyakorlati vizsgamunkát nem lehet néhány óra alatt, a hagyományos vizsga szabályai szerint előállítani, ezért a szakmai és vizsgakövetelmények (SZVK) tartalmazzák, hogy a gyakorlati feladatot a tanulók az utolsó félév szorgalmi ideje alatt készítsék el.

A szóbeli és gyakorlati vizsgarészek feltételrendszere és időpontja igazodik a kiadott hatályos vizsgaszabályzathoz, illetve a tanév rendjéről szóló rendelethez. Írásbeli vizsgát az iskolánkban oktatott művészeti szakmák esetében nem kell tenniük a vizsgázóknak.

A TANKÖNYVEK, TANSEGÉDLETEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSA

A képzéshez tankönyvek (néhány, ritka kivételtől eltekintve) nem állnak rendelkezésre. Az elérhető szakirányú kiadványokat az iskola beszerzi, a könyvtárban mostanra jelentős szakkönyv és folyóirat gyűjtemény áll a tanulók, pedagógusok rendelkezésére.

Az oktatáshoz felhasználható szakkönyvek kiválasztásánál a legfőbb szempont az, hogy a rendelkezésre álló képzési időt, a helyi tantervet és az életkori sajátosságokat leginkább figyelembe vevő szakmai kiadvány, könyv, jegyzet kerüljön a diákok kezébe. Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket részesítjük előnyben, amelyek több tanéven keresztül használhatók.

A szakgimnáziumi képzés hiányos tankönyvellátottsága indokoltá teszi, hogy az egyes művészeti szakterületeken klasszikussá vált, de tankönyvnek nem minősülő szakkönyvek köréből kiegészítsük a tananyag nyomtatott bázisát. A kijelölt könyvek megkövetelhető ismeretanyaga mellett kiemelt szerepe van a könyvtár külföldi és hazai szakmai anyagának és az interneten hozzáférhető igényes szakmai információforrásoknak. A megjelölt szakirodalom összeállítását saját jegyzetekkel egészítik ki a tanulók. A tankönyvek összeállítása az adott tantárgy szaktanárának és az iskolavezetésnek közös feladata. Az ismeretek bővítésének, a naprakész információk beszerzésének módja egyre nagyobb mértékben az internetes oldalak felhasználása.

A tankönyvpiac rendjéről szóló 2001. évi XXXVII. törvénynek megfelelően a tankönyvekkel kapcsolatos kedvezmények biztosítása az iskolából történő kölcsönzés formájában megoldható.

A tanulók a félév és év végén minden tárgyból osztályzatot kapnak, a szülők a bizonyítvány bejegyzései alapján kísérhetik nyomon a nagykorú gyermekeik előmenetelét. A diákok szakmai és művészeti tárgyakból – a félévi kiállítás és értékelés (prezentáció) után - gyakorlati osztályzatot szereznek, más tantárgyakból pedig szóbeli vagy írásbeli felelet alapján kapnak érdemjegyeiket. Az első év végére a növendékeknek olyan színvonalú szakmai munkát kell kiállítaniuk, melyek meggyőzően mutatják az egyéves ismeretanyag beépülését, és bizonyítják a tanuló érdeklődését, rátermettségét a szakmai megoldásokat illetően. A második év részben újabb ismeretek átadásával, részben a már kialakulóban lévő tudás elmélyítésével telik.

Az utolsó félév a soros feladatok mellett a szakmai vizsga előkészítési időszaka is, a szakelméleti tárgyak tételsorainak kidolgozásával és a vizsgamunkák elkészítésével.

II. SZAKGIMNÁZIUMI KÉPZÉSEK

A 2020/21 tanévtől az átfogó szakmaszerkezeti átalakítás bizonyos kreatív szakképesítéseket a technikai képzésbe csoportosított át. A Budai Rajziskola a képzéseit szakgimnáziumi keretek között, többcélú köznevelési intézményként kívánja folytatni.

A nemzeti köznevelésről szóló CXC törvény és a 229/2012. (VIII.12.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról, tartalmazzák a művészeti szakgimnáziumi képzési formát. A köznevelésért felelős minisztérium 2020. júniusában az Oktatási Hivatal honlapján tette közzé 2020/21 tanévtől indítható szakgimnáziumi képzések kerettanterveit. Az Innovatív Képzéstámogató központ honlapján megjelentek a szakképesítések programkövetelményei is.

A Budai Rajziskola szakmai programja ezen dokumentumok alapján készült, a képzéseit eszerint kívánja szervezni.

**a) Képző- és iparművészeti munkatárs
Szakirányai:**

4 0213 01

Művészeti grafikus

Művészeti és médiafotográfus
Festő
Divatstílus- és jelmeztervező
Ötvös

b) **Aranyműves (ráépülő képzés)**

5 0214 01

Óraszámok két évfolyamos szakgimnáziumi képzésben 1/13 - 2/14. évfolyamra

	1/13. évfolyam	2/14. évfolyam	Összes óraszám
Képző- és iparművészeti munkatárs /nappali	1148	961	2109
Képző- és iparművészeti munkatárs /esti	574	480	1054

Óraszámok egy évfolyamos Aranyműves (esti) ráépülő szakgimnáziumi képzésben 1/15. évfolyamra

	1/15. évfolyam
Aranyműves / esti	480

A szakgimnáziumi két évfolyamos oktatás szakmai tartalma, tantárgyi rendszere megegyezik az 5 évfolyamos, párhuzamos oktatás szakmai tartalmával, tantárgyi rendszerével.

A SZAKMAI KÉPZÉSEK MODULTARTALMAI

4 0213 01 KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZETI MUNKATÁRS SZAKKÉPESÍTÉS

- 1) Divatstílus- és jelmeztervező szakirányú szakképesítés programkövetelmény moduljai, tantárgyai és témakörei

1. Művészetelmélet és ábrázolás	Művészettörténet
	Művészettörténet a 19. századig
	20. századi művészettörténet
	Kortárs művészet és szakmai környezet
	Rajz, festés, mintázás
	Látvány utáni ábrázolás és formaképzés
	Emberábrázolás
	Ember és tér
Térábrázolási rendszerek	
2. Tervezés és	Anyagismeret

	Anyagismeret
	Manuális gyakorlatok
	Tervezés és gyakorlat
	Bevezetés a tervezési és alkotási folyamatokba
2. Szakmai kommunikáció	Prezentáció
	A prezentáció manuális és digitális formái
	Tipográfiai alapok
	Szóbeli kommunikáció
	Szakmai idegen nyelv
	Nyelvi készségfejlesztés
	Művészeti, szakmai tájékozódás idegen nyelven
	Szakmai tevékenység bemutatása
4. Divat-, jelmeztervezés és kivitelezés	Viselet- és jelmeztörténet
	Viselettörténet
	Jelmeztörténet
	Divat- és jelmeztervezés
	Forrásanyaggyűjtés
	Öltözéktervezési gyakorlat
	Jelmeztervezési gyakorlat
	Anyag- és áruismeret
	Öltözék- és jelmezkészítés
	Szerkesztés, modellezés és kivitelezési ismeretek
	Anyagkísérletek és felületkikészítési technikák

2.) Festő szakirányú szakképesítés szakmai követelménymoduljai, tantárgyai és témakörei

1. Művészetelmélet és ábrázolás	Művészettörténet
	Művészettörténet a 19. századig
	20. századi művészettörténet
	Kortárs művészet és szakmai környezet
	Rajz, festés, mintázás
	Látvány utáni ábrázolás és formaképzés
	Emberábrázolás
	Ember és tér
	Térábrázolási rendszerek
2. Tervezés és technológia	Anyagismeret
	Anyagismeret
	Manuális gyakorlatok
	Tervezés és gyakorlat
	Bevezetés a tervezési és alkotási folyamatokba
3. Szakmai kommunikáció	Prezentáció
	A prezentáció manuális és digitális formái
	Tipográfiai alapok
	Szóbeli kommunikáció
	Szakmai idegen nyelv
	Nyelvi készségfejlesztés
	Művészeti, szakmai tájékozódás idegen nyelven
	Szakmai tevékenység bemutatása
4. Festészet	Festészet elmélet
	Színelmélet
	Technológiai alapismeretek
	Magyar festészettörténet
	Kortárs magyar festészet
	Festészet gyakorlat
	Akvarellfestés gyakorlata
	Tempera és akrilfestés gyakorlata
	Olajfestés gyakorlata
	Alkalmazott festészeti technikák
	A festészet határterületei, a kortárs művészet módszerei
	Önálló kompozíció létrehozása

3.) Művészeti grafikus szakirányú szakképesítés szakmai követelménymoduljai, tantárgyai és témakörei

1. Művészetelmélet és ábrázolás	Művészettörténet
	Művészettörténet a 19. századig
	20. századi művészettörténet
	Kortárs művészet és szakmai környezet
	Rajz, festés, mintázás
	Látvány utáni ábrázolás és formaképzés
	Emberábrázolás
	Ember és tér
Térábrázolási rendszerek	
2. Tervezés és technológia	Anyagismeret
	Anyagismeret
	Manuális gyakorlatok
	Tervezés és gyakorlat
	Bevezetés a tervezési és alkotási folyamatokba
3. Szakmai kommunikáció	Prezentáció
	A prezentáció manuális és digitális formái
	Tipográfiai alapok
	Szóbeli kommunikáció
	Szakmai idegen nyelv
	Nyelvi készségfejlesztés
	Művészeti, szakmai tájékozódás idegen nyelven
	Szakmai tevékenység bemutatása
4. Grafikai elmélet és gyakorlat	Grafikus szaktörténet
	Szaktörténet
	Grafikai ábrázolás és technika
	Manuális illusztráció
	Sokszorosító grafika
	Kalligráfia
	Grafikai tervezés
	Digitális grafikai technikák
	Tervezőgrafikai feladatok

4.) **Művészeti és médiafotográfia szakirányú szakképesítés szakmai követelménymoduljai, tantárgyai és témakörei**

2. Művészetelmélet és ábrázolás	Művészettörténet
	Művészettörténet a 19. századig
	20. századi művészettörténet
	Kortárs művészet és szakmai környezet
	Rajz, festés, mintázás
	Látvány utáni ábrázolás és formaképzés
	Emberábrázolás
	Ember és tér
	Térábrázolási rendszerek
2. Tervezés és technológia	Anyagismeret
	Anyagismeret
	Manuális gyakorlatok
	Tervezés és gyakorlat
Bevezetés a tervezési és alkotási folyamatokba	
3. Szakmai kommunikáció	Prezentáció
	A prezentáció manuális és digitális formái
	Tipográfiai alapok
	Szóbeli kommunikáció
	Szakmai idegen nyelv
	Nyelvi készségfejlesztés
	Művészeti, szakmai tájékozódás idegen nyelven
	Szakmai tevékenység bemutatása
4. Fotó és multimédia	Fotó és multimédia elmélet
	Felvételtechnika
	Analóg és digitális labor
	Álló- és mozgóképtörténet
	Álló- és mozgóképelemzés
	Fotó és multimédia gyakorlat
	Állókép készítés és konzultáció
	Mozgóképek készítése és konzultáció
	Világítás-technika
	Analóg és digitális labor
	Archiválás és prezentáció

5.) Ötvös szakirányú szakképzés szakmai követelménymoduljai, tantárgyai és témakörei

1. Művészetelmélet és ábrázolás	Művészettörténet
	Művészettörténet a 19. századig
	20. századi művészettörténet
	Kortárs művészet és szakmai környezet
	Rajz, festés, mintázás
	Látvány utáni ábrázolás és formaképzés
	Emberábrázolás
	Ember és tér
	Térábrázolási rendszerek
2. Tervezés és technológia	Anyagismeret
	Anyagismeret
	Manuális gyakorlatok
	Tervezés és gyakorlat
	Tervezés és kivitelezés
3. Szakmai kommunikáció	Prezentáció
	A prezentáció manuális és digitális formái
	Tipográfiai alapok
	Szóbeli kommunikáció
	Szakmai idegen nyelv
	Nyelvi készségfejlesztés
	Művészeti, szakmai tájékozódás idegen nyelven
Szakmai tevékenység bemutatása	
4. Ötvösség	Ötvös szakmai elmélet
	Ötvös anyagismeret
	Ötvös szakismeret
	Ötvös szaktörténet
	Ötvös szakmai gyakorlat
	Gyűjtés, tervezés, modellezés
	Ötvös és fémműves technikák
	Komplex tárgykészítés
	Dokumentálás, archiválás
	2D és 3D tervezés és modellezés
	2D tervezés és modellezés
	3D tervezés és modellezés

6.) Az Aranyműves szakirányú szakképesítés-ráépüléshez nem készült központi kerettanterv.

A Budai Rajziskola esti képzésének szakmai követelménymoduljai, tantárgyai és témakörei:

Szakmai követelmény-modulok	Tantárgyak/témakörök
Aranyművesség	Aranyműves gyakorlat
	Egyszerű gyűrűk
	Üreges ékszerek
	Monolit ékszer
	Nyitható-zárható ékszerek
	Finomékszerek (fehérekszerek)
	Egyedi ékszer
Aranyművesség alapjai	Szakismeret
	Drágakövek
	Drágakőfoglalás
	Vésés
	Nemesfémipari oldható és oldhatatlan kötések
	Ékszertípusok készítése
	Felületkikészítési eljárások
	Digitális technikák
	Fémjelzés
	2D és 3D tervezés és modellezés
	2D tervezés és modellezés
	3D tervezés és modellezés
	Tervezési metodika
	Szakmai ábrázolás
	Műszaki rajz
	Szakrajz
	Plasztika
	Stílustan és szaktörténet
	Stílustan
	Szaktörténet

A pedagógiai-szakmai program megvalósításának feltételrendszere

A pedagógiai program feltételrendszere az évek során fokról–fokra épült ki. Az iskola művésztanárai érkezésükkor részben már tanári diplomával és tanítási gyakorlattal is rendelkeztek, részben kisebb óraszámú kezdve a Budai Rajziskolában szerezték meg gyakorlati tapasztalataikat. Az oktatás elméleti és gyakorlati feladatait alkalmazott tanárok és óraadók látják el. A képzés helyszíneit a mindenkori képzési igényeknek megfelelően hozza létre, alakítja az iskola.

Tárgyi- és infrastrukturális feltételek

A Budai Rajziskola indításakor egy, a 2000/01-es tanévre már 4 - eredetileg lakás célú - ingatlanban működött. A lakások összes alapterülete: c.ca 360 m2 volt. Az iskolából hiányzó műterem, illetve műhelyeket külső helyszíneken, grafikai műteremben és számítógépes laborban lehetett biztosítani. Bár, a

folyamatos beruházásoknak és sikeres pályázatoknak köszönhetően a Budai Rajziskola műtermeinek és műhelyének felszereltsége megfelelő volt, de további fejlődése csak egy új, nagyobb alapterületű épületben valósulhatott meg.

Az iskola jelenlegi székhelye a 2001-ben hosszú távú bérleti szerződéssel birtokba vett Alkotás utcai iskolaépület, amely 1240 m² alapterületű önálló építmény, melynek felszerelése, illetve karbantartása folyamatos feladatot jelent. Kilenc tanterem, fotólabor, 3 műhelyhelyiség, 3 iroda, könyvtárszoba és raktárhelyiségek tartoznak hozzá. A helyiségeket az iskola birtokba vételekor felújította, az oktatási tevékenységhez szükséges átalakításokat elvégeztette. A karbantartás és állagmegóvás nagyobb léptékű feladatai a nyári szünet idejére esnek. A berendezés kialakításánál a biztonságos használat és a célszerűség volt a legfőbb szempont. Az iskolaépület egyedi kialakításával jó hangulatú művészeti intézményt - oktatóközpontot sikerült létrehozni. (A képzésekhez szükséges eszközök, berendezések listáját a 2 sz. melléklet tartalmazza.)

Szakmai, személyi feltételek

A Budai Rajziskola legfőbb értéke, hogy kivételesen jólképzett, elhivatott művésztanárokkal dolgozhat. Az alkalmazotti, illetve megbízási szerződéssel foglalkoztatott tanárok képesek az oktatási feladatokhoz rugalmasan alkalmazkodni. A minden korosztályi csoportot magába foglaló tanári gárda jó szellemű csapatot alkot. A pedagógusok és az oktató-nevelő munkát közvetlenül segítők, 1 fő kivételével, legalább egy szakirányú egyetemi ill. főiskolai diplomával rendelkeznek. A tanárok idegennyelvtudása jól hasznosul a külföldi kapcsolatok kialakításakor és a külföldi diákok képzésénél egyaránt. A művésztanárok saját alkotó tevékenységük mellett – abból merítve a tanításhoz elengedhetetlenül szükséges élmény- és tapasztalatanyagot – végzik oktatói munkájukat. A Budai Rajziskola tanárai közül átlagosan 8 fő tanít más, középiskolában, illetve a felsőoktatásban. A különböző oktatási szintek összehangolása ezáltal megalapozottabbá válik.

A tanárok munkáját az iskolavezetés folyamatosan ellenőrzi, segíti. A tanári munka értékelési rendszere az óralátogatásokra, a személyes egyeztetésekre és félévenként ismétlődő kiállításokra, kiértékelésekre épül. Fontos referencia a diákok továbbtanulási aránya, a sikeres felvételi vizsgák száma, valamint a diákoktól és szülőktől érkező visszajelzések. Az évente kiadott elégedettség – mérési kérdőívek tanúsága szerint (a 2020 évi eredmény alapján) az intézményben nincs 4 -es átlagnál gyengébbre értékelt tanárunk, az alkalmazotti és óraadói kör 74 %-a 4,5 nél magasabb átlagot ért el a tanulói ért el a végzős diákok értékelésében.

Minőségbiztosítás

Egy fiatal iskolának szinte minden héten újra megfogalmazódó kérdésköre a tanárok munkájának, ezen keresztül az iskola színvonalának minősítése. Bár, az alkotómunka, az alkotói folyamatok sosem mérhetők egzakt módon, és az egyes tanítási módszerek esetében lehetetlen tisztán a tervezett pedagógiai elvek szerint dolgozni, mégis szükség van összehasonlításra az oktatói hatékonyságot és eredményességet illetően. Ha mindezekhez hozzászámítjuk, hogy az egyes növendékek, és egy-egy évfolyam képességszintje milyen nagymértékű különbségeket mutat, tovább bonyolódik a minőségi kritériumok kérdése. Kiindulásként mégis meghatározhatók bizonyos személyi, személyiségbeli követelmények. Az iskolavezetés a rajzi - szakmai munkát, (mint a legfőbb szakmai tárgyakat) olyan művésztanároknak bízta, akik saját szakmai eredményeikre támaszkodva, kellő hitelességgel tudják bevonni a fiatalokat a művészeti tevékenységekbe, megtanítani a mesterségbeli alapismereteket. A képzés specifikumaiból adódóan, elengedhetetlen a megfelelő párbeszéd kialakítása a tanár és diák között, amely az általános tudnivalókon

felül az egyénre jellemző munkamódszereket és továbbhaladási irányokat is ki tudja jelölni. Mindezen feltételek teljesüléséhez nyitott és színes egyéniségű tanárok kellenek, akik képesek a sokszor csak a vizuális nyelv iránt fogékony, érzékeny, esetleg túlérzékeny közegben megfelelően mozogni. A művésztanároknak nem lehet feladata az egyéni hangok visszafogása egy vélt "tisztá elv" ürügyén. A cél az, hogy ki-ki a saját kifejezőmódján, de egyformán magas szinten tudjon dolgozni. A különböző értékek felismeréséhez pedig, a tanárnak széleskörű tájékozottságra és nagyfokú beleérző képességre van szüksége.

A minőségbiztosítás közoktatási rendszere a pedagógus és intézményi önértékelésen és a felnőttképzés minőségbiztosítási elvein alapul.

A szaktanárok továbbképzési formái és lehetőségei – speciális státuszukból eredően – eltérőek az általános pedagógus továbbképzési módoktól. Az élményanyagú tanításnak alapfeltétele az állandó újratöltődés. Az alkotási lehetőségek megőrzése – és az új személyes élménygyűjtés együttesen adja a tanítás bázisát. A kiállítások és múzeumlátogatások szerepe ebben a szakmai továbbképzésben döntő jelentőségű. Tanulmányutak és ösztöndíjak formájában, kiállítások létrejöttének támogatásával lehet a legjobb eredményt elérni.

Az alapítvány kutatási ösztöndíjak kiadásával is szeretné elősegíteni a kísérleti pedagógiai módszerek kidolgozását és bevezetését.

Kiemelt hangsúlyt kap a DLA képzésben való részvétel, a pedagógus szakvizsga, valamint a számítástechnikai továbbképzés, a számítógéppel segített grafikai tervezés és PC használat területén.

A minőségbiztosítás keretén belül az iskola olyan kérdőíveket igyekszik összeállítani, amely a tanulói, pedagógus és munkavállalói körben egyaránt érzékeny visszajelzéseket tud adni az intézményi munkáról és körülményekről.

Az ellátandó órák száma

Az összes oktatási szintet alapul véve az átlagos leadandó órák száma: 320/350 óra hetente. Az iskolában tanító kb. 35 -40 fő pedagógus (alkalmazott és óraadó) a feladatokat maradéktalanul el tudja látni, további óraszám bővítés mellett is. A fenntartó az intézményi költségvetés lehetőségeinek függvényében, illetve a leadott óraszámok alapján, igyekszik az alkalmazotti létszámot optimalizálni és a törvényi előírásoknak megfelelően a 70 % alkalmazotti arányt megtartani.

Az intézményi működést szabályozó legfontosabb törvények, rendeletek

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény
- A 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- A 27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról,
- 16/2013. (II. 28.) EMMI rendelet a tankönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről
- 25/2016. (II. 25.) Korm. rendelet az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről szóló 150/2012. (VII. 6.) Korm. rendelet, valamint a 2016/2017. tanévre vonatkozó szakmaszerkezeti döntésről és a 2016/2017. tanévben induló képzések tanulmányi ösztöndíjra jogosító szakképesítéseiről szóló 297/2015. (X. 13.) Korm. rendelet módosításáról
- 315/2013. (VIII. 28.) Korm. rendelet a komplex szakmai vizsgáztatás szabályairól
- 22/2016. (VIII. 25.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet módosításáról
- 2013. évi LXXVII. törvény a felnőttképzésről
- 393/213 (XI.12.) Korm. rendelet a felnőttképzési tevékenység folytatásához szükséges engedélyezési eljárásra és követelményrendszerre, a felnőttképzést folytató intézmények nyilvántartásának vezetésére, valamint a felnőttképzést folytató intézmények ellenőrzésére vonatkozó részletes szabályokról
- 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- A mindenkorai költségvetésről szóló törvény

Mellékletek:

- 1.) A pedagógiai program elfogadásáról szóló fenntartói határozat kivonata / a nevelőtestület határozatáról szóló jegyzőkönyv kivonata
- 2.) A nevelő oktató munkához szükséges eszközök, berendezések jegyzéke
- 3.) Szakképzések kerettantervei

A pedagógiai program legitimitása

A pedagógiai programot a nevelőtestület fogadja el, és a fenntartó jóváhagyásával lép életbe. A Vizuális Kultúráért Alapítvány, mint az iskola fenntartója: a Fővárosi Bíróságon a 5879 sz. alatt került bejegyezésre 1996. január 15-én. A fenntartó alapítványt a Fővárosi Bíróság a Pk.61015/1995/4 vette nyilvántartásba. Besorolása: közhasznú szervezet. A Szakgimnázium első működési engedélyét a Fővárosi Önkormányzattól kapta 1997-ben.

Az intézmény hatályos működési engedélyének száma: BPB/1009/13979-4/2016.

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

1) A Pedagógiai Program hatálybalépése

A felülvizsgált Pedagógiai Program **2022. év szeptember hó 1. napján** a fenntartó jóváhagyásával lép hatályba és **visszavonásig érvényes**. A felülvizsgált Pedagógiai Program hatálybalépésével egyidejűleg érvényét veszti a 2020. június 22-én jóváhagyott (előző) Pedagógiai Program.